

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ

4 FONT (értékőbbsel adóval) 28 OLDAL TEL-AVIV, 1977 ÁPRILIS 29., PENTEK 8760. szám

23 NAP UTÁN

VÉGETÉRT A TENGERÉSZTISZTEK SZTRÁJKJA

SÜLYOS FENNAKADÁSOK VÁRHATÓK AZ EL AL HÉTVEGI JÁRATAIN

Tegnap késő éjszaka végetért a kereskedelmi flotta tisztjeinek 23 napig tartó sztrájkja.

Ezt megelőzően, a délutáni órákban a kormány rögzítő parancsot bocsátott ki 30 olyan tengerészről, akik kőolajszállító tartályhajón szolgáltak. Az érintett tengerésztisztek — szakszervezetük kifejezett utasítása értelmében — engedelmességek a törvénynek, illetőleg a rögzítő végzésnek és a szolgálati szabályzatoknak megfelelően ellátják teendőiket.

Gád Jákobi közlekedésügyi miniszter, aki a rögzítő végzések kiadásáról a nagyközönséget, nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy

OLVASÓINKHOZ!

A közbéso május elseji munkaszünet miatt — az Uj Kelet következő száma hétfőn jelenik meg.

HAZALÁTOGATOTT WASHINGTON KÖVETÜNK

Chánán Báron, Izrael washingtoni követe, tegnap a külügyminisztériummal való tanácskozáson céljából hazatért.

Ujágirók kérdésre válaszolva azt mondta, hogy jövedelem-központi célja nem a közeli Alon-Vance találkozó, azonban beszámol a külügyminiszternek a washingtoni diplomáciai tevékenységéről és ezzel kapcsolatban kitér az említett találkozóra is, melyre Londonban kerül sor.

Az ügyvel kapcsolatban tér vissza Washingtonba, mert Dinitz nagykövet a találkozó idején maga is Londonban lesz és erre az időre Báron fogja betölteni helyét.

Magán és kereskedelmi nyomozások

Tel-Aviv, Ben Jehuda 104
Telefonok: 232020, 234666

SZÉF
otthonában, falba építve, kulcsos és/vagy számos zárral

Lejles élettartamra szóló garancia.
Titoktartás biztosítva

S A F E
T. A., Slomo Hámelech 93.,
tel. 03-230598,
tel. 03-22 15 97
és este 03-88 80 54

שולם
147
תל אביב-יפו

nettel együtt — a karbantartási munkálatok nem szándékoznak megjelenni munkakehelyükön.

A karbantartási munkálatok azt követelik, hogy a hétvégi munkabeosztások négy szakmá-

Az ugandai elnök volt háziorsosa:

»Idi Amin megette külügyminisztere máját«

London (UPI). — Idi Amin ugandai államelnök, »ártó szellemek elleni védekezésül« megette volt külügyminisztere, Michel Ondaga máját — közölte tegnap dr. Kibumusioko, aki az ugandai diktátor házi orvosa volt és jelenleg professzorként működik a zambiai egyetemen. Az orvos előadása szerint a megrázó esemény 1973-ban történt. Hangsúlyozta az orvos, hogy Idi Amin, aki a kakebe-törzshöz tartozik, hisz abban, hogy ha megesznek egy darabot olyan ember májából, akinek halálát előidézték, a rossz szellemek elkerülnek.

Az egykori ugandai külügyminiszter holttestét a Nilus vízében találták meg és eljuttatták Aminhoz.

Az orvos azon nézetének adott kifejezést, hogy Ugandát kereskedelmi bojkott alá kell helyezni, Idi Amin ki kell zárni a civilizált népek közösségéből és nem szabad megengedni, hogy az UNO-ban, vagy más hasonló fórumon szerepeljen.

Andrew Young figyelmeztet:

»Amerika javaslatokat készít elő a közelkeleti viszály rendezésére«

Andrew Young, az amerikai UNO főmegbízott tegnap azt mondta, hogy előállhat olyan helyzet, amikor is az amerikai kormányzat ez év nyarának a végén konkrét javaslatokat tesz a Közelkeleten előállt holtpontra áthidalására. Egy ilyen amerikai kísérlet — figyelmeztetett Young

IDŐJÁRÁS

Változatlanul felhős idő, esetleg helyi esők. A várható hőmérsékletek: Jeruzsálem 8-19, Tel Aviv 12-20, Haifa 11-22, Ludd 10-22, Be'er Seva 10-23, Ejlát 16-29 fok.

DRÁGA ÉDESANYÁNK

HERSCH ROZÁLIA

Budapest — Tel-Aviv, Jád-Élijáhu

80-IK SZÜLETÉSNAPJA ALKALMÁBÓL
KIVÁNNUNK TOVÁBBI JÓ EGÉSZSÉGET

120-IG

LEÁNYA, VEJE UNOKÁJA (Izrael),
FIA, MENYE, UNOKÁJA (Ausztrália)
ÉS AZ EGÉSZ ROKONSÁG

OLVASSA, MERT ERDEMES
A 16-27 OLDALAKON
LUÁCH 8 — LUÁCH MÁRIV

חורם לוח מעריב

riadalamat és zavart válthat ki a Közelkeleten.

— Eppen ezért reméljük, hogy nem lesz szükség amerikai kezdeményezésre és Izrael, valamint az arab államok sajátmaguk fogják rendezni a viszályt egymás között — tette hozzá az amerikai UNO főmegbízott.

Itt említjük meg, hogy a Reuter washingtoni közleménye szerint Cyrus Vance amerikai külügyminiszter rövidesen találkozik Andrej Gromiko szovjet külügyminiszterrel, akivel a közelkeleti

MOET ERKEZTEK
az eredeti és kizárólagos **francia és magyar divatos és ortopéd modellek nagy számokban is**

NÁALEJ BIALIK
T. A., King George 1.,
tel. 53735

Vevőink figyelmébe!

BIALIK CIPŐT
kizárólag a **NAALEJ BIALIK** üzletben kap,
Tel-Aviv, King George 1.,
Óvakodjon az utánzatoktól!

Rabinovics pénzügyminiszter:

»HA NEM JÖN MEG A JÓZAN ESZÜNK, TÖNK SZÉLÉRE JUTUNK«

Az új kormánynak meg kell fékeznie a szakmai erőcsoportokat — Az infláció megakadályozása súlyos munkanélküliséggel járna

„A választások után megalakuló új kormány legfontosabb feladatának kell hogy tekintse a szakmai erőcsoportok megfékezését, amelyek torkon ragadják az államot és a munkaviszonyok leromlását okozzák” — mondta tegnap a tel-avivi Hilton szállóban a biztosítótársaságok szervezete évi közgyűlésén elhangzott beszédében Jehosua Rabinovics pénzügyminiszter.

„Ha nem jön meg a józan eszünk, úgy rövid idő alatt olyan helyzetbe jutunk, amelytől az elmúlt három évben mindenképp meg akartuk védeni az országot” — hangoztatta Rabinovics, Anglia példáját idézve, ahol a milítáns szakszervezetek a tönk szélére juttatták az államot. Rabinovics hangsúlyozta, hogy az elmúlt három évben módjában lett volna olyan javaslatokat tenni, amelyek megfékezik az inflációt, ez azonban súlyos munka-

áttekinve rámutatott arra, hogy a legutóbbi három évben az export növelését és az import csökkentését célzó intézkedések kétféle milliárd dollárt takarítottak meg az országnak, azonban az államgazdaság fejlődése rendkívül lassú volt és évente alig egy százalékot tett ki. Kiemelte, hogy a gazdasági lassítás nem nevezhető ideálisnak Izrael számára és ezért fontos, hogy a fejlődés viszonyán az évi 7-8 százalékos növekedéshez.

nélküliséggel járt volna, s ezt Izraelnél jóval nagyobb országok is alig képesek elviselni.

Pénzügyminiszteri működését

Amiram Sziván: AMERIKAI BEFETETŐK IZRAEL IRÁNT ERDEKLŐDNEK

A pénzügyi államtitkár az amerikai segély felhasználásáról tárgyalt Washingtonban

Amiram Sziván pénzügyi államtitkár tegnap reggel Washingtonba repült. A repülőterén indulása előtt adott nyilatkozatában elmondta, hogy tárgyalni fog Blumenthal amerikai pénzügyminiszterrel, vagy helyettesével az Izraelnek nyújtott amerikai segély felhasználásáról. Ez a segélyösszeg 75 millió dollár, részben juttatás, részben pedig kölcsön formájában.

Az államtitkár látogatása idején foglalkozni fog amerikai befektetések ösztönzésével is. Megbeszélést folytat befektető csoportokkal, valamint Izrael-amerikai kereskedelemügyi megbízottjával. Sziván rámutatott arra, hogy az utóbbi időben nagy érdeklődés mutatkozik amerikai befektetők részéről Izrael iránt, főleg olvank részéről, akik technológiai ismeretekkel rendelkeznek és megfelelő áruértékesítési lehetőségekkel is bírnak.

Sziván egy hétig marad az Egyesült Államokban.

ÖT KIVÉZÉS SZIRIÁBAN

Párizs (Reuter). — A szíriai hatóságok golyó által kivégeztek öt kivezést, akik a két szíriai katonát halálával. Az öt kivégezést személyazonosságuk ismeretlen és csak annyit szivárogtat ki, hogy valamennyiük felett szíriai hadbírósg ítélték staturális körülmények között.

negy Libanonból elhurcolt személyt és egy szíriai katonát. A kivégezések egy nappal azután került sor, hogy Beirut külvárosában meggyilkoltak két szíriai katonát, aki a Libanonban állomásozó szíriai katonai haderő keretében szolgált.

Damaszkuszban a mai napig nem hozták nyilvánosságra az öt kivégezést, amely megfigyelők sze-

dőlésről, valamint a SALT-tárgyalások felújításáról folytat eszmecsere.

Párizs (IFP). — Valéry Giscard d'Estaing francia államelnök tegnap azon biztos meggyőződésének adott kifejezést, hogy most „különösképpen előnyösek a feltételek” a közelkeleti elrendezés létrehozására.

Egyiptom új párizsi nagykövét fogadta, az elnök azt mondta, hogy Franciaország minden tőle telhetőt megtesz a közelkeleti viszály rendezésének a meggyorsítására.

London (IFP). — David Owen angol külügyminiszter egyiptomi és szíriai látogatásáról visszatérve azt mondta a londoni sajtónak, hogy most jobbak a kilátások a genfi konferencia összehívására, mint egy évvel ezelőtt. Ugyanakkor a külügyminiszter óva intett a túlzott optimizmustól a közelkeleti elrendezés kilátásait illetően.

MEGHALT REZES GYÖRGY

Haifán tegnap elhunyt Rezes György, az Izraeli Kurir időszakos lap szerkesztője.

Rezes György, aki Aradon 1912-ben született, zeneszerzőként kezdte pályafutását és több operettet, valamint zeneszámot írt, amelyeket Erdélyben és Bukarestben bemutatott. A többi között ő szerezte Mikszáth Kálmán „Szent Péter esernyője” című regénye alapján készült film dalbetéteit is. Izraelbe 1950-ben érkezett, ahol alijázása óta irodalmi és sajtótevékenységgel foglalkozott. A Pen Club tagjaként részt vett a szervezet több konferenciáján.

A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE KÖZPONTJA

valamint amerikai tagozatának vezetősége és tagjai fájdalomtól megtört szívvel jelentik díszelnökük, az egyetemes magyar-zsidó közösség kiváló vezető személyisége.

FETTMAN JÓZSEF 71

hirtelen elhunyt.

Világszövetségünk célkitűzéseire való hozzájárulásait és a jeruzsálemi Héber Egyetem közép-európai zsidó történelmi katedrájának megalapításával örök időkre beírta nevét a magyar zsidóság történelmébe.

Az újjászületett zsidó nép iránti odaadás és Izrael Államával szembeni áldozatkészsége követendő példa lesz valamennyiünk és a jövő nemzedékek számára.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Mély fájdalommal gyászoljuk a Magyar Zsidók Világszövetsége központi díszelnöke

FETTMANN JÓZSEF 71

időelőtti, hirtelen elhunyt. Családjának és az amerikai magyar zsidóságnak legészintebb részvétünket fejezzük ki.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE IZRAELI KÖZPONTJA ÉS IZRAELI TAGOZATA

A HOH ORSZÁGOS KÖZPONT ELNÖKSÉGE ÉS A HOH VALAMENNYI HELYCSOPORTJÁNAK VEZETŐSÉGE ÉS TAGSÁGA

Felejtethetetlen feleségem, anyánk, testvériünk, nagyanyánk, sógornőnk

GROSZ (LAMPEL) SZARÁ-SÁRIKA

Szenc — Haifa

hosszú szenvedés után itthagyt bennünket.

Temetése ma, pénteken, déli 12 órakor a Rámbám-körháztól a haifai új temetőbe, Kfár Számir.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Mély fájdalommal jelentjük drágánk

Beckman Ábrahám (Ábis)

Ermihályfalva

elhunyt.

Tegnap, 1977 április 28-án helyeztük örök nyugalomra.

Sívát ültünk az elhunyt lakásán, Givatájim, Málbén-u. 4. (a Noga mozi mellett).

ELMARADT A SEGÉDMÉRNÖKÖK ÉS TECHNIKUSOK SZTRÁJKJA

Jeruchám Mesel hisztadruti főtítkár beavatkozása nyomán létrejött a részleges megállapodás

A hosszas és megerőltető tárgyalások után, csütörtökön, a kö-

REJTÉLYES GYLKOSSÁG A JARKON PARTJÁN

Tarkón lötték a 25 éves Luna Picket

Rejtélyes háttérű haláleset, valószínűleg gyilkosság történt szerdán este a tel-avivi Bávli-nyegvedben. A Jarkon folyó partján játszódó két gyermek figyelmes lett egy félreeső helyen parkoló Renault-5 típusú, idegen rendszámú autóra, amelynek volánjánál eszméletlen nő ült.

Nyomban riasztották a rendőroket, akik az eszméletlen nőt a közeli Hámsiná-utca 15 alatt lakó Luna Pick, 25 éves fiatalasszonyt, a kórházba vitték, de utközben meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy halálát revolvergolyótól származó tarkólövés okozta.

A nyomozás első szakaszában kiderült, hogy a szerencsétlen asszony férje egy holland tengerész, aki jelenleg a nyílt tengeren tartózkodik. A fiatal pár egy

ra hajnali órákban aláírt megállapodás nyomán, elmaradt a

több, mint 25 ezer segédmérnök és technikus sztrájkja. A dolgozók és a pénzügyminisztérium képviselői által aláírt megállapodás szerint az 1976 április 1-én aláírt kollektív munkaszerződés keretében visszamenőleg érvényesek a készségükért és a más extra munkáért fizetett járandóságok.

A túlóra díjazással kapcsolatos sztrájk még további tárgyalások lesznek a felek között és ha nem jön létre megállapodás, valószínűleg döntőbíróhoz kerül az ügy. Ugyanez vonatkozik az akadémiások szakszervezeteinek azonos kérésére is.

A nézeteltérés leglényesebb pontja az volt, hogy a dolgozók a mérnököknek megadott feltételek szerint, tehát 1975 szeptember 1-ig visszamenőleg követeltek a készletük pótlék fizetését, de amikor éjfélt után riasztották Jeruchám Mesel hisztadruti főtítkárt, annak sikerült minden befolyását latbavetve rávenni a dolgozókat, hogy fogadják el az 1976 április-i dátumot.

Kiállítás előtt

BEN AMI — KOLLER PÉTER a tel-avivi „Bruno” galériában

Alig néhány éve alijázott a jónévi, fiatal festőművész, aki nagyváradi születésű, diplomáját a bukaresti Képzőművészeti Főiskolán szerezte és képességeiről már számot adott a hazai közönségnek. Első kiállítása a tel-avivi Cávta klubban volt, nem sokkal érkezése után.

A kiállítás szombaton, április harmincadikán este nyílik meg a tel-avivi „Bruno” galériában (Ben Jehuda 64), s minden bizonnyal hozzájárul majd a művész teljes begyökereséhez.

Május 14-ig tekinthető meg a kiállítás.

Az elmúlt másfél évben munkáit viselt a művész, de amikor

parancsnokainak tudomására jutott, hogy festő szolgálatban, lehetőleg tettekk száma, hogy naponta több órát dolgozhasson és előkészítse a leszerelését követő első kiállítását.

A kiállítás szombaton, április harmincadikán este nyílik meg a tel-avivi „Bruno” galériában (Ben Jehuda 64), s minden bizonnyal hozzájárul majd a művész teljes begyökereséhez.

Május 14-ig tekinthető meg a kiállítás.

Az elmúlt másfél évben munkáit viselt a művész, de amikor

HOLLAND MEZŐGAZDASÁGI KÜLDÖTTSEG IZRAÉLBE

Az ország öntözési módszereit tanulmányozzák

Izrael hosszú évek óta jelentős segítséget nyújt — főként a fejlődésben lévő országoknak — iparuk, mezőgazdaságuk fejlesztéséhez. Ezért váltott ki különleges érdeklődést, amikor a héten megkezdte izraeli tanulmányi körútját az a 8 tagú holland küldöttség, melynek tagjai a legeredményesebb holland burgonyatermelők köréből rekrutálódtak.

A küldöttség az izraeli öntözési módszert tanulmányozza a burgonyatermelés fokozására. A látogatást a Hettema Zonen, a legnagyobb holland gabonakereskedelmi vállalat szervezte, amely Izrael szükségletének jelentős ré-

szét is kielégíti. Aháron Uzán földművelésügyi miniszter tegnap fogadta D. J. Meijer vezérigazgatót, az általa vezetett delegáció látogatása alkalmából.

Ez az első eset, hogy az agrárkultúra szempontjából olyan fejlett európai államból, mint Hollandiából, tanulmányi küldöttség érkezett Izraelbe.

EGYMÁS KÖZÖTT

Jeruzsálemben, a Chug Jocé Hungária szervezetében a Függelenségi Nap előestéjén ünnepi istentiszteletet tartottak, amelynek keretében dr. Berg József főrabbi és Benedek Pál hírlapíró tartott előadást. Bevezetőt Fisch Ábrahám, a szervezet elnöke mondott.

Gálili G. Ervin „A vészorkaszak egy nemzedék perspektívájában” címmel tartott előadást a pusztlás és hősiesség emléknapiján a cfiati tanítóképző intézet növendékei előtt.

A Washingtonból sugárzott „Amerika Hangja” vasárnap este emlékműsort közvetített a néhány nappal ezelőtt elhunyt Báron Rózsáról, a kiváló magyar zsidó szubrettről. A műsorban a művésznő pályafutása néhány nagyszerű számát közvetítették hangszalagról.

Róth József, a Magyar Zsidó Világszövetség amerikai szervezetének díszelnöke pészáchi üdvözlő hirdetésének szövege hiányosan érkezett a kiadóhivatalhoz és így technikai hiba folytán kimaradt felesége, Roth Carole neve. Ezúttal közöljük a tudósító helyreigazítását.

Ráv Náftáli Halpert, aki hosszú évek óta látja el Szat-

A miniszterelnök sajtótanácsosa: NEM CSÖKKENT IZRAÉL NÉPSZERUSÉGE AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

„Nézetem szerint nincs helye olyan következtetésnek, hogy csökkent Izrael népszerűsége az amerikai közvéleményben és tájékoztatási eszközökben” — mondta tegnap Dán Páti, a miniszterelnök sajtóügyi tanácsosa, a tel-avivi Szokolov-házban a hirdetői szervezete által rendezett sajtótanácsoson.

Az előadó rámutatott arra, hogy bizonyos „emelkedések és süllyedések” mindenkor mutatkoznak a két ország kapcsolatában, ezt azonban nem lehet úgy értelmezni, hogy gyengült volna Izrael pozíciója az Egyesült Államokban. Míg Kissinger idején a közkeleti problémával kapcsolatos kijelentések központja a külügyminisztérium volt, most ez a sulypont visszakerült a Fehér Házba és ezért követik fokozott figyelemmel Carter elnök beszédeit és mérlelik minden szavát.

„Az amerikai államelnök — folytatta Páti — most találkozó szériát bonyolít le a közkeleti vezető politikusokkal, így tehát ő áll ennek a témának a központjában. A helyzet bizonyos mértékig

hasonlít a Nixon éra kezdeti időszakára amikor is az amerikai elnök „közkeleti puskaporos horodót” emlegetett, hogy megfelelő taktikai feltételeket teremtsen az új kormányzat számára”.

Kérdésre válaszolva azt hangsúlyozta, hogy az amerikai szervezett zsidóknak a multban kedvező kapcsolata voltak a demokráta kormányzatokkal, a jelen helyzet azonban ebben a tekintetben nem egészen világos és tanulmányozásra szorul.

SZOMBATI

5373. Ijjar 11, 1977. április 29, PENTEK

5373. Ijjar 12, 1977. április 30, SZOMBAT

Gyertyagyújtás

Jeruzsálem 5.30

Tel Aviv 5.37

Haifa 5.50

Beer Sáva 5.51

Eilat 5.53

SZOMBAT KIMENETELEI:

Jeruzsálem 6.56

Tel Aviv 6.58

Haifa 6.58

Beer Sáva 6.51

Eilat 6.53

HETI SZAKASZ

AHÁRE MOT — KEDOSIM Háttára: „HALO KIVNE KUSIM”, Amosz 9/8 — a fejezet végéig. Szombat délután: PEREK III. PenteK, május 6-ra esik Láz-Baomer.

ÜGYVELETSI IROGYSZERTARAK

TEL AVIVBAN

PENTEK

Kikár Hámediná, Hé Bojjár 48, tel. 258046

SZOMBAT (NAPPAL)

Dizengoff, rechov Dizengoff 132, tel. 223390, Jáni, Jehuda Hálevi 67, tel. 612474

SZOMBAT KIMENETELEI:

Beni, Dizengoff 174, tel. 222386, Jáni, Jehuda Hálevi 67, tel. 612474

HAIFAN

PENTEK

Chanita, rechov Chanita 22, tel. 231905

SZOMBAT

Mászáda, rechov Mászáda 30, tel. 665806

CHOLONBAN

PENTEK

Dr. Hori, Szokolov 70, tel. 842433

SZOMBAT

Balfour, rechov Balfour 90, tel. 883448

BAT-JAMBAN

PENTEK

Bát-Jám, Balfour 45, tel. 864625

SZOMBAT

Balfour, rechov Balfour 90, tel. 883448

RÁMÁT-GANBAN

PENTEK

Aszuta, Jabotinsky 41, tel. 731874

SZOMBAT

Amit, Modiin 130, tel. 722954

HERZLIAN

PENTEK-SZOMBAT

Ráánáná, Ahuza 78, tel. 052-21066

NATANJAN

PENTEK

Hámagén, Weizmann 13, tel. 22985

SZOMBAT

Hánász, Weizmann 36, tel. 23639

BEER-SEVAN

SZOMBAT

Briut, Herzl 72

HIBAIGAZTÁS

Dr. Körösi Ferenc egyetemi tanár „Általános héraldika” című, április 26-án megjelent cikkében technikai hiba folytán sajnálatos értelemszavó hiba csúszott be. A mondat helyesen így hangzik: „Jeridáni is szabad annak, akinek nem tetszik, rendez embereket közt akarunk élni.” A szerző és az olvasók elnézését kérjük.

MÁJUS 17-ÉN TE DÖNTSZ

SZOMSZÉDAINKKAL VALÓ BÉKE-ELRENDEZÉS, vagy a zsákutcába vezető út között.

TERÜLETI KOMPROMISSZUMRA VALÓ HAJLANDÓSÁG ÉS MEGERŐSÍTETT, VEDHETŐ HATÁROK, vagy az „egy talpalatnyi földet sem” felfogás között, amely figyelmen kívül hagyja a körzet és a nagyvilág realitáit.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKKAL VALÓ MEGHITT BARÁTSÁG FOLYTATÁSA, vagy ennek a barátságnak kalandos úton való veszélyeztetése között.

IZRAÉL ZSIDÓ JELLEGÉNEK MEGŐRZÉSE, vagy többszázézer arab csatolásának tendenciája között.

JÓSZOMSZÉDI VISZONY FENNTARTÁSA EGY JORDÁNIAI-PALESZTINAI ÁLLAMMAL, vagy a között, hogy figyelmen kívül hagyjuk a palesztinai problémát.

A REÁLIS BIZTONSÁGI SZÜKSÉGLETEK SZERINTI TELEPÜLÉSEK FELÁLLÍTÁSA ÉS MEGALAPOZÁSA, vagy néhány életképtelen település létesítése között, amelyeket csak provokációból és hencsérből állítanak fel.

MÁJUS 17-ÉN DÖNTENED KELL — POLITIKAI ÉS BIZTONSÁGI REALIZMUS, vagy üres jelszavak és politikai makacsság között.

A BÉKE ÉS A BIZTONSÁG-E A FŐCÉL, vagy a területek a fontosak — a többi csak mellékes.

MÁJUS 17-ÉN DÖNTS!

MI VAGYUNK A CIM AZ UJÍTÁSRA ÉS FOLYTATÁSRA

EMET HÁMÁÁRÁCH MIFLEGET HÁÁVODÁ — MAPAM

מחנה המעורבות

אנחנו התחבת לחידש ולהחמיר

TÜRHELETLEN HULIGANIZMUS

Irta: SÁBTÁJ HIMMELFARB

Néhány héttel ezelőtt szem és fültanui voltunk annak a televíziós vitának, amely Tel Aviv polgármestere és a város egyik polgára között folyt a Dizengoff-tér átépítésével kapcsolatban. A tel-avivi polgár hevesen kifogásolta az újjáépítésre kerülő tér közlekedési megoldásait. Az alpolgármester többször is arra hivatkozott, hogy a tér átépítése létfontosságú a város számára és a városháza beszerzése a nagyszabású munkálatok végrehajtásához szükséges engedélyeket.

A vitát megelőző hetekben a város lakói arra ébredtek, hogy a Dizengoff-teret magas palánkkal vették körül — amely alkalmi hirdetőtáblák is szolgál — és a hatalmas földmunkáló gépek megkezdtek a palánk mögött a tér átépítési munkálatait. Senkinek sem jutott eszébe, hogy a nagyszabású munkálatokat a szükséges engedélyek nélkül végzi a város, amely a törvény szerint — az ország polgáraihoz hasonlóan — köteles a körzeti városépítő bizottság előzetes engedélyt beszerezni.

A városháza tájékoztatói szolgálata gondoskodott arról, hogy a város és vele együtt az ország minden polgára, pontosan megismerje az átépítési és közlekedési rendezési terv legapróbb részleteit, hangsúlyozva, hogy a munkálatok minden tekintetben a nagyközönség javát szolgálják.

Két héttel ezelőtt a telekommunikációs szolgálat minden eszköze dobra verte, hogy már megkezdtek a tér közepén álló betonkupola öntését. A munkálatok méreteit hangsúlyozva kifejtették, hogy naponta 250 betonszállító teherautó hordta az anyagot és a munkások a kora hajnali óráktól kezdve a késő éjszakai órákig dolgoztak a betonkupola építésén.

Ilyen adottságok mellett nyilvánvaló, hogy az összes érintett kormánytényező tudtak a Dizengoff-teren folyó munkálatokról. Ezek után meglepetést keltett a múlt héten megjelent hír, amelyből kiderült, hogy a tel-avivi városháza engedély nélkül végzi a nagyszabású átépítési munkálatokat és ezért a belügyminisztériumban működő megyefőnökség utasította a városházát a munkálatok leállítására.

Anélkül, hogy érdemileg vitatni akarnánk a munkálatok fontosságát, rá kell mutatni, hogy a felelős tényezők nem akadályozták meg a városházát sem a munkálatok megkezdésében, sem folytatásában. Kénytelenek vagyunk ezt huliganizmusnak nevezni annak a testületnek a részéről, amelynek kötelessége jó példával előljárni a törvény és a rend betartásánál.

A tel-avivi városházáról van szó. Visszaemlékezünk a megdöbbentő képre Tel Aviv egyik peremnegyedében, amikor a városházi ellenőrök rendőri kísérettel és traktorokkal kivonultak egy törvénytelenül, engedély nélkül emelt épület lerombolására. A törvénytelenül emelt ház gazdái brutális eszközökkel szálltak szembe a hatóság embereivel, de nem felejtették el a tel-avivi polgármester érélyes kiállását sem. Akkor az az érvet, hogy a városháza nem törheti öl-betett kézzel a törvénszegést, mert nem akar a törvénszegők büntására lenni. A jövőben vaskézrel fognak eljárni azok ellen, akik a városháza engedély nélkül építkeznek. Tel Aviv polgármestere azokban a napokban többször is nyilatkozott a tévén, a rádióban és a sajtóban és kifejtette, hogy semmi nem riasztja el a törvény alkalmazásától.

Es most ugyanaz a polgármester Tel Aviv szívében engedély nélkül építkeznek. A különbség csak az, hogy a perem-negyedben folyó építkezés esetében egyszerű téglá-épületekről volt szó, most pedig sokmillió font beruházással folyó építkezési projektműről. Mindenesetre csodálkozni lehet, hogy az illetékes belügyminisztériumi tényező nem adta meg az építkezés megkezdéséhez szükséges engedélyt, ez azonban nem kifogás arra, hogy Tel Aviv polgármestere nyíltan megszegje a törvényt az építkezés zavartalan folytatása által. A polgármester elhatározta, hogy a belügyminisztérium tilalma ellenére folytatja az építkezést és a televízióban az utóbbi napok során elhangzott nyilatkozatai kimerítik a huliganizmus tényét. A polgármester ugyanis nyíltan füttyöl a törvényre, bizonyára úgy gondolja, jogában áll

részhajlóan viselkedni. A város törvény-szegő polgáiraival szemben a polgármester erősen lép fel, hangsúlyozva, hogy teljes egészében azonosul a törvénnyel, amelyet képvisel. De ugyanakkor úgy véli, hogy ami tilos a város polgárainak, az meg van engedve a város vezetőjének.

Tel Aviv polgármestere azt állítja, hogy még a munkálatok megkezdése előtt tárgyalta a megyefőnökkel, aki szóbeli hozzájárulását adta a Dizengoff-tér átépítési munkálataihoz, amely most vita tárgyát képezi. Nyilvánvaló, hogy a szóbeli engedély nem veheti át az írásbeli engedély helyét, amelyekre szükségünk van, mielőtt bármiféle építkezést megkezdünk. Biztosra vehető, hogy a polgármester sem fogadta el volna a város olyan polgárainak érvelését, akik arra hivatkoznak, hogy előzetes szóbeli engedélyt kaptak a városházi tisztviselők egyiktől.

A városházának vitán felül igaza volna az ilyen kifogás visszautasításánál, mert minden esetben az írott törvény kötelez. A szóbeli engedély soha nem veheti át az írott törvény helyét. Tűrhetetlennek tartjuk Tel Aviv polgármesterének a belügyminisztériumra és a megyefőnökre vonatkozó kijelentéseit és azt, hogy a kormány napirendre térjen a történet felett.

Nem sokat változtat a helyzeten, hogy Tel Aviv polgármesterének viselkedéséből bumerang lehet, mert amikor a város polgáraitól megkövetelik az építési engedélyek kérényezését, sőt gyakran visszautasítják, vagy vonakodnak kiadni az engedélyt, ugyanakkor a polgármester viselkedése alapján azt hihetik, hogy amit neki szabad, az nekik sem tilos. Ha bizonyos körök elhatározzák, hogy a történet iránti tiltakozás-ként összefognak, és jellekésen ledöntöknék a teret körülkerítő palánkot, aligha hisszük, hogy nézeteltérésük lenne a környezetvédelmi szervezetekkel és a szép Erec Jiszráel védelmi ligával. De csak a palánk elméleti ledöntéséről lehet szó, mert amikor a külvárosokban épített téglaházak lebontásához elegendő a traktor, addig a törvénytelenül épített betonkupola eltávolításához legalább egy kisebbfajta atombombára volna szükség...

Tűrhetetlennek tartjuk a huliganizmus minden formáját, legyen az brutális, vagy más jellegű, főleg az esetben, ha olyan emberekről van szó, akik fontos vezető közéleti tisztséget töltenek be. Szükségesnek tartjuk, hogy a magas közéleti tisztséget betöltő személyek jó példával szolgáljanak másoknak, és ha a Tel Avivban történetekhez hasonló esetről van szó, fenntartás nélkül el-lenezzük a huliganizmus minden formáját, amely alássa társadalmunk alapját.

Reméljük, hogy a kormány nem tér napirendre Tel Aviv polgármesterének törvénszegése felett. Ha a polgármester felül tudott volna kerekedni uralkodási ösztönén, bizonyára már hetekkel ezelőtt jó példát mutatott volna: lemondott volna, beismeri, hogy nem alkalmas a magas tisztségre, mert megszegte az ország törvényét. Modern történelmünk nem egy példát ismer, amikor miniszterek, sőt miniszterelnökök a személyükkel kapcsolatos események nyomán, kénytelenek voltak levonni a következményeket. Az angol honvédelmi miniszter kénytelen volt leköszönni, mert neve egy szerelmi botrány nyomán egybekapcsolódott egy szovjet diplomata nevével. A nyugatnémet kancellár kénytelen volt lemondani, mert kiderült, hogy kabinet irodájának főnöke szovjet kém. Az amerikai elnök viszont azért kényszerült lemondásra, mert neve egybekapcsolódott mások telefonjának törvénytelen lehallgatásával. Izrael miniszterelnöke is kénytelen volt lemondani feleségének amerikai bankbetétje miatt.

Elképzelhető, hogy Tel Aviv polgármestere lesz az első helyhatósági vezető, aki miniszterek, miniszterelnökök, sőt olyan államfők nyomába lép, akik úgy találták, bizonyos hanyagság miatt képtelenek folytatni feladatukat, ellátni tisztségüket, gyakran olyan esetekben is, amikor nem is voltak közvetlenül felelősek a történetekért. Hát még olyan esetekben, amikor nyilvánvaló, hogy közvetlen felelősség terheli őket.

A vezérkari főnök és a demokrácia

Az izraeli sajtó nagyrésze Mordecháj Gur tábornok, vezérkari főnök oldalára állt a televízióval kitört viszályában és megállapította, hogy a tévé nem a sajtószabadságot védelmezte, amikor nem volt hajlandó előzetesen bemutatni Perez hadügyminiszternek az interjút, amelyet Gur tábornok

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

Irta: ARAD GIDEON

akkor akart készíteni. A minisztertanács is jóváhagyta Gur tábornok lépését, aki lemondta a Függetlenségi-napi interjút.

Amikor a vezérkari főnök önmaga vállalta azt a korlátozást, hogy nyilatkozataihoz előre jóváhagyást kér a felettes politikai hatóságtól — tehát a hadügyminisztériumtól, illetőleg a kormánytól, ezt azért teszi, mert tudja, hogy nyilatkozatainak politikai jelentőségük is van. Ezzel éppen a demokrácia alapelveit hangsúlyozza ki, hogy a hadsereg a polgári hatóságok, a miniszternek és a kabinetnek van alávetve. Ezeknek a feladata mérlegelni, milyen biztonsági és külpolitikai kihatása lehet egy nyilatkozatnak.

Nem Dan Silon, a tévé hírosztálya vezetőjének feladata, hogy a demokráciát és a sajtószabadságot a vezérkari főnökkel szemben védelmezze. Nem ő irhatja elő Gur tábornoknak, hanem ellenkezőleg, csak a vezérkari főnök irhatja elő a tévének, milyen intézkedések szükségesek az állambiztonság szempontjából!

Gur tábornok, akinek nem először gyűlt meg a baja a Rádióhatósággal, kiérdemelné a nagyközönség háláját, ha sikerülne beindítania az ott már régen esedékes nagytakarítást. Főleg a tévénél nem képes felismerni a destruktív és konstruktív kritika közötti határvonalat. A vezérkari főnökkel kitört viszályról adott egyoldalú jelentéseik pedig nyílt visszaélést képeznek a tévé vezetői kezébe adott igen nagy hatalommal.

A KICSINYES BOSSZU

Sajnos, ez csak egyik része a „párasának”. Ami ezután következett, nem válik diszere Gur tábornoknak. Amikor a vezérkari főnök az interjú-viszály miatt letil-

totta a Függetlenségi Napra előkészített szórakoztató műsor átvitelét egy északi katonai bázisból — ő követett el megengedhetetlen túlkapást. Semmilyen bürokratikus kérdés körüli viszály és semmiféle vélt vagy tényleges személyi sérelem sem jogosíthatta fel arra, hogy ünneprontó legyen, megbántsa a katonafiukat és lányokat, akik oly nagyon készültek erre az estére és csalódást okozzon egymillió polgárnak, közöttük a katonák családjaiknak, akik előre örültek ennek a tévé-találkozásnak az egyenruhás fiatalokkal.

A vezérkari főnökötől elvárjuk, hogy mindenkor — és éppen a legnagyobb feszültség óráiban, — higgadtan, nyugodtan, józan fővel hozza meg döntését, amelyektől az ország sorsa függhet. Csak megrendítheti a bizalmat, ha már ilyen apró kérdésekben haragja vezéri — bármilyen jogos legyen a harag.

A SZÓVIVÓ ÉS AZ IGAZSÁG

Sajnos, azonban még ezzel sem fejeződött be a kínos ügy. A hadsereg szóvivője — nyilván felettesei utasítására — ugyanis azzal a bosszantóan naiv és átlátszó mesével akarta indokolni az ünnepi műsorátvitel letiltását, hogy ez biztonsági okokból történt, mert az átvitel „nagy kockázatot képez”.

Nem hisszük, hogy Joel Ben-Porat dandártábornok, a hadsereg kitűnő szóvivője, agyalta volna ki ezt a mesét. Ő katoná és köteles felettesei utasításait követni.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben biztonsági okokból kockázatos a műsorátvitel, ezt már két-három hét előtt is tudták, amikor megadták az engedélyt és nem „véletlenül” éppen akkor merített fel a kockázatot, amikor Gur tábornok összeveszett a tévével. Még a hadsereg felelősei sem állítják, hogy a tévé nem követte volna az előírt biztonsági feltételeket.

Izraeli polgárai joggal elvárják a hadsereg szóvivőjétől, hogy igazat mondjon, vagy pedig hallgasson, ha biztonsági szempontok nem engedik, hogy elmondja az igazságot. Joel Ben-Porat dandártábornok sokat tett, hogy helyreállítsa a hadsereg szóvivője iránti bizalmat, amely a jom-kipurai háborúban megingott.

Ez a bizalom, a hadsereg igazmondása iránti bizalom, ugyanolyan fontos tényezője az állambiztonságnak, mint a vezérkari főnök iránti bizalom. Kár, hogy Mota Gur tábornok ezen a téren nem tett ezuttal jó szolgálatot, sem önmagának, sem a hadseregnek, sem az országnak.

THE ISRAEL PHILHARMONIC ORCHESTRA

DÁNIEL BARENBOIM zongoraművész

HANGVERSENYE

Tel-Aviv, Mann Auditorium, 1977. május 1-én, vasárnap este 8.30-kor

TELJES SCHUBERT MŰSOR

4 Impromptu, op. 142.
Szonáta B-flat majorban, op. posth.

Jegyek kaphatók az IPO pénztáránál, Mann Auditorium és az „Union” ügynősképnél, Dizengoff 118. Engedmény IPO bérletulajdonosoknak a 108. sz. szelvényre.

4 Oscar-díjas közös filmje

NINA

Vannak nők, akik az élet szeretetére születtek

LIZA MINELLI * INGRID BERGMAN
LIZA MINNELI énekli JOHN KANDER – FRED EBB (Kabare) dalait.

8-ik hét — GORDON T. A.
3-ik hét — „ORAH” Haifa

KÜLÖNLEGES EST FELNŐTTEKNEK

* Tánc, európai zenekar zenéjére
* Büfé * Vidám hangulat *
Minden pénteken és hétfőn

Speciális közlekedés díjmentesen az est végén, pénteken, Jaffára, Cholonba és Báb Jámba Rámát-Gánba és Petách-Tikvára

Minden péntek esti látogatónak hétfő este díjtalan belépés.

Készüljön a jom-háacmáut esti nagy bálra

„DOLLY” KLUB, Tel Aviv., Pinsker u. 2 („Mugrabi” mozinál), telefon: este: 28 41 00

Érdemes eljönni Petách Tikvára — messziről is! Nálunk a legjobb és legszebb bútort találja, a legkedvezőbb áron az országban.

Szalonok * Büfék * Hálószobák * Étkezősarkok

ARGAMAN IMPORT BUTOROK

Petách-Tikva, Stampfer 13. * Tel. 911421

Ha olcsóbb árat talált a vásárlás napjától számított egy hónapon belül, megfizetjük önnek az árkülönbséget...

BNÉ-BRÁKBAN KERESUNK ASSZONYT

háztartási munkára és főzésre jó fizetéssel, fél vagy egész napra

Tel. 03-785748 vagy 03-34665
vagy levélben: Tel-Aviv, POB. 28236

KLEIN ERNŐ KERESI BERKOVITS PÁLT,

aki 1945-ben jött Izraelbe Debrecenből. Aki tud róla, értesítse Svéd Avrahámot, Kirját Chájim, Rech. Cherev Löt 11. Tel. 04-731502.

MAGYARAJKU ÉLETTÁRSAT KERES

70/160 egészséges, jó alakú, víg kedélyű, intelligens, egyszobás lakással rendelkező úr, hasonló adottságokkal rendelkező haifai, lehetőleg kármeli hölgy személyében.

Cím: Haifa, POB. 4094 „647” részére.

VACSORÁZHAT ÉS TÁNCOLHAT

ESTE 8-TÓL ÉJFÉL UTÁN 2-IG

UJ KLUBOMBAN

Ben--Jehuda 77, tel. 230000

FREDERIKA

EUROMUR

ajtó- és falbevonat

PEDIKÜR

MR. PIERRE

T.A., BALFOUR 11 -nél

Josette Alia (Le Nouvel Observateur, Párizs)

»Peresz héjatollakkal ékeskedő galamb«

Lea Rábin politikai méreteket öltött, jelentéktelen könyvelőműségének első, súlyos következménye: az izraeli vezetésben bekövetkezett változás. A Munkapárt vezetősége úgy határozott, hogy a választások után Peresz lesz a miniszterelnök, Jigál Alon a hadügyminiszter és a „galambként” ismert Aba Even a külügyminiszter. A furcsa „trojka” politikailag különböző nézeteket valló emberekből alakult. Igaz, hogy Peresz jelölése után azonnal kijelentette, hogy a párt politikáját folytatja, ahogyan azt Rábin is tette volna. De ki tudja, mit tett volna Rábin? Peresz arról is beszélt, hogy hajlandó területi engedményekre egy igazi béke érdekében, de ki tudja, mit jelent az igazi béke? A magára erőltetett nyugalma Peresz tehetséges, céltudatos, de hajhatatlan politikai hírében áll. Bizonyos tények nyugtalanítóak. Most már bizonyos, hogy Daján résztvesz majd a vezetésben, de Peresz nem árulta el milyen feladatkört szánt neki. Aztán meg itt van az elfoglalt területek benépesítésére vonatkozó politikája. Peresz hallgatólagos jóváhagyásával, hogy ne mondjuk, segítségével, alakult a kadumi település, amelynek az a célja, hogy kész helyzetet teremtve lehetővé tegye az elfoglalt területek visszaadását. Mindez arra készítheti az arab diplomáciát, hogy meghuzza a vészharangot: Izraelben a „héjak” kezébe került a hatalom, akik mindent elkövetnek majd, a genfi értekezlet megakadályozására.

Akármielyen titkos tervekkel táplál, Peresznek számolnia kell két körülménnyel:

1.) A Munkapárt választási győzelme megköveteli Peresztől, hogy élesen elhatárolja magát a Likud szélsőséges el-

veitől és hogy kibéküljön a saját pártja baloldallal, valamint a Mápámmal. (Ez a tulajdonképpeni értelme Alon és Even helyezésének. A külpolitika terén tehát Peresznek méréselt magatartást kell tanúsítania; olyat, amely nem veti el a tárgyalások lehetőségét.)

2.) Ma inkább, mint bármikor, Izrael nem engedheti meg magának, hogy összevesszen Amerikával. Márpedig az első megelégedés elmúltával a diplomáciai küzdőtér ismét megélelt. Mégpedig új elemmel gazdagodva: a Szovjetunió is teljes gőzzel belépett, jelezve, hogy nem szándékozik kimaradnia a közelkeleti helyzet rendezésével kapcsolatos diplomáciai hadműveletekből. Két hét alatt Brezsnyev találkozótt Áráfáttal és Ászáddal. És újra leszögezte a Szovjetunió közelkeleti politikáját, amely lényegében semmit sem változott: Brezsnyev továbbra is ragaszkodik a PFSZ részvételéhez a genfi értekezletben.

Ehhez járul Carter elnök robbanó mondata, amely két nappal a Száddal való találkozás után hangzott el: „Okom van remélni, hogy valamilyen módon sikerül majd megoldanunk a palesztinaiak részvételét a genfi értekezletben”. E kijelentésnek külön súlyt ad az a szerény modorban megfogalmazott elnöki figyelmeztetés, hogy Izrael vezetőinek be kell látniuk, hogy az 1977-es esztendő döntő lesz a közelkeleti béke rendezése szempontjából. Ha ezt leszalasztják, sokáig nem kerül sor ilyen alkalomra.

Bresznyev és Carter gondoskodnak majd arról, hogy akarva-akaratlan Peresz legyen a következő tárgyalófél a genfi értekezletben.

Erich Gysling (Die Weltwoche, Zürich)

Izrael felfegyverzésének ügyvédje

Simon Peresz a pártja miniszterelnökké jelölte és a kommentátorok máris hozzáálltak jellemének és indultainak az elemzéséhez. Egyes újságírók szerint a hadügyminiszter nem az elvek folytonosságára épít, hanem pragmatikus és hajlékony. Ha a májusi választások után elfoglalja a miniszterelnöki széket, Amerika olyan tárgyaló partnerhez jut, aki megérti az idők szavát és követelményeit.

Az ilyen elemzések inkább vágyalmokat fejeznek ki, mint a valóságot. Külföldön akárcsak Izraelben, jól tudják: Simon Peresz olyan ember lépett a közelkeleti politika első vonalába, aki a katonai értelemben vett biztonságot előnyben részesíti minden más szemponttal szemben. Olyan ember, aki kelletlenül mérlegelni tudja, hogy ez a biztonság mikor és milyen mértékben egyezik az USA érkeivel és mennyire lehet ellenállni a washingtoni követelményeknek. Eh- ből a szempontból Simon Peresz valóban pragmatikus. Olyan politikus, aki pontosan tudja, milyen keretek között mozoghat.

A közvetlen beszélgetések során olyan embert ismertem meg, akinél a könnyed csevegő hang mögött erős koncentrációt éreztem. Ervelése rendkívül világos: Izraelnek önmagában kell bíznia elsősorban és amennyire csak lehet, biztosítania önellátását. Peresz szerint a külföldi politikusoknak általában nincs fogalmuk a közelkeleti valóságról, még azoknak sem, akik Izrael-barátok. Különbözik, hogy juthatott volna eszükbe egyhangulag az követelni, hogy Izrael üljön le tárgyalni Jászser Áráfát szervezetével és ilyen módon keressen megoldást a palesztin-kérdésre? „Már régen tárgyalunk a palesztinokkal — mondta Peresz 1975 telen —, vagyis a nyugat-jordániai lakossággal”. Peresz szerint a PFSZ, amelyet az UNO és a harmadik világ annyira felkarolt, önjelölt vezetője csupán a palesztinoknak, kizárólag külföldi arab államokban működik, és így nem is ismeri azoknak az embereknek az életmódját, akiket vezetni kíván.

Peresz ebben a kérdésben mindig kitarított álláspontja mellett, noha az izraeli ellenzék szélsőségesebb magatartásra próbálja majd kényszeríteni. Az izraeli hadügyminiszter szerint nem lehet szó a palesztin állam megalakításáról az 1967-ben elfoglalt nyugati területeken, de szóba jöhet egy federáció, vagy egy konföderáció Izrael és Jordánia között. Ez a felfogás olyan erős feltételez Huszsein részéről, amellyel az nyilvánvalóan nem rendelkezik. Ki tudná ezt jobban, mint Izrael legerősebb pártjának első embere? Peresz lényegében ezzel a javaslattal politikailag ki akarja használni azt a történelmi és osztályellentéteket, amelyek a palesztinokat szembe állítják a Hasemita királysággal és így gyengíteni kívánja azt az amugyis labilis közösséget. Ha az arab világban nem lennének tanui az iszlám meg-

erősödésének, Izrael valóban számíthatna az arab királyságokkal való tárgyalások eredményességére. A jelenlegi helyzet azonban nem alkalmas ilyen megegyezésre, illetve semmilyen kilitást nem ígér a sikerre. Jeruzsálemben is jól tudják, hogy Huszsein király legfeljebb néhány nappal élne túl a hivatalos jordániai-izraeli tárgyalások megnyitását. Simon Peresz elképzelései az izraeli-jordániai federációról eszerint csak két célt követhetnek: zavart kelteni az arab-palesztin táborban, és behizonyítani a külföldnek, hogy Izraelben végre világos elközelések születtek a vidék jövőjéről.

Ez az értelmezés nem túlságosan meggyőző, de Simon Peresz látszólag nem helyez súlyt az ilyen forraságokra. Akkor sem, amikor újságíróknak nyilatkozik a nyugati barátokról, az arab ellenfelekről, vagy az UNO-ról. („Nem sok reményt fűzök az Egyesült Nemzetekhez”). A Ben Gurion keze alatt nevelkedett hadügyi technokrata, aki nem visel uniformist, karrierje során sohasem igyekezett ellenvéleményeket alkalmazkodással semlegesíteni. Az ilyen magatartás különben is ellentmondana az utóbbi szellemnek és Simon Peresz sok tekintetben tipikus gyermeke a fiatal, épülő országnak.

Mellékfoglatokként Simon Peresz könyveket írt és titokban verseket is. Különös érzelme van a meghökentető mondatok megfogalmazásához. „A tanktorokk cilinderei fontosabb számomra, mint a diplomatakk cilinderei”. Az ilyen kijelentések miatt terjedt el róla az a megjegyzés, hogy a héjak csoportjába tartozik. Ez a beskatulyázás természetesen téves, mint minden egyszerűsítés. Ilyen értelmű harcoságot nem lehet Simon Peresznek felróni. A kijelölt izraeli miniszterelnök az ország biztonságára törekszik olyan ellenséggel szemben, amely nem titkolja, hogy célja: Izrael megsemmisítése. A biztonság fogalma Izraelben sokkal többet jelent, mint Nyugat-Európában. Peresz az ország többségének a gondolkodásmódját fejezi ki, amikor egy interjúban így nyilatkozott: „Eros Izrael nem bizonyos számú tankot, repülőgépet és rakétát jelent csupán. Izrael ereje a nép önbizalmától, a nemzet eltökéltségétől is függ. Négy tényező határozza meg az állam szilárdságát: a nemzeti akarat és a nép jellege; a terület méretei és védelmezési lehetősége; a hadsereg ütőképessége háború esetén; az egyik fenyegető szuperhatalom erejét egy másik szuperhatalomnak kell ellensúlyoznia”.

Ezekre a tényezőkre alapítja Simon Peresz a biztonságról alkotott felfogását. A mi számunkra ezek eléggé bizonytalan tényezők, de ilyen alapelvekből kiindulva nem várhatunk sok hajlandóságot kompromisszumra. Izrael legtöbb kilitástól rendelkező politikusának a hajlékonysága, úgy véljük, a nemzetközi nyomás ellenére is csak jól meghatározott keretek közé szorítható.

Der Spiegel (Hamburg)

Olyan mint Strauss?

Izrael esetleges jövődöbéli miniszterelnöke kiváló fegyvervásárlónak bizonyult, kifejlesztette a hadiipart és ügyes tárgyalópartnerre volt Franz Josef Straussnak. „Peresz időzített bomba Rábin számára” — Egészen bizonyos azonban, mondta 1975-ben Kissinger. A

bomba robbant. Az arabok által vadolják az izraeli kormányt, hogy az egész ügy manőver csupán, amelynek célja megakadályozni a genfi értekezlet megnyitását. —

szan közel vannak a választások ahhoz, hogy a párt megengedjen magának ilyen taktikai húzást. Különösen most, amikor a választások sorsdöntőek lehetnek a munkás párt számára. Attól eltekintve azonban,

hogy a „Rábin-ügy” hatással lesz-e a közelkeleti tárgyalások alakulására, vagy sem, a helyzet mindenképpen kiélesedik. Izrael északi határán palesztinok és keresztény libanoniak harcolnak Dél-Libanon uralmáért. Az izraeliek és a szíriaiak könnyen belekeveredhetnek és sor kerülhet arra a konfrontációra, amelyet eddig sikerült elkerülni. Rábin utóda abba a helyzetbe juthat, amikor muszáj lényeges döntéseket hozni. Peresz... kijelentette: „Nem áruljuk el a dél-libanoni keresztényeket”.

Peresz hosszú ideig „héjának” számított, de kiderült, hogy sokkal bonyolultabb ember, semhogy elhamarkodottan lehetne megítélni. Kiismerhetetlen és ellentmondásos. Megígérte, például, hogy ragaszkodik a Munkapárt programjához az elfoglalt területek benépesítése ügyében, de nemrég kijelentette: „A zsidók letelepedhetnek New Yorkban, vagy Londonban. Miért ne maradhatnának a nyugati partvidéken?”

Egyfelől hajlandóknak mutatkozik az elfoglalt területek részbeni visszaadására, bizonyos feltételekkel, másrészt népszavazást akar ebben a kérdésben, arra számítva, hogy az izraeliek javarésze amugy sem hajlandó jóváhagyni egy ilyen lépést. Egyesek túlságosan taktikusnak tartják, mások úgy vélik, hogy „Kalandor tendenciákat mutat”.

Igaz, hogy a „Newsweek” című amerikai folyóirat „Kenny-érdemekkel” ruházta fel: „Eber elme, vadul türelmetlen az elavult elméletekkel szemben, pragmatikus eltökéltséget mutat az új felfogások, értékelések kutatásában”. Peresz maga így vélekedik: „Két elfogadhatatlan alternatíva között egyetlen kivezető út lehetséges: egy harmadik lehetőség, amelyre még senki sem gondolt”.

Igy az izraeli külügyminisztérium hivatalos politikája ellenére Peresz még a színaji-hadjárattal kapcsolatba lépett a francia hadiiparral és utána 10 éven át innen szerezte be felszerelésének javarészt. Ben Gurionnal egyetértésben az 50-es években tárgyalásokat kezdett Nyugat-Németországgal, ami annakidején még elítélendőnek számított az izraeli közvélemény szemében. Peresz autóval utazott Párizsból Rott-am-Inn helységbe. A kocsi régi barátja, Aser Ben-Nátán vezette, a későbbi bonni nagykövet. A tárgyalófél az akkori hadügyminiszter volt, Franz Josef Strauss. A cél: „Új fejezetet nyitni a két ország kapcsolataiban”. Azóta Peresz Strauss

(Folytatása az 5. oldalon)

JÓ HIREK ÚJ OLÉKNAK

MEGÉRKEZETT A KATALOGUS

Quelle

77 TAVASZ/NYAR

SZENZÁCIÓS ARAKON ★

SZINES TELEVIZIÓ 14"	900.- IL + 290.- \$
SZINES TELEVIZIÓ 26"	2,000.- IL + 640.- \$
FEKETE-FEHÉR TELEVIZIÓ 12"	400.- IL + 90.- \$
SZTEREO BERENDEZÉS 2x20	
INKLUZIV TAPE ÉS PATEFON	990.- IL + 280.- \$
VITORLÁS CSÓNÁK	1,500.- IL + 360.- \$

- és még 40,000 kitűnő árúcsikk óriási választéka!
- ★ Szőnyegek ★ Bútorok ★ Sportcikkék
- ★ Háztartási villamoscikkék ★ Sátrak és táborozó felszerelés, stb... stb... stb...
- ★ Az árakban nincs benne: vám vásárlási adó, és é. t. a., és minden más helybeli illeték.
- ★ Izraeli fontban is fizethető.

A I.T.C. MEGBIZOTT KÉPVISELŐINEK JEGYZÉKE
Tel-Aviv: Szalon Merkazi — Ben Jehuda u. 32, T. A. Olympia — Allenby u. 21, T. A. Mondial 2000 — Derech Petách Tikva 9, T. A. Szalon Láhit — Ibn Gvirol 20, T. A. Szalon Allenby (Michaél Akilov), Allenby 113, T. A. Rámát-Gán: Sansour — Jabotinsky 91, R. G. Rámát Hásáron: Sansour — Sokolov 60, Rámát-Hásáron. Herzlia: Sansour — Sokolov 35. Herzlia. Kfár Szabá: Rádó Ron — Weizmann u. 32, K. Sz. Haifa: Szalon 2000 — Háneviim u. 9, Haifa. Electro Vista — Kikár Mayerhof 5, Kirját Eliezer — Haifa. Jeruzsálem: Techno Chásmál, Luncz u. 10, Jeruzsálem. Electro Bájít — Jaffa u. 72, Jeruzsálem. Lustig — Strauss u. 29, Jeruzsálem. Beér Séva: Ermex — Háhisztradrut u. 37, Beér Séva. Ejtáni — Herzl 96, Beér Séva. Tibériás: Kobi Jozsef — Hápráchim, Tveria. Afula: Strauchler — Egged állomás, Afula. Chedera: Schweitzer — Herbert Sámuel 68, Chedera. Naharia: Telstar — Egged állomás, Naharia. Akkó: Kalbag — Ben Ami 54, Akkó.

I. T. C., SEFÁ TÁL U. 10. (SCHUNÁT MONTEFIORE) TEL-AVIV

Kérem, küldjenek címemre Quelle katalógust. Csatolva 120.- IL, a katalógusért.

Név: _____ Tel.: _____
Cím: _____

המרכז הישראלי לפטור מוס
רח' שפונט 10, תל אביב, טל. 26 88 34, 43 61 25
(שכ' מונטיפיורי-ע"י דרך כ"ח 128)

ITC

הדואר

1977. IV. 29

YAKHIN

MINDEN IZ

A YAKHIN IZLETES KONZERVEIBEN

Milyen kényelmes, kellemes és izletes
Yakhin gyártmányokkal készíteni étkezéseket

- ★ Zöldség konzervek
- ★ Kompótok
- ★ Paradicsom püré
- ★ Savanyúságok
- ★ Gyümölcslevek szirupnak

UJ
HÉT KÖ
MÉC
K
ét eg
riv és
ronot közl
mában, véle
hogyan zav
népe, ha a
jis közepén
árv április
Jediot Háa
15 között k
kosság egyr
szakértői az
kérdezettek
készmetsze
vagyunk felt
mennykutatás
nem hiszük
abban, hogy
Achronotbar
árviban) vá
lóban híven
kosságának
nünk kell a
lóságában; a
nek meglepe
még nem
melyik párt
ra; hogy jó
párt jelentke
rondon, a s
rint, még a
natívája a
kormányt-ak
Van valami
véleményküt
de az által
ségeitől n
egyik, a Je
rint a Má
32.9 százalé
dátumot ka
százalékot.
mot. A M
Mááráchnak
42 mandát
százalék az
tum. A DA
százalékot
utóbbiban
14 mandát
április közep
Fel kell
arra, hogy
je három
le a kutat
téhát amik
leszűrték L
bankszámla
nizsterelnök
nulságait. F
az izraeli
gának ez a
követett n
lasztóra s
adott volna
lében a M
hosszu ura
a demokráci
Bármiképp
azonban a
ményt, nem
ahhoz, hog
nincs más
olyan korm
tul is a M
mináns sze
től szerint
1973. évi
szonyitva,
egy találta
9 mandátu
noté, hogy
vesztésége
selő.
A DAS
mindkét n
mán ártott
nünk, hogy
Rendel
★ Leszá
utazás
★ Szerv
turák
★ Szállé
kirán
EURÓP
TÁV
CAN
Tel-Aviv
Tel. 22
Mi több
Besz
UJ
áj tap

HÉTKÖZNAPOK

MÉG MINDIG NINCS ALTERNATÍVA

Irta: BARZILAY ISTVAN

Két egymással versenyző héber napilap, a Maa'riv és a Jedioth Achronot között, mult pénteki számban, véleménykutatást arról, hogyan szavazott volna Izrael népe, ha a választásokat április közepén folytatják le. A Maa'riv április 13 és 18 között, a Jedioth Achronot április 11 és 15 között kérdezte meg a lakosság egy részét s mindkét lap szakértői azt állítják, hogy a kérdettek Izrael népének nem keresztmetszetét adják. Nem vagyunk feltétlen hívei a véleménykutatásoknak s főként nem hiszünk maradéktalanul abban, hogy 1995 (a Jedioth Achronotban), vagy 1200 (Maa'rivban) válogatott polgár valóban híven képviseli Izrael lakosságának véleményét, de hinnünk kell az általános kép valóságában: abban, hogy a népek meglepően nagy százaléka még nem tudta akkor, hogy melyik pártot szavazzon s arra, hogy jöjjék szomszomszágunk politikai pártjait, a szavazók nézete perondon, a választások napján, még mindig nincs alternatívája a Maa'ráchnak, mint kormányalakító többségnek. Van valami különbség a két véleménykutatás adatai között, de az általános irányzat két-számú megmutatkozik: az egyik, a Jedioth Achronot szerint a Maa'rách a szavazatok 32,9 százalékát, azaz 40 mandátumot kapna, a Likud 28,8 százalékot, azaz 35 mandátumot, a Maa'riv kedvezőbb a Maa'ráchnak: 35 százalék azaz 42 mandátum, a Likudnak 24,4 százalék azaz kb. 30 mandátum. A DAS az előzőben 13,1 százalékot (16 mandátum), utóbbiban 11 százalékot (13-14 mandátum) kapott volna április közepén.

Fel kell azonban figyelni arra, hogy a Maa'riv szakértői három nappal később zárta le a kutatást: április 18-án, tehát amikor a választók már lezúrták Lea és Jicchák Rábin bankszámla-esetének és a miniszterelnök távozásának a tanulságait. Feltehető tehát, hogy az izraeli bíróság pártatlanságának ez a szép bizonyítéka közvetett módon hatott a választásra s több szavazatot adott volna április második felében a Maa'ráchra, talán mert hosszú uralkodásának tulajdonítja a demokrácia e szép sikerét.

Bármiképpen is analízálunk azonban a két kutatási eredményt, nem fér semmi kétség ahhoz, hogy a nép szemében nincs más alternatíva, mint olyan kormány, amelyben ezután is a Maa'rách játssza a domináns szerepet, bár mindkét-ik szerint veszített erejéből az 1973. évi választásokhoz viszonyítva. A Maa'ráv kutatója úgy találta, hogy a veszteség 9 mandátum, a Jedioth Achronoté, hogy 11-12. A Likud vesztesége 7, illetőleg 4 képviselő.

A DAS jelentése tehát mindkét nagy pártnak egyformán ártott — de meg kell nézünk, hogyan fest a közömbö-

sek statisztikája. Ebből a szempontból valószínűbb a Jedioth Achronot kutatásának hitelessége, mert csaknem 800 emberrel többet interjúolt meg, mint a Maa'riv. A megkérdezettek 7,5 százaléka nem akart válaszolni, 21,3 százaléka pedig még nem döntött, azaz csaknem 29 százaléka nem tudta még áprilisban, hogy melyik pártot szavazzon. Ezeknek 60 százaléka válaszolt arra a kérdésre, hogy mely pártot között ingadoznak és a kép így fest: 40 százalék a Maa'rách és a DAS között, s csak 17 százalék a Likud és a DAS között. Akadt 15 százalék ingadozó, akik nem tudták, a Maa'ráchra szavaznak-e, vagy a Likudra — ami feltűnő és szokatlan jelenség —, 28 százalék pedig a többi kis párt között nem tudott választani.

Most, amikor alig három hét múlva kell az urnák elé járulniuk, a pártok legfontosabb teendője ennek a bizonytalan-kódó tömegnek a megnyerése. Ha a Maa'rách megkapja az ingadozókat felét, akkor ugyanannyi mandátuma lesz, mint van most: — 50. Ami pedig a koalíciós partnereket illeti — ezen a téren a véleménykutatások adatai meglehetősen eltérnek. A Maa'riv ugyanis csak 7 százalékot ad az összes vallásos pártnak, azaz a Vallásos Nemzeti Pártnak és az Águda két szárnyának együtt, ami súlyos visszaesés, — míg a Jedioth Achronot szerint megtartják erejüket — a VNP 9, a két Águda 5 mandátumot.

A komolyabb koalíciós partnereket mindkét esetben a DAS (12 vagy 16 mandátummal),

Tragikusnak látszik a kis pártok sorsa, amelyek közül egyik sem kap 2 százaléknál többet — s ez az optimális szám. A Maa'riv kutatója ugyanis úgy kalkulálta, hogy csak a Slomcion éri el az 1 százalékot, a többi kis párt pedig összesen kap egy százalékot, ami szinte hihetetlen: a Seli, a Független Liberálisok, a Polgári Egyenlőség pártja kimaradnának a Kneszetből. Csak a Rákach marad meg parlamentti tényezőnek, 7-8 mandátummal.

Ha tehát áprilisban kellett volna Simon Peresznek koalíciót alakítania, a DAS és a Vallásos Nemzeti Párt lettek volna a partnerek. Hármaskozalíció, mint eddig. Csak hogy a DAS nagyobb árat követelne, mint tette a Független Liberális Párt, amely — ha igaz a két előrejelzés — teljesen elveszti jelentőségét.

A most folyó korteshadifratban tehát nemcsak a Maa'rách és a Likud közötti harc dől el. A jelek szerint, ebben a küzdelemben a Maa'rách van fölényben. De elől a kisenártok letének, vagy nemletének kérdése is.

Az eddigi megnézetésekből levonható következtetés az, hogy a közvélemény többsége azoknak a pártoknak hisz, amelyek a területi enedemének programjával indulnak. A Maa'rách és a DAS evitt erős fölényt mutat a Likud és a kis Slomcion felett. — azaz Izrael népe zömmel azonosítja magát azzal a programmal, amely szerint hajlandók vagyunk engedelmékre a három határon. Alternatíva nincs. Csak a kompromisszumok útján haladhatunk a béke felé.

JÖN, VAGY NEM JÖN?

Irta: BARKAY ZEÉV

Jön vagy nem jön? Mármost Izraelbe, végleges letelepedés céljából, dr. Michail Stern, aki mintegy két héttel ezelőtt szabadult a szovjet fogságból. Miután annakidején alijja-engedélyt kért, kohlott vádakkal törvény elé állították, elítélték, börtönbe vetették, szenvedték a szovjetországi antiszemita—anticionista kampány egyik szimbóluma lett — vele éreztünk valamennyien, itt, Izraelben — hírközlési eszközeink nem takarékoskodtak a helyvel és idővel, hogy sor-sáról tájékozassá a közönséget.

S íme — dr. Michail Stern elhagyhatta börtönét. Am, sorsa továbbra is foglalkoztatja hírközlési eszközeinket — habár ez a sors már nem az armánykodó szovjet hatóságok, hanem kizárólag dr. Michail Stern kezében van.

Először jött a hír, hogy megérkezett Bécsbe, a szovjet-országi eltek első állomására. Aztán jött a hír, miszerint „nem biztos, hogy Izraelbe folytatja útját”.

Erre kissé meglepettünk. Hogy-hogy „nem biztos”? Ki legyen „biztos” ha nem dr. Stern?

Aztán jött az a hír, hogy mégis Izraelbe jön; de nem mindjárt. Előbb kicsit Amerikába megy... Közben arról is informáltak minket, hogy a Szochnut bécsi megbízottai tárgyalnak dr. Sternnel, alijja-ügyben.

Aztán pedig az Izraelben élő volt szovjet alijja-aktivisták, „ászir Cionok” fordultak hozzá, rámutatván arra, hogy nem volna helyénvaló dolog, ha nem Izraelbe jönne.

További stádiumban közölte dr. Stern, hogy egyelőre nem megy sem Amerikába, sem Izraelbe — hanem Hollandiába, mert ott kívánja kipihenni fáradalmát.

A következő fejezet az volt, hogy a Szochnut alijja-osztályának igazgatóhelyettese a Maa'riv hasábjain közölt hírből megnyugtatta az ország lakosait, hogy dr. Stern mégis Izraelbe gravitál, elamnyra, hogy megjelent a Szochnut bécsi kirendeltségénél, ahol bejelentette ilyenirányú szándékát.

Két napra rá — ez most volt, a héten — arról értesültünk, hogy szerencsésen megérkezett Amsterdamban, ahol már sajtófogadást is tartott. Fényképet is láthattunk róla, felesége, Ida és fia, Viktor társaságában; ami azért is említésre méltó, mert az utóbbiaknak nyilván fontos szerepük van a családi tanácsban.

Dr. Stern ugyanis közölte az említett sajtófogadáson, hogy még nem döntött arról, hol telepedik le, mert — „erről majd a családi tanács határoz”.

Amnyit azonban elárult, hogy alaplatanok azok a hírek, melyek szerint az Egyesült Államokat kívánja új hazául választani. Megjegyezte továbbá, hogy reméli, rövidesen vissz térhet az orvosi praxiájához, mert „ezzel a szakmával minden országban lehet boldogolni, főleg a szabad világban”.

Aztán bejelentette még azt is, hogy két hét hollandiai tartózkodás után szándékában áll Izraelbe látogatni, „mert már nagyon vágyik az unokái után”.

Az unokái után — tetszenek érteni?

Hát igazán nagyon fogunk örülni, ha dr. Stern, meghurcoltatását Hollandiában kipihelve, az unokái utáni vágytól hajtva, tiszteletet teszi nálunk...

Hízen így kiváló alkalma lesz a Szochnutnak, a Klitá-ügyi Minisztériumnak, a Cionista Világszervezetnek, miégybenek, — mely testületek az alijja serkentését tekintik hivatásuknak — kísérletet tenni a családi kikapartanás befolyásolására, hogy esetleg mégis próbálják meg a kétezer évi gálat után újjáéledt, harmincadik életévét taposó Izraeli választani dr. Stern és híveise új otthonul.

Mert, hát, mint a fentiekől kiderül, dr. Stern egymagában nem képes saját jövőjéről határozni. Raboskodása alatt úgy látszik nem volt ideje elloprengei sorsa felett; mérlegelni, kiértékelní, mindazt ami vele történt, levonni a kon-

zekvenciákat. Nem. Még a familiának kell megvitatni a kérdést.

Na igen...

En viszont mondanék valamit, bizalmasan: Ha rajtam volna, imigyen fordulnék dr. Sternhez: „Tudja, mit, dr. Stern? Maradjon ön csak szépen ott, ahol van, végleges letelepedés céljából. Most már, hálístennek, szabad ember, méghozzá jó felfogású, intelligens ember; már csak szakmájánál fogva is, aki tudja, mi folyik a nagyvilágban, mi történik a zsidósággal — ha mindezek után még mindig habozik, még mindig nem választott — mi megkönnyítjük helyzetét. De hagyjuk abba ezt a csúrés-csavartást: jön, nem jön; Amerika, Hollandia, családi tanács, unoka-látogatás Izraelben. Ha ön vágyik unokái után, ölelje keblére őket — ehhez teljes joga van, valóban megható jelenet lesz, a felvétel nyilván bejárja majd a világsajtót.

De legyen szabad megjegyznünk: Mi itt Izraelben, minden közvelelen rokoní kapcsolat nélküli vágyódunk ön után — pusztán a zsidó testvérségi, összetartozási, sorsközösségi alapon, abban a hitben, hogy ez kölcsönös; hogy ön pontosan így vágyik közénk, őszinte, magától értetődő, kompkáció- és számításmentes érzéssel. Mi, ugy érezzük, megtettük a magunkét — nekünk nincs és nem is lesz lelki-furdalásunk ön miatt. Mondja ki hát végre a boldogító igent annak az országnak, melyet új hazájául akar választani — s éljen ott békében!

... Mert ez az egész dolog, így, ahogy van, ránk nézve, enyhén szólva, sértő.”

Dehát, ez, persze, csak amolyan egyéni, szubjektív vélemény. A hivatalos Izraelnek több türelmet, rugalmasságot kell tanúsítania; csinján kell bámi az olé-jelöltekkel. Hiszen épp a napokban jelent meg a legújabb kimutatás, mely szerint ebben a hónapban hatvan százaléka emelkedik a Bécsben lemaradó olék arányszáma. 1968 novemberétől ez év március végéig összesen tizenkilencezer, a Szoviet-unióból érkezett zsidó maradt le az osztrák fővárosban, illetve választott Izrael helyett más uticélt.

S ha dr. Stern sem Izraeli választja — mit szóljunk a többihez?

OLYAN MINT STRAUSS?

(Folytatás a 4. oldalról)

barátjának tekintik. De az izraeli politikus, bizonyos azonosossággal ellentét, sokkal bonyolultabb ember, mint a testes bajor politikus.

Az első beszélgetés Straussal öt órát tartott. Az ebéd során, amelyet a miniszter felesége, Marianne Strauss adott, Peresz kifejtette: Amerika pénzt ad Izraelnek, de fegyvert nem, Franciaország ad fegyvert, de csak készpénzért. Ezért Nyugat-Németországnak segítenie kell Izraelt a közelkeleti egyensúly fenntartásában. Tíz évvel később Peresz elmondta, hogy Izrael annakidején sok fegyvert kapott Nyugat-Németországtól ingyen, olyanokat, amiket mások nem akartak szállítani.

Rábin nagy súlyt fektetett az amerikaiakkal való szoros kapcsolatokra. Peresz úgy lát-szik, nagyobb függetlenségre törekszik, „mert Izrael nem lehet örökké terhére az USA-nak”. Politikai ellenfelei is elismerik, hogy sok esetben helyesen ítélte meg a helyzetet és hatá-sos megoldásokat javasolt. Ne-kis tulajdonítják egyebek között a „jó kerítést”. De felró-ják neki, hogy tévedett, amikor a 60-as években Etiópia felfegyverzését szorgalmazta, ab-ban a reményben, hogy llymó-gat-Németországnak segítenie kell Izraelt a közelkeleti egyen-súly fenntartásában. Tíz évvel később Peresz elmondta, hogy Izrael annakidején sok fegyvert kapott Nyugat-Németországtól ingyen, olyanokat, amiket mások nem akartak szállítani.

Rábin nagy súlyt fektetett az amerikaiakkal való szoros kapcsolatokra. Peresz úgy lát-szik, nagyobb függetlenségre törekszik, „mert Izrael nem lehet örökké terhére az USA-nak”. Politikai ellenfelei is elismerik, hogy sok esetben helyesen ítélte meg a helyzetet és hatá-sos megoldásokat javasolt. Ne-kis tulajdonítják egyebek között a „jó kerítést”. De felró-ják neki, hogy tévedett, amikor a 60-as években Etiópia felfegyverzését szorgalmazta, ab-ban a reményben, hogy llymó-gat-Németországnak segítenie kell Izraelt a közelkeleti egyen-súly fenntartásában. Tíz évvel később Peresz elmondta, hogy Izrael annakidején sok fegyvert kapott Nyugat-Németországtól ingyen, olyanokat, amiket mások nem akartak szállítani.

NAGY VEGYIPARI VÁLLALAT
A HAIFAI ÖBÖLBEŒ

keres

GYÁRI MUNKÁSOKAT

állandó és érdekes munkára, jó feltételekkel és élömeneteli lehetőségekkel

Megfelelő emberek (legalább 10 osztályt végzetek) kiképzést kapnak a gyárban és kénvelmes műszakokban foglalkoztatják őket.

Írásbeli ajánlközás életrajzzal:
POB. 4353 Haifa „1097” számra (postai irányítószám 31040)

ERDEMES ELJÖNNI

A VIRGINIA RUHÁZATI KÖZPONTBA

T.A., King George 13. (a közben),
a meglepő kiárusításra!!!

- NYÁRI ANYAGMARADÉKOK**
KÜLFÖLDI GYÁRTMÁNYOK
- RUHÁZATI VÁLASZTÉK**
A RIMKA GYÁRTÓL — FELÁRON
Választására:
HOSSZU, KELETI RUHÁK
BERMUDA NADRÁGOK LÁNYOKNAK
FEHÉR JEANS SZOKNYÁK
FEHÉR JEANS ZSAKETEK
- MEGLEPŐ ÁRUSÍTÁS**
WRANGLER UNISEX NADRÁGOK
170.—fontért

ÉDESAPÁNK, NAGYAPÁNK

LÖBL JÓZSEF
Nagykároly — Kirját-Máláchi

65-İK SZÜLETÉSNAPJÁRA
GRATULÁLUNK ÉS JO EGÉSZSÉGET
KIVÁNUNK 120 ÉVIG

Gyermekel, vejei,
unokái és testvérei

MOLLY PÁRK
A NAGY JIDDIS FILMBÉN
JIDL MITN FIDL

KARMEL ma, péntek, 29.4 — 8.00	RECHOVOT „Bét Hapáttim” vas, 1.5 — 7.15
CHOLON — „Ron” szomb, 30.4 — 7.45	KIRJAT ATA „Shavit” kedd, 3.5 — 7.00
NATANJA — „Stuato” hétfő, 2.5 — 7.15	RISON-LECION — Rison csüt., 5.5 — 7 — 8.45
KFAR-SZABA — Amál szerda, 4.5 — 7.00	

Iroda: Tel Aviv, telefon: 03-926-363

HAIFAI MOZIK MÜSORA

ORAH — NINA
ÁRMON — HUMÁNUS OKBÓL
ÁCMON — FELTÉTELES HÁZASSÁG
ÁMFI — A TÖRVÉNY EREJÉVEL
RON — JONÁTÁN-AKCIO
MIRON — DEKAMERON

„FLORMA” FESTÉK IMPORT VÁLLALAT
T.A., Hámásbir u. 17. tel. 822716

keres:

- RAKTÁROST** nem 50 éven felül
- SEGÉDMUNKÁST** a raktáros mellé, 30 éves korig
- TISZTVISELŐT/NÖT** könyvelési segítségül, 50 éves korig

Munkaidő reggel 7-től d.u. 2-ig * Munkafeltételek és fizetés hozzáértés és munkaképesség szerint.

SHAPIRA FILM Ltd.,
BEMUTATJA
CLAUDE PINOTO
filmjét.
YVES MONTAND
A VIDÁM CSALÓ
„Le Grand Escogriffe”

Agostina Belli ★ Claude Brasseur

ORSZÁGOSE BEMUTATÓ
„GAFON” Tel-Aviv 1977. 4. 30.,
SZOMBATTÓL

1977. IV. 29. 5.

Rendelle meg most!

- Leszállított áru repülő-utazások
- Szervezett csoportos túrák.
- Szállodák és vezetett kirándulások.

EUROPA ★ AMERIKA TÁVOLKELET —
általunk:
CANAANTOURS
Tel-Aviv, Ben-Jehuda 113.
Tel. 229125 — 238229.
Mi többet adunk a jegynél.
Beszélünk magyarul.

LIMONTA
új tapéta foltok ellen

Interju Randolph Braham professzorral:

»LE KELL LEPLEZNÜNK AZ ÁLTUDOMÁNYOSSÁG PALÁSTJÁBAN ÁGÁLÓ NEONÁCIKAT«

Randolph L. Braham professzor, a new-yorki városi egyetem — The City College of the City University of New York — professzora, az összehasonlító államtudomány tanára mintegy „mellékállásban” évtizedek óta foglalkozik a vézskorszak történetével is. Számos nagyjelentőségű munkát publikált, s ezen a területen elismert nevet szerzett. Néhány nappal ezelőtt — mint jelentettük — egy jeruzsálemi tudományos kongresszuson szólalt fel a zsidótanácsokról rendezett vitában. A professzor — akit nemrég megválasztottak a Magyar Zsidó Világszövetség amerikai tagozata igazgatósági elnökének —, izraeli látogatása végeztével interjút adott az Új Kelet munkatársának.

— Először a vézskorszak történetének kutatásával kapcsolatos munkásságáról kérdezzük a professzor urat.
— Két könyvem van nyomdakész állapotban. Az első már az idén, a nyár folyamán megjelenik. Megírta a munkaszolgálat történetét. Tudomásom szerint a téma első tudományos feldolgozását adom. Sok eddig ismeretlen adat és összefüggés feltárásával.

A BORIAK ES AKIK OROSZORSZÁGBAN VOLTAK

A könyv, például, részletes helyzetképet ad a bori problémáról. De nem lesz érdektelen az a fejezet sem, amelyik feldolgozza a Szovjetunió területére került munkaszolgálatosok körülményeinek alakulását.

— Hol jelenik meg a könyv?
— Az amerikai Colorado egyetem kiadásában. Terjesztését a Columbia egyetem kiadója vállalta. „A népiért politikai analízis” című könyvem három kötetes tanulmány, amelynek tenyelyében a magyarországi zsidóság elpusztítása áll, de természetesen európai, illetve nemzetközi összefüggések feltárásával.

— Hol jelenik meg a mű?
— A new-yorki Columbia egyetem kiadásában.
— Mi az oka annak, hogy tudós ember létere központi feladatot vállalt a Magyar Zsidó Világszövetség keretében?
— Tegnap, ma, holnap

TEGNAP, MA, HOLNAP

— Ugy gondolom, a tudós számára elengedhetetlenül fontos, hogy állandó kapcsolatban maradjon a lüktető élettel. En behatán foglalkozom a magyar zsidó törzs tegnapijával, amiből az következik, hogy a törzs mai problémái is érdekelnék. E problémákkal való eredményes foglalkozáshoz megfelelő keretnek tartom a Magyar Zsidó Világszövetséget, ahol nem számitok ut embernek, mert évek óta vezetőségi tagja vagyok. Eddig a kulturális ügyekkel foglalkoztam, most az igazgatóság vezetését vállaltam magamra. Va-

gyis a szervezet amerikai tagozatának ügyvezető elnöke lettem.
— Miben látja a világszövetség feladatát?
— Folytatni kell a jelenlegi tevékenységet — ezt az alapmunkánkat is meghatározza — de bővítenünk is kell azt. Nem elég, hogy a magyar zsidóság képviselőit vállalkozunk különböző zsidó és nemzsidó fórumok előtt. A politikai tevékenységtől sem határoljuk el magunkat. Fel kell lépünk a zsidó szoli-

daritás eszméje jegyében a szovjet zsidók érdekében. Mindent el kell követnünk, hogy mindenhol jelen legyünk, ahol a terror-módszerek ellen harcolnak, illetve tüntetnek. És fel kell lépünk az áltudományosság palástjában ágáló neonácik ellen.

— Kikre gondol?
— GAZDAG ZSIDO FANTAZIA?
— Az utóbbi években kialakult egy nagyon veszélyes, tudományossáknak tűnő, valójában áltudományos irányzat Amerikában. A képviselőit azt bizonygatják, hogy azok a szörnyűségek, amelyeket az európai vézskorszakról tud az amerikai közvélemény, valójában a gazdag zsidó fantázia szüleményei. Csak azért találtak ki a borzalmakat, hogy megfeleljen politikai éhhalatnak alakítsanak ki kártérítési követelések érvényesítésére.

MEGERŐSÍTETT SZERVEZETI KERETEK

— Az irányzat számottevő Amerikában?
— Eddig 70 — hetven! — ilyen jellegű áltudományos könyv jelent meg. Csak egyet

említek. Arthur Butz, a North-Western University tanára írta. A címe: The Fabrication of Hoax.

— Mit ír a szerző?
— Hogy a zsidók csak meg-rágalmazták a németeket és esatlósáikat, a vézskorszak eseményei nem emelhetők ki a második világháború általános összefüggéseiből. Nos, az ilyen és hasonló áltudományos művek ellen fellép a Világszövetség. Tiltakozó levelet intéztünk a könyvet kiadó Northwestern egyetem rektorához. Résen kell lennünk, mert ezek a könyvek az amerikai tudományos közvélemény deformálását mozdítják elő, amikor tudományosan próbálják legalizálni a neonáci ideológiát. Az én felfogásom a következő. Igaz, hogy él még néhány öreg, foghíjas náci Amerikában, s a világ más részén, de ezek már harcképtelen emberek. Tullónék a célon, ha a jelentőségüket meghaladó mértékben foglalkoznánk velük. Harcolni a neonácizmus, annak valamennyi megnyilatkozási formája ellen kell.

— Alkalmassnak tartja a világszövetséget erre a harcra?
— MEGERŐSÍTETT SZERVEZETI KERETEK

— A keretek megvannak, a Világszövetséget minden tiszteletreméltó közéleti tevékenység s a jó ügyért való harcra is alkalmassnak vélem. Az adott helyzetben szükség van a szervezeti keretek megerősítésére és egészségesebb pénzügyi alapok kialakítására.

EGYMÁS KÖZÖTT SZEMÉLYI HIREK

— Mit ért a szervezeti keretek megerősítése alatt?
— A magyar-zsidó szervezeti egység jelszavára gondólok. Ez a jelszó hovatovább valóság lesz. Hosszu ideje folyik az előkészítése. Ugy látom, jó mederben folyik.

FIALA NEM JÖHETETT AMERIKÁBA

A torontói Magyar Ház meghívta előadókörra. Minden magyar-zsidó szervezet evet értett abban, hogy ez a nyilas briganti nem lenhet Amerika területére. Akciónak néhány nem-zsidó szervezet, illetve több tekintélyes nem-zsidó, demokratikus felfogású személsége is támogatja. Az akció sikerült. Fiala nem jöhetett Amerikába. Az előadó körut terve csufosan megbukott. A Világszövetségnek is része volt ebben.

MEGLÉPŐ KÖZÖSSÉGI TERVEK VANNAK VILÁGSZÖVETSÉGI SZINTEN?

— A magyar zsidó közösségi nemzetközi kulturális intézetét kellene megteremteni. Olyan, mint a német-zsidóknak van. A Leo Baeck intézet. Vagy a lengyel-zsidók kulturális intézete, amely tudományos munkával, könyvek kiadásával és ösztöndíjak letételeivel foglalkozik. Mi is tudnánk hasonló intézetet szervezni. Csak fogjunk össze végre.

MELEG, CSALÁDI LÉTKÖRÖN UNNEPÉLTÉK ÁBRAHÁM ZEÉV VILIT, A MAKKABI BETEGTIZÓSÍTÓ PÉNZTÁR HAFAI TISZTVISELŐJÉT, 65-İK SZÜLETÉSNAPIJA ALKALMÁBÓL.

A héten tartották meg Jeruzsálemben, a Hár Házétimen lévő temetőben Ráv Avrahám Noé első éves ázskaráját és felavatták a sarkövét. A család és a baráti kör tagjai kívül a Hajdunánásról elszármazottak is képviseltették magukat a gyászünnepségen.

KÖZÉLETI ESEMÉNYEK

A HOH haifai szervezete zsufolt ház előtt rendezte meg emelkedett hangulatu függetlenségi napi ünnepséget. Dr. Deutsch Ferenc megnyitja után dr. Sahn Imre ügyvéd, v. debrecenei főrabbi mondott ünnepi beszédet. Schnapp Lea szavalt. A hőök emlékére Léderer Ilona és Becáel Móric gyujtotta meg a gyertyákat. Az estet levezette és zárszót Székely Sándor mondott.

Nagy érdeklődés jegyében nyit meg a héten a tel-avivi Renée Dárom-képtárban Szilárd Klári, a többszörösen díjazott, ismert festőművész tárlata. A megnyitón megjelentek az izraeli művészvilág kiválóságai, a jaffai művésznegyed és Ejn Hod művészfalu tagjai.

A tel-avivi Bikur Cholim szervezet — amely az Águdat Jiszráel egésze alatt működik —, pészachok hággádával, borral és pászkával látta el a kórházakban ápolbt beteget. Az akcióit Biebler Gezsi, Várdi Ezra, Ébert József, Wiediszlávszki Slomó, Linzer Jákóv és Diamant Eliezer szervezte — Ungár Mose, a szervezet elnökének vezetésével.

A Bné Cion szervezet new-yorki „Nagyvárad” páholya sikeres évadnyitó ünnepséget rendezett, amelyen a testvérpáholyok számos vezetője és tagja is jelen volt. Az estet Holloway Erika, Faragó Szidonia és Stein Anikó szervezte meg. A páholyak Holloway László az elnöke.

Natanján, a WIZO közönsége előtt, Benedek Pál tartott előadást a héten „Mi újság Európában?” címmel. Braun Kató mondott bevezetőt, dr. Berg József pedig zárszavában ünnepek utáni gondolatainak adott hangot.

A Hanoár Hácioni mozgalom veterán tagjai kedd este megemlékeztek Biedermann Oszról, a mozgalom egyik vezetőjéről, aki egy hónappal ezelőtt hunyt el. Biedermann Osi a magyarországi ellenállásionista csoportjának egyik vezető tagjaként dolgozott, majd közel három évtizeden át Kfár Glückson kibuc tagja, az utóbbi években Alonéj

Jicchák gyermekfalú igazgatója volt.
A haifai HOH Idősebbek Klubjában Tabák László újságíró tartott előadást „Zsidó Humor” címmel. Bevezetőt Székely Sándor mondott.

A HOH kfar-szabái szervezetében Kádár Olga és Neumann Gizi rendezésében telt ház előtt Jicchák Chum tartott vetített-képek kísért előadást „A Chermontól Sárn el-Sejkig” címmel.

A Magyar Zsidó Világszövetség amerikai tagozata április 26-án fogadást ad New Yorkban Székely István, lapunk munkatársa tiszteletére. Az est során „Másodpercekkel az izraeli választások előtt” címmel tart előadást Székely István. Az estet a Világszövetség 39 utcai központjának dísztermében rendezik.

A hősiesség és pusztulás emléknapiján a jeruzsálemi Jád Vásemben rendezett gyászünnepségen a Magyar Zsidók Világszövetség izraeli tagozatát, valamint a jeruzsálemi HOH szervezetét Braun Imre, Izrael Elemér, Rosenberg Naftáli és Ron Giládi képviselték. A küldöttség koszorút helyezett el a vézskorszakban elpusztultak emlékművére.

A Bné-Brit rend Nordau páholyában a múlt héten dr. Jesurun Eljáhu tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást személyes élményeiről az 1944-es mentőakciók idén. Zárszót dr. Fernel Jenő mondott.

A jeruzsálemi HOH a pusztulás és emlékezés napján a Roth kulturoththonban emlékesztet rendezett. Rosenberg Naftáli recitálta a Jizkor imát és Weinberg Nándor mondott emlékbeszédet.

A Makkabea tel-avivi szervezetének közönsége előtt sikeres előadást tartott Früchter Nátán ügyvéd „Wagner és a zsidó probléma” címmel. Dr. Rosenblum Manó főrabbi, a szervezet elnöke mondott megnyitót.

A BÚNBAKOK

Emil Fürst (Kanizsa) szlovákiai zsidó, aki Csehszlovákia szovjet megszállása után Svájcban kapott politikai menedékjogot „minden bűnnel engem vádolnak” címmel, szlovák nyelven könyvet írt és adott ki Svájcban. Ez az írás folytatása a szerző előző „Előlkészítő század” című könyvének, illetve fő hőse történetének, aki a történet szerint a szlovák fasiszta hadsereg keretében zsidó munkaszolgálatos katona volt.

A könyv hőse Jankl Tennenbaum, aki a háború után Jedlicskára változtatta nevét, a kétbalkezes katona típusa. A fasiszták idején képes volt guny tárgyává tenni, kifigurázni ostoba parancsnokait és kacagni a bajokon. A mosoly azonban lehervadt az arcáról, amikor Gottwald és Novotny „szocialista” rezsimjének próbáiéi vallatni kezdték. Tennenbaum-Jedlicska néha mégis megpróbál okoskodni. Amikor például „büntetési” felől vallatják, beszél az egyik titkos találkozásáról, amelyen többek között Majmonidesz Mózes és Jicchák Rási nevű rabbi is résztvettek, akik franciául beszéltek. Vallatott azonban nem ismerik a tréfát és Janklnak nehéz a sorsa a vallatás idején, majd a börtönökben, ahol egy zárkába csukták a fasiszta gárda embereivel és a kommunista intellektuelek vezetőivel, a Slansky-per áldozataival.

A könyv arról a sötét időszokról beszél, amikor kommunista körök kegyetlen harcot folytattak minden olyan zsidó és nemzsidó kommunista ellen, aki naivul hitt a szovjet rezsim igazában. Emil Fürst (Kanizsa) részletesen felvázolja a kommunista rendszer minden kegyetlenségét, megaláztatását és butaságát egy kelet-szlovákiai kis falu kényszerkollektivizációjától kezdve a görögkatolikusok rákényszerített provaszláv vallásán át, egészen a börtönök és a kirakatperek légköréig.

Könyvének központi figuráit élő alakokról mintázta és a legtöbb esetben csak betűt változtatott a valódi névben, hogy a legegyszerűbb olvasó számára is érthetővé tegye a cselekményt. — Az író e könyvében kihangsúlyozta a kommunista ellenétes magatartását a szlovákokkal szemben és az antiszemitizmust, amely jellemző a szlovák klerikális-fasiszta rendszerre. Ilyen légkörben természetes, hogy a könyv hőse, Jankl, a börtönben megtartott ellenőrszék során kijelentette: „Jankl Jedlicska zsidó fogoly — jelen”, ahogy ezt munkaszolgálatos korában tette.

A könyv zárófejezetében Jankl és fia Bécsben tartózkodik családi kiránduláson. Itt éri őket a szovjet bevonulás híre és nekivágnak, hogy a bécsi hitközség kóser vendéglőjében csehszlovák menekültekkel beszéljenek. Utiközben fia felteszi a kérdést: „Apu, igaz, hogy mi zsidók vagyunk?” Mielőtt a vendéglőhöz érnek, lelki számvetést készítenek és végül elhatározzák, hogy „alijáznak a szülőföldre, amelyről — és amelyért kisgyermek korában naponta háromszor imádkozott”.

A szlovákiai származású olvasó számára külön élvezetet jelent a kelet-szlovák szójárásban írt könyv, amelynek szakmai között számos gyerekkori zsidó emlék és szólásmondás elevenedik meg.

A könyv „POLANA AG, Postfach 1173, CH Zürich” kiadásában jelent meg és ára 20 frank.

NIR AKIBA

BENEDEK PÁL

HÁZVEZETŐNÖT
keresünk 2 hónapra
Tel-Avivban, idős egészséges
asszonyhoz, bentlással.
Zseret és telefon van.
Telefon: 92 10 82

FRIZURA
25.- IL
Wanda — Deutschfól,
Pierre — a Ben lehadról.
T. A., Balfour 11. sz. alá

EUROMUR
ajtó- és falbevonat

„LUCA” étterem
Jaffa, Givat Alijja,
Jefet u. 101, tel. 86 78 03

PINGERT KERES

NÉHÁNY ECSETVONÁS JUNGREISZ ELZA PORTRÉJÁHOZ

„Numá Emek“, szunnyadi Emek! — dalolta több mint négy évtizeddel ezelőtt Nátán Altermann, de hazánkban ez a ragyogó tánya ma sokkal élénkebb, szomszajabb a be-türe, a szép szóra, a zenére, a képre, a szoborra, mint valaha is fiatal éveiben.

Lám, az Emek ismét kitért magáért. Újabb példával bizonyította, hogy kulturális téren a kibuc és a mosáv nem marad el a város mögött. Sőt, — meg is előzi azt. Ami nem is esoda, hiszen más a lakosság összetétele, érdeklődési köre, és ami a legfontosabb: több a ráérő, szabad ideje.

„Moecá Ezerit Kison“ (Kison Körzeti Tanács) — olvassuk — elhatározta, hogy „Mincshat Háimaut“ címmel 1500 fontos díjat alapít, amely minden év Függetlenség Napján kerül kiosztásra azon alkotók között, akik az irodalom, a művészet és földművelés-tervezés terén jeleskednek. A díjban a körzet azon lakosai részesülhetnek, akik legalább tíz éve élnek és alkotnak az Emekben, illetéktelenek az Emek valóságából merítik, és alkotásuk összefonódik a falusi élettel.

A díjat első ízben — díszgüls keretében — az elmúlt szombat este osztották ki Kfar Hachores kibucban. A díj irodalmi fokozatát Elza Maestro-Jungreisz (Nahalal), — míg a tudományos fokozatát Jozsef Schaeffer (Kfar Chores) kapta.

A hír megkapott bennünket. Jungreisz Elza ugyanis régi ismerőse az Uj Kelet olvasóközönségének. Jó negyed századdal ezelőtt rendszeresen publikált lapunk hasábjain. Később, ahogy megnyiták előtte a héber sajtó is irodalom kapu, ritkultak magyarul írásai. Viszont ez a várakozó irodalmi díj feljelle fordítja a reflektorfényeket. Ezért úgy véljük, nem lesz érdektelen néhány ecsetvonással megrajzolni a magyar ortodox rabbi-leány portréját, aki az alföldi Nádudvarról indult el és ma mindem három évtizeddel ezelőtt kötött ki Nahalalban, az Emek gyönyörében.

Uj környezetében Jungreisz Elza sem vette sok hasznát annak, amit addig tanult. Adva volt a Bét Cháluot, s természetesen — az ozeret lehetősége... A tel-avivi házi-asszonyok pedig (aki megengedhette magának az ozeretet...) annak idején nagyon finnyások voltak. Jól megnézték, mire költik a grust...

— Egy szép napon hirt kaptam testvér-bátyámtól. Az ő vonatját nem Auschwitz-ba, hanem Ausztriába irányították. Család-jával együtt életben maradt. Amerikában

van és rabbi-állást tölt be. Ő már tudta, hogy a családból senki sem maradt életben. „Gyere Amerikába — írta testvérbátyám — sírassuk el együtt drága szüleinket, testvéreinket és azok gyermekeit. Nyugtassuk és erősítsük egymást, ha lehet“.

Jungreisz Elza kiment Amerikába, ahol rövidesen új oldalról mutatkozott be: írt és beszélt Izraélról. Az ottani lapok közölték írásait, magyar-ajku községek előadások-ra szóló meghívókat kapott. Így került el Californiába, Los Angelesbe, ahol Shalter for Israel néven magyar ajku egyesületi-működött. Amikor megkérdezték tőle: Vélemé-nye szerint, mire van a magyar-ajku új be-vándorlónak leginkább szüksége? — egyet-len szóval adta meg a választ: lakásra. Az ötletet felkapták, megkezdődött a gyűjtőmun-ka és Kiriát Onóban felépült a Shalter's Sikun. Később Choloban is építettek egy si-kun-nyegedet. Nagy buzgalomban Jungreisz Elza „csak“ egyetlen dologról feledezett meg: hogy a maga számára is biztosítson egy sikunlakást, az általa kezdeményezett és prop-agált negyedecken.

A felszabadító háború kitöréséig valahogy még bírta Amerikát, de attól kezdve nem volt nyugta. Testvérbátyja segítségével össze-kaparta a jegyre valót, és visszajött a há-borutól megtépázott, a tömegalijja millió gondiával küzdő országba — a cene-rendszer kellős közepébe...

Néhány hónappal hazatérése után Jung-reisz Elza férjhez ment és Nahalalban telepedett le. Férje, Jákov Maestro az ottani iskola igazgatója.

— Huszonnyolc éve élek Nahalalban, 26 éve írok héberül — mondja. Első írásaim az Omer című pontozott újságban jelentek meg, azután a Dáváran és annak hetilap-jában, valamint a Mááribban kezdtem publi-kálni. Abban az időben nyertem meg a Ben Dor-díjat. Hosszabb lélegzetű írásaim jelen-tek meg a „Széfer Nahalal“, „Erec Háki-son“, „Násim Bámosáv“ és más gyűjtőira-tokban. Főleg arra vagyok büszke, hogy Já-kov Knáni professzor többkötetes héber etimológiai szótárában bőségesen idéz írásaim-ból, velem bizonyítja a különböző héber szavak eredeti jelentését. Mindezen csak mosolyognom kell, ha meggondolom, hogy sose jártam ulpánra...

Jungreisz Elza meteorszerű feltűnése meg-ragadta különböző tényezők figyelmét. Né-hai Jicchák Ben Cvi államelnök példának okáért több ízben meghívta a házába week-endre. Mose Sárét — miniszterelnök korában is! — talált néhány percet arra, hogy gratu-láljon egy-egy sikerültebb íráshoz. Zálmán Árán kultur- és közoktatásügyi miniszter meghívta Jeruzsálembe és igyekezett vele „tácsolni“ — ról beszélni. „Ugy vélem — mon-dta Árán —, hogy a tehetség, amelyet nem használnak fel kellőképpen, elpazarlódik. Én ellene vagyok a pazarlásnak. Azt ajánlom, jöjjön Jeruzsálembe, és a hivatalom gondos-kodni fog arról, hogy tehetségének megfe-lelő munkakört kapjon. Feltéve, ha a „bá-chur“ is vállalja a dolgot — az áthelye-zést“.

Jákov Maestro (a „báchur“) nem vállal-ta. A házaspár ott maradt végleg Nahalalban — a nahalali lehetőségek keretében.

Igy kapta meg Jungreisz Elza elsőként az Emek-irodalmi díjat.

A KIBUCI MOZGALOM ÖTVEN ÉVE

Számadás egy történelmi dátum alkalmából

Ha nem volnánk annyira elfoglalta belpolitikai kérdésekkel és mindazzal, ami ehhez tartozik, több figyelmet szentelnénk talán a három nagy kibuci mozgalom 50 éves jubileumának. Mert kevés olyan jelenség van a modern zsidó történelemben, amely oly döntően hatott a zsidó állam megalakulására és fejlődésére, mint a kibuci mozgalom.

Félévszázad a zsidó nemzeti gondolat és a nép szolgálataiban olyan dátum, amely megérdemli, hogy megálljunk egy percre, hogy meghallgassuk mit mondanak a kibuci mozgalmak önmagukról. Hogyan értékelik az elért eredményeket, illetve sikertelenségeket.

Vajon sikerült, vagy megbukott ez a maga nemében egyedülálló, nagy társadalmi kísérlet?

Erről a kérdéssel tárgyalt a három nagy kibuci áramlat néhány képviselője, erről folyik néhány hónap óta párbeszéd a kibucokban egymás mellett élő három, olykor négy nemzedék tagjai között.

BUBER MEGÁLLAPÍTÁSA

Martin Buber, nagy híve volt a kibuci mozgalomnak és fenntartás nélkül hitt annak jövőjében. Szerinte a „kibuc olyan kísérlet, amely sikerült.“ Az eltelt öt évtized gyakorlata sem bizonyítja teljesen a buberi megállapítás maradványát. A legtöbb kételem magában a kibuci mozgalomban merül fel. A kibuc mindennapi életet élő, problémáit ismerő tagok azok, akiket kételemek gyötörnek. Ámos Oz, a kiváló héber író, aki Chulda kibuc tagja, így fogalmazta meg véleményét a kibucról: „A kibuc a legkevésbé rossz helye a világnak, amelyben élni lehet“. Így vélekedik egy olyan értelmiségi ember, aki nem idealizál, nem tuzoz, ismeri a kibuci mozgalom pozitív és negatív oldalait egyaránt.

AZ ALAPÍTÓK FORRADALMA

Az alapítók nemzedéke, társadalmi erjedés és különféle forradalmi áramlatok korszakában élt, amikor a zsidó ifjúság java főleg világmegváltó eszmék varázskörébe került. Nagy történelmi érdeme volt, hogy képesek voltak megtalálni a szintézist a társadalmi és nemzeti forradalom végtelenség között. A kapitalista társadalom keretei között, az önzés és egyéni érvényesítés világában előtérbe helyezték a kollektívumot, a közösséget és igyekeztek olyan társadalmat felépíteni, amelyben nem az ÉN, hanem a MI foglalta el az első helyet.

A kibuc sok válságon ment és megy keresztül. Sok a probléma, az egyén magaráhagyatóságának kérdését sem tudta tökéletesen megoldani. A különbség mégis óriási, ha összehasonlítjuk a városi társadalomban élő egyén problematikáját a kibuc emberével.

A MÁSODIK NEMZEDEK HANGJA

Másként viszonylik a kibucchoz az, aki átélte az ötven évét és másként az, aki számára ez az öt évtized még akkor is történelmi lecke, ha kibucban született. Az alapítók nemzedéke összehasonlíthatja a megálmodott ideált a tetesztől eltelt valósággal. Ez az összehasonlítás magában hordja a kijózanodás lehetőségét, mert a valóság szinte mindig kevesebb, mint az álom. Hiba lenne egyszeri jelenségként megítélni a kibuci mozgalmat, mert a kibuci folyamat egyaránt magában foglalja a sikereket és botlásokat, szépet és kevésbé szépet, nagy megvalósításokat és kis emberi gyengé- ségeket.

A kibuc valódi próbája az a képessége, hogy megváltozzon a változó időkkel és ugyanakkor hűségesen megőrizni azt, ami a mozgalom lényegét jelenti. Ez nehéz és veszélyes feladat: egyrészt fennáll a pragmatizmus veszélye, másrészt pedig a megalkuvást nem ismerő dogmatizmus. A két- tő közötti balanszírozás tehetsége dönti majd el a kibuc jövőjét.

KONFLIKTUSOK NÉLKÜLI TÁRSADALOM?

Ha voltak, akik 50—60 évvel ezelőtt hitték benne, hogy a kibuci társadalom képes lesz megoldani az emberi konfliktusokat, tévedtek. Nincs olyan társadalom, amely konfliktusmentesen élhet. A mi problémánk: van-e megoldásunk a felvetődő problémákra és ellentétekre? A kibuc jövője nincs biztosítva, ha hiányzik belőle az érdekesnek az emberi problémák iránt és ha képtelen megoldani azokat a kölcsönös felelősség szellemében. Valamikor — például — nagy feladat volt megbirkózni a nincstelenséggel, a szegénységgel. Ma ugye néz ki, hogy nehezebb lesz megbirkózni a jólét és bőség által teremtett helyzetekkel.

A kibuci mozgalomnak koronként, az időknek megfelelően kell átalakulnia. A holnap nemzedéke ugyanugy problé- mákkal találja majd szemben magát, mint ahogyan a ma és a tegnap nemzedékeivel történt.

GAZDASÁGI EREDMÉNYEK

Ha 50 évvel ezelőtt néhány száz ember élt kibucban —

FORRÓ NYÁRI
NAPOKON...
DIVATOS EURÓPAI
TERVEZÉS

EL-GE szandálok
EL-GE a nőknek

KAPHATÓK
A JOBB
ÜZLETEKBEIN

ma 250 kibucban 110 ezer tag él. Ez mindössze 3,3 száza- léka az ország lakosságának. De jellemző, hogy ez a 3 szá- zalek az ország gazdasági termelésének 10 százalékát pro- dukálja.

A mezőgazdasági termékek értéke mintegy 5 milliárd font, a kibuci ipar termelése 3,5 milliárd font és a különféle pro- duktumok összege meghaladja a 700 millió fontot, össze- sen évi 10 milliárd font.

Az önbizárat helyes és szükséges, de csak a megfelelő arányok között. Az eredmények meghaladnak minden elkép- zelést és fantáziát. Nem vonatkozathatjuk el magunkat at- tól, hogy kik valósították meg ezeket a dolgokat. Mezőgaz- daságtól és fizikai munkától távolálló kispolgárok fia, akik üzletek puljtait, vagy egyetemek padjait hagyták el és jöt- tek egy elhanyagolt, mocsaras és szikes-talajú országba a semmiből életet kicsikarni. A munka a leprimitívebb mód- szerekkel kezdődött és ma a világ legfejlettebb mezőgazda- ságainak élén áll.

Ezeket az eredményeket csak nagy hit és emberfeletti erő- feszítések segítségével értették el. Erre csak a kibuci moz- galom volt képes.

NEM CSAK KENYÉREN

Ötven esztendő egy mozgalom történetében nagy idő. Ma nagyon indokolt a kérdés: Mit akartunk tulajdonképpen el- érni? Mi volt az álom? Vajon megvalósult-e? Ezeket a kér- déseket nem egyszer 50 évben vetjük fel, hanem valahány- szor fáj valami és hiányérzetünk támad.

Az igazság az, hogy soha senkinek sem volt teljes kon- cepciója arról, hogy mi a kibuc. Mindenki megvolt a maga külön álma, elgondolása, vágya. Egy bizonyos: sike- rült kiküszöbölünk a szegénységet és nyomort. Ez nagy megvalósítás az egyenlőtlenségre épült társadalmunkban. De most fájó módon érezzük: ez nem elég. A kibuci mozga- lom feladatának sokkal átfogóbbnak kell lennie. Talán új álomra van szükség, a célkitűzések revíziójára, melyreható szellemi és lelkiismeret vizsgálata. Napjainkban sok szép és hamis társadalmi felfogásról hallunk. Vannak, akik min- den baj orvoslását a valláshoz való visszatéréstől várják, mások a jó állampolgárságot és az élet minőségének felja- vitását állítják elének ideálként. Hol van a kibuc? Miért nem hallatja hangját? Miért nem jelentkezik társadalom-ír- nyító és formáló gondolatokkal, mint az államalapítást meg- előző időkben? A kibuci mozgalom hallgat, bezárkózik a maga elefántcsonttoronyába, miközben kialakult egy új izrá- eli társadalmi valóság — a kibuc szellemi hatóereje nélkül. Ezen változtatni kell.

UJ EMBERTÍPUS

A kibuc szellemi és társadalmi értékek mozgalma. Ezek- nek az értékeknek állandó és megújuló fejlesztése nélkül képtelen létezni.

Vajon sikerül-e a kibuci mozgalomnak új társadalmi ke- retet teremtenie; vajon kitermelt-e magából új embertípust, a szabad, közösségi társadalom típusát?

Éjn Semer kibucban erről a kérdéstről tárgyaltak a kibuc fiataljai és öregei, három nemzedék képviselője. A kiala- kult válasz szinte egyértelmű volt: sikerült új társadalmi ke- retet teremteni, de új embert — nem.

Helytálló ez a válasz? Csak részben. Nincs ugyan nehe- zebb dolog a világon, mint az ember természetének a meg- változtatása. Talán lehetetlen feladat. Mégis tény, hogy a közösségi élet erősen kihat az ember magatartására. Tulzán nélkül megállapítható, hogy a természetüknek fogva új em- berek jobbak lettek a kibucban és a rosszak — ilyenek is vannak — valamivel kevésbé rosszak, mintha a külső társadalomban éltek volna. A modern ember által átél- tárt világlátásban ez nagyon sok, talán a legtöbb, ami elér- hető.

Összinté, kendőzetlen szavak, amelyekből hiányzik a hival- kodás, de kicsendül a holnapért érzett felelősség tudata. Egy, a maga nemében egyedülálló mozgalom, amely 50 eszt- endő szenvedésektől kísért és eredményekben gazdag mult- ja után ilyen tárgyilagos nyíltsággal képes boncolgatni hi- báit és problémáit — bátran tekinthet a jövő elé.

RÖSSEL MORDECHAJ

KÜLFÖLDRE KÉSZÜL?

Csomagoljon! A többivel mi törődünk!

- ★ Csoportos repülőutazások kedvezményes áron: Európa fővárosaiba, USA-ba ★ Kanadába ★ Mexikóba ★ Távolkeletre
- ★ Délafrikába ★ ROMÁNIÁBA
- ★ Szervezett társaskirándulás (kóser ellátással is). Európába, a Skandináv államokba, Távolkeletre, USA-ba, Délamerikába (kóser ellátással is). Külön ifjúsági csoportok!
- ★ Egyes kirándulásoknál mentesítve van bármilyen ár- emelkedéstől és értéktől adótlól, amennyiben április 30-ig előlegként kifizeti az ár 1/3 részét.
- ★ Summer School: kirándulásokkal egybekötött angol nyelvoktatás az angliai intézetekben.
- ★ Korlátlan utazásra jogosító vasúti bérletek Európában, USA-ban. És további számos lehetőség!

BÁRMILYEN UTAZÁSI ÜGYÉVEL
FORDULJON BIZALOMMAL

CITOUR

UTAZÁSI IRODAHOZ
T. A., BRENNER 2.,
(Allenby-sarok)

Telefon: 285-959 • 281-755

MAGYARUL BESZÉLÜNK

Fagyas Mária:

A HADNAGY ÉS A BIRÓ

21.

— Hogy mersz velem így bánni, te piszkos céda? — üvöltötte a főhadnagy.

— Te akartad! — mondta Natasa. — Te mondtad, hogy pontosan 6 órakor keltsél fel bármilyen eszközzel. S ha más nem használ, öntselek le vízzel. Kelj fel hát! Lekésed a hivatal.

A nő nem Natasának hívták. Hedry ragasztotta rá ezt a nevet. Ha igaz nevén szólítja, ez olyan közvetlenséget jelentett volna, amelyet egy tiszt nem engedhet meg távollásban kell tartani a civil lakosságot, magának, különösen Galiciában, ahol tisztos Hedry nagynehezen felült. Ugy érezte magát, mintha acéldoronggal verték volna fejbe. Csak nehezen tudott visszaemlékezni az előző estére. A lakomára, amelyen Jablonskynál vett részt a többi huszárral együtt és az ivásztára, amely ezt a vacsorát követte a „Grill Parisienne” nevű moocsok lokálban. Három ulánus családhoz tartoztak. Rendszerint minden fegyverem a maga körében mulat. Csak a galiciai kilitástan, hatalmas élet készíthette az ulánusokat arra, hogy a huszárokhoz csatlakozzanak. Az ulánusok javarésze lengyel nemesi családból származott. Inkább otthon voltak itt, mint a huszárok, mert Galicia szülőföldjük része volt. Nehéz is volt velük együtt mulatni. Egy-kettőre verseny-ivásztúra került sor, vagy nézeteltérésekre, amelyek néha párbajhoz vezettek. A szabályzat erősen tiltotta a párbajt. Mivel azonban ezt a szabályt szüntelenül megszegték, a parancsnokok személynak felelt, kivéve, ha halálos kimenetelű volt.

Hedry körülnézett a koszos szobában és már érezte is a Galiciában hemzsegő földideket, amint a bőrén mászkálnak. Kiugrott az ágyból és olyan gyorsan öltözött fel, mintha ezen mulna az élete. A pénztárcájáért nyúlt. A pénzköteget nyilvánvalóan vékonyabb lett. De nem számolta meg, nem nézett utána, hogy mennyit költött a lokálban és mennyit lopott tőle Natasa. Átnyújtott neki egy tizkoronás bankjegyet olyan mozdulattal, ahogyan egy csontot nyujtanak egy kóbor kutyának: két ujjal, hogy a piszkos szája ne érjen hozzá az adományozó kezéhez.

Tíz korona meglepően nagyvonalú fizetés lehetett a csekély szolgálatért, mert Natasa ábrázatát boldog mosoly világította meg. Lelkesen átkarolta a főhadnagy vállait és puha husát a tiszt sovány testéhez szoritotta. A váratlan mozdulat kibillentette egyensúlyából a férfit és egy pillanatig úgy érezte, hogy egy kenyérszelettel telt teknőbe zuhan. A zsiros haj és az izdartság szaga facsarta az orrát. Rosszullélt környékete. Brutális mozdulattal eltolta magától a nőt, aki 100 kilója ellenére az ágyra vetette magát és izléstelen testtartást vett fel.

— Ne nyulj többé hozzám — üvöltött a főhadnagy, miközben felesatolta a kardját. — és ne cipeljél még egyszer ide, ebbe a disznóolba, amikor berugok, mert lekasabolok!

Beleerőszakolta magát a felöltőjébe. Mindenkit lenézett, férfiakat és nőket egyaránt. A gyűlölet és a kétségbeesés marcangolta valahányszor arra gondolt, hogy életének legszebb éveit ebben az istenhátamögötti moocsok-fészekben kell eltöltenie. Meddig bírhatja még? Előbb-utóbb összeomlik. Csak egy háború mentheti meg ebből a rettenetes helyzetből!

Odakint még sötét volt, az utcán néhány járókelőt látott csupán. Rövid és gyors léptekkel haladt, s egy pillantást sem vetett a vastagon felöltözött asszonyokra, akik krumplizsákoknak néztek ki.

Grodek, vagy legalábbis az a része, amelyet ő ismert, rossz-szagu, részeges paraszrok és fekete bőrt öltözött udvarias zsidók lakhelye volt. A zsidókat jobban szerette. Az ő segítőkészségük és élelmességük nélkül nem lehetne itt kibírni. Nekik köszönhető, hogy ebből az elviselhetetlen helyből kényszerűségekből elfogadható várost varázsoltak. Szinte varázslatos módon francia pécsgőt szerettek be, gyarmatútut és polokaitörtészt. Meglepő, hogy noha ezek a zsidók ugyanolyan szegények voltak, mint a paraszrok, velük született megértést tanúsítottak egy idegen kultúrán nevelkedett emberfajta alapvető szükségletei iránt. Azelőtt az antiszemitizmusra hajlott, de Grodekben megtanulta megbecsülni a zsidókat. Egyébként is rájuk volt utalva.

Mielőtt szolgálatra jelentkezett volna a kaszányában, meg akart fürödni otthon. Noha a város másik végében lakott, elhatározta, hogy gyalog megy. Legalább kiszélesíti a fejét.

Már néhány perc múlva jobban érezte magát. Legalábbis fizikailag. Lelkileg semmi sem segíthetett rajta. Amióta megtudta,

hogy a november 1-én közzétett előléptetési névsorból az ő neve hiányzik, végleg elkecseregett. Az 1905-ös évszámra a 19-ik helyre került. Az előző esztendőben az 1904-ben végzett osztály 30 első helyezette négy évi csapatszolgálat után a vezérkarhoz került. Most azonban, érthetetlen okokból, valószínűleg Franz Conrad von Hötzendorf vezérkari főnök szeszélyéből az 1905-ös évszámra csak 15 tisztjét léptették elő.

Am ez a tény egymagában nem keserítette el. Nem volt túlságosan törő természet és mindig jobban érezte magát a katonák között, mint egy íróasztalnál. Szerette a lovasvasságot, amely számára az otthon, a házat, a mulat és a jövőt jelentette. Nem a szolgálatot gyűlölte, hanem Galiciát.

A kormányzat, amely kétségbeesetten törekedett arra, hogy a monarchia népeit egyetlen nemzetté olvassa össze, magyar ezredeket helyezett Galiciába, osztrákokat Szarajevóba, szlovákokat Szalzburgba, bosnyákokat Budapestre, ruténeket Grazba és csehek Debrecenbe. A cél bizonyára a kétoldalú baráti magatartás kialakítása volt, az eredmény azonban nem igazolta az elképzeléseket. Az idegen földön állomásozó katonákat honvágy gyötörte és a nőket kivéve, minden mást gyűlölt az idegen földön. Hedry főhadnagyt nem vigasztalta az a gondolat, hogy keresztshadjáraton vesz részt. Hogy nyomorusága teljes legyen, Lebovitsot is elvesztette.

Lebovits a házi zsidója volt. Meghatározatlan koru, értelmes, megértő és fáradhatatlan emberke. Első kapcsolatuk még abból az időből származott, amikor a főhadnagy megérkezett új állomáshelyére. Kiszállt a bécsi Grodek—tarnopoli vonatból és nem talált sem hordárt, sem fiakert, amellyel a városba juthatott volna. Lebovics ugyanabban a vonatban utazott egy harmadosztályú vaggonban. Egy szomszédos városból érkezett, temetésről. Amikor észrevette, milyen kényelmetlen helyzetben van a tiszt, átvette az ügyek vezetését. Azonnal előkerült egy kocsi a főhadnagy számára, egy parasztkölyök, aki a kofereket cipelje, szoba a város legjobb hoteljében, s egy doboz rovarirtópor. A következő napon már szerzett is neki egy fürdőszobás lakást külön bejárattal és bevezette a tarnopoli és Premysl-i exkluzív kuplerájokba.

Csak hogy ez a zsidó elhatározta, hogy elhagyja galiciai szülőföldjét és kivándorol az Egyesült Államokba. Hedry főhadnagyt ez a lépés váratlanul érte. Lebovics azonban hosszú ideje készült a város sok más zsidójával együtt ennek a tervnek a megvalósítására. Huszonhárom család határozta el, egy fiatal rabbi biztatására, hogy kivándorolnak. Javarészüknök rokonai voltak Amerikában és úgy vélték: nem sokat kockáztatnak. Lebovics senkit nem ismert abban az idegen világbán, de az elsők között jelentkezett. Amikor Hedry megpróbálta az indiánokról szóló rémtörténetekkel elriasztani, Lebovics kikacagta.

— Főhadnagy ur — mondotta — egy olyan szegecny zsidó számára, aki 20 évig abból próbált nyomoruságosan megélni, hogy kiszolgálja a tiszt urakat, az indiánok mentőangyaloknak számítanak. Aztán gyorsan hozzáfűzte: — Persze az ulánusokra gondolok és nem Isten ments, a huszárokra. Az ulánusok lengyelek és nem szeretik a zsidókat. A magyar urak barátságosabbak. Nem vernek meg bennünket, amikor berugnak.

Lebovics már 10 napja elutazott. Igaz, hogy megbízta az egyik unokaöccsét, hogy helvette gondoskodjon a főhadnagy urról. Hedry mégis úgy érezte magát, mint egy borjú, amely elvesztette az anyját. Az unokaöccs sovány fiatalember volt, akit krónikus nátha kínozott. Az utóbbi 10 nap alatt egyetlenegyszer sem váltott inget, nem pucolta ki a cipőjét és nem használt zsebkendőt.

Amikor Hedry hazaérkezett, megkönnyödvé tapasztalta, hogy a fürdészel kapcsolatos terveit meghatározatlan időre el kell halasztania. Egy altsit várta azzal a parancssal, hogy azonnal jelentkezzen a parancsnoknál. A lovat már felkantározták. A főhadnagy a saját kedveltségét látta visszatérőzdődni az állat szemében. Ideges — ez volt a ló neve és alaposan kiérdemelte. Bármilyen mocant körülötte, ágyu, bicikli, autó, vagy akár egy kaftános zsidó, elegendő volt arra, hogy felágaskodjon. Persze, ha nem érezte az oldalán Hedry hadnagy sarkantyúinak az érintését. Mert ilyenkor aztán kezesbaránnyá változott. Pedig Hedry barátságosan bánt vele. A főhadnagy rendkívül okosan tudott bánni az állatokkal. Az emberekkel kevésbé.

Virradni kezdett és mire a kaszányát elérte, már egészen kivilágosodott. A parancsnok irodája egy kétemeletes ház első emeletén volt. A szolgálatos őrmester azonnal jelentette a főhadnagy érkezését.

Leonard Bernstein első vezénylése Budapesten 30 évvel ezelőtt

1948-ban, az izraeli felszabadító háború idején, a Magyar Filharmonikus Zenekar koncertet adott a pesti Zeneakadémia nagytermében, a nagyközönség számára még ismeretlen fiatal karmester vezényletével. A koncertet a rádió közvetítette. A terem a koncert első felében félig üres volt. Amikor a szünet után a karmester, Leonard Bernstein, ismét a pódiumra lépett, a terem már zsufolásig tele volt. A rádió hallgatói közül azok, akik valamit értettek a zenéhez, megértették, hogy rendkívüli zenei eseményről van szó. A szünet kezdetén taxiba ültek, hogy a helyszínen még jegyet vásárolhassanak. A koncert végén a közönség tomboló lelkesedése nem engedte a karmestert lemenni a pódiumról. A hangverseny rendezői, a rendkívüli siker láttán kérelmezték Bernstein, hogy maradjon még egy koncert vezénylésére. Az Izraelbe készülő karmester a kérést elhárította azzal, hogy programja miatt nem maradhat.

A koncertet megelőző estén érkezett Bernstein a magyar fővárosba. A zenekar vezetőinek megmondta, hogy a másnap előadásra kerülő Bartók-darabot évek óta nem vezényelte, és kérte, küldjenek neki egy partitúrát.

Másnap reggel 9 órakor minden partitúra nélkül megjelent a Zeneakadémián, hogy megkezdje a próbákat. A program keretében egy zongoraverseny is szerepelt, amelyet ő játszott és vezényelt. A Zeneakadémia pályolyaiban jelen voltak Kodályval az élen a magyar zenei élet kitűnősei, hogy végighallgassák az általuk ismert zseniális karmester zene-kari próbáját. Bernstein elvezényelte és eljátszotta az egész estei programot. Azután megegyeztet megismételte. Ekkor olyasmi történt, ami először fordult elő a pesti Filharmonikus Zenekar történetében: a zenekar megkérte a nagy karmestert, hogy vezényelje el harmadszor is az egész programot.

Este a rendkívüli sikerű koncertet vezényelte. A koncert után a magyar zenei élet kiválóságai keresték fel művészbudapestben, akiknek még a késő órák játszott zongorán. Onnan egyre emelkedtek a Fészekbe, ahol művésztársai számára tovább folytatta a játékok.

„Egy új Mendelssohn” — mondták kollégái Bernsteinről. „Lába újatölti feje bubágy csupa muzsika. Mint karmester, mint zongoraművész, mint zeneszerző egyaránt kimagasló”.

Az újságírók kérdésére további programját illetően közöl-

te, hogy Budapestről Izraelbe utazik — az Izraeli Filharmonikus Zenekar meghívására. Az egyik újságíró megjegyztette, hogy „ott most súlyos háború van”, azt válaszolta: „Az engem nem akadályoz, hogy oda utazzam” ...

(Dr.H.F.)

ALIZA NAHOR FESTMÉNYEI

Aliza Nahor, a tel-avivi Shinar galériában kiállított mintegy negyven festményén a közönség hiába keresne meghatározott témát. Következésképp a képeknek nincs címe. — a művész a szemlélőre bizza, hogy nevet adjon a műnek, aszerint hogy az milyen érzést vált ki belőle; mit lát benne. Így tehát a művész már az első pillanathoz együttműködésre készíti a szemlélőt, mintegy provokálja, hogy megfejtse az örvénylő vonalak s néha diszharmonikus, éles színek mondanivalóját.

A Fátón lakó Aliza Nahor, aki itthon és külföldön számos kiállítást tartott, színfoltok és vonalak eszközeivel — olykor háborgó, feszült — érzéseket, hangulatokat juttat kifejezésre, melyek sokszor ellentétesek, meghatározhatatlannak, így nem is érzékelhető figuratív módon.

Ha ilyen elemek — ember- vagy állatfigura, égitest, bizonyos konkrét meghatározható tárgy — imitt-amott meg is jelenik Aliza Nahor képein, ez inkább csak azért történik, hogy megkönnyítse a színek és vonalak szimbólumának megértését. Nem különösebben nehéz, sőt, élvezetes feladat ez azok számára, akik fogékonyak a költői jelképek iránt; problémát jelenthet viszont azoknak, akikből hiányzik ez az érzék; de hát ugyanez vonatkozik költemények megértésére is.

S ez a kapcsolat Aliza Nahor esetében magától értetődő — hiszen számára a festészet nem az egyetlen kifejező eszköz: ő költő is, méghozzá jó és többnyelvű költő: négy héber, egy francia nyelvű verseskötete jelent meg, (az utóbbi Párizsban); spanyol nyelvű költeményeinek kiadása pedig előkészületben.

A spanyol nyelvterülettel való kapcsolata egyébként érezhető festészetében is: színei gyakran délamerikai hatásról tanuskodnak.

Aliza Nahor művészete gazdag érzésvilágból fakadó, valódi tehetséggel tolmácsoló művészet — a legszebb erkölcsi rang, melyet művész magának követelhet.

(b.z.)

A KEZEM EGYRE ERDESEBB LETT...

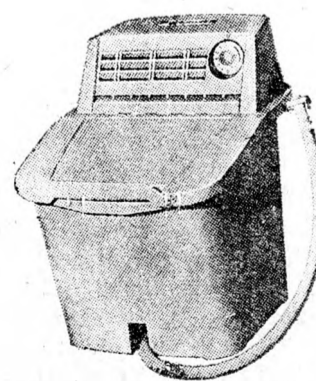
AMIG FELFEDEZTEM A CALOR-T 1700 FONTÉRT

Végre kipihentethetem a kezeimet, mert a Calor mosógép dolgozik helyettem. De ez csak egy — a további előnyök hosszú sorában:

JÓ HIRNÉV
Eddig többmillió Calor mosógépet adtak el Európában, Izraelben pedig az eladott mosógépek száma meghaladja a 35 ezret. Calor a legkisebb és legjobb mosógép, amely a legkelendőbb Izraelben.

ÖBLÍTÉS
Calor az egyetlen kis mosógép, amely kitűnik igazi öblítő műveletével. Csak a Calorba ömlik be a víz a gépbe, speciális felszerelés által, öblíti a ruhát és folyik ki belőle.

TAKARÉKOSÁG
Árammegtakarítás — kevesebb, mint egy ágorá mosásonként. Helymegtakarítás — a Calor kicsi, — a

mosdó melletti márványlapra állítható és könnyen elfér a szekrényben. Víz, mosóport is megtakarít, nem kerül sokba a mosás, a gép tartályának különleges mérete miatt.

Kapható a Sekemben és a jobb villamosági üzletekben. Importőr: J. Ben Cvi & Sons, Tel Aviv, Sächar utca 4

CALOR

A HETI SZIDRA

— ACHARÉ MOT KEDOSIM —

És szolt az Örökkévaló Mózeshez. Áron két fiának halála után, midőn közeledtek az Örökkévaló színe elé és meghaltak. És mondta az Örökkévaló Mózesnek: Szólj Aronhoz, a testvéredhez, hogy ne menjen be minden időben a Szentélybe... Ezekkel menjen be Aron a Szentélybe: egy fiatal tulokkal vételekadozatul és egy kossal égőáldozatul.

(Vajjkrá 16, 1-3)

Vajjkrá könyve, amelyet általában a Papok Tana („Tóráh Kohanim”) néven emlegetünk, szinte kivétel nélkül csak rendelkezéseket és parancsokat tartalmaz. A benne előforduló két elbeszélés is szervesen kapcsolódik az előadásba, amelynek alapvető gondolata a szentség, vagyis az élet, a cselekedetek és a gondolatok tisztasága.

Az egyik elbeszélés Aron főpap két fiának szerencsétlenségét mondja el, míg a másik (Vajjkrá 24) arról számol be, hogy egy vegyesházasságból származó zsidó káromolta Istent — amennyiben kiejtette a négybetűs Jod-Hé-Váv-Hé Istennevet, amelyet nem szabad kiejteni, csak Adonájnak szabad olvasni — és emiatt megkörtöztek. A tendencia mindkét esetben világos: a parancs megsértése a legsúlyosabb büntetést vonja maga után.

★

Acharé mot —... Áron két fiának halála után. Mivel a Nádáv és Avihu haláláról szóló elbeszélés (Vajjkrá 10) után az a törvény következik, hogy papoknak nem szabad részegítőt italt inni, mielőtt szolgálatukat végzik, bölcseink (Sifrá 16) azt állítják, hogy Nádáv és Avihu itas állapotban merészkelt belépni a Szentélybe.

Reb Szmchá-Bunem, a piszchei cádik felteszi a kérdést: tulajdonképpen miért tiltotta el a Tóra a kohánitákat a borivástól? A szent szolgálatot — folytatta a kérdést — örömpreves és boldogan kellett végezni, tudott dolog pedig, hogy a bornak nagyszerű stimuláló hatása van. A szolgtáros király is arra céloz, mikor egyik helyen azt mondja: „Judu et Adonáj beszimchá” (szolgálatot az Örökkévalót örömmel), míg a másik helyen azt mondja, hogy „Vejajim jeszmách leváv enos” (a bor pedig megörvendezteteti a halando szívét).

Válasza a következő: Az a tény, hogy az Örökkévaló parancsának engedelmeskedve nem isznak bort, jobban fel kell, hogy vidítsa a kohánitákat, mint a világ minden bora, sőre és pálinkája.

★

Zsidóember nem iszik alkoholt: ha már iszik, — „lechájim”-ot iszik...

Ádám Hákohén Levensohn, a Hászklálá-korszak kimagasló héber költője szokta mondani: „Eskü alatt merem állítani, hogy a középkori héber költők bordalái nem a mámor, hanem idegen, nem-zsidó költők hatása alatt születtek meg. A zsidó szüntelenül érzi, hogy galutban van — a galut tudata pedig elviszi a mámort...”

A pálinka a chászid-mozgalomban jutott először szerephez. A chászid-asztal — magyarázzák — az áldozati oltárhoz hasonló. A cádik — a kohánita. Az áldozat bemutatásához pedig tűz kell, hogy az áldozatot megemészsze. Bölcseink (Eruvin 63) megjárik: Jóllehet az oltártűz a magasságos égből szállt alá, micvá, szent parancs, lehávi min háhedjot, az egyszerű tűzheletről hozni. Ennek a közönséges tűznek a szerepét tölti be a pálinka.

Egyes chászid-csoportok (így a Chábád-tábor hívei is) mind a mai napig a 96 fokos szeszhez ragaszkodnak. Ami tiszta — az igazi... A szokást alaposan megindokolják: a szent nevek és fogalmak egész sora számértékben pontosan 96-nak felel meg...

★

Ti pedig tartásotok meg törvényeimet és rendeleteimet és ne tegyetek semmit az utalosságok közül... Mert mindez utalosságokat tették az ország lakói, akik előttek voltak... Hogy ne hanyón ki benneteket az ország, midőn beszennyeztek azt, amint kihányta a népet, amely előttek volt... Én vagyok az Örökkévaló, a ti Istenetek. (Vajjkrá 18, 26-30)

A fenti verseket a példázatairól híres Dubnói Mágid a képletes hasonlatok hosszú sorával variálja. Beszél a királyról, akinek egyetlen fia volt, ugyanakkor egy idegen gyermeket is örökre fogadott. Történet pedig egyszer, hogy a két fiu súlyos vétséget követett el és a dühös apa elhatározta, hogy megbünteti őket. Mit csinált? Saját természetes fiát kékre-zöldre verte, az idegen gyermeket azonban végleg elkergette az udvarból. A Mágid ezután így folytatja:

„Ez a vers („hogy ne hanyón ki benneteket az ország...”) szent isteni ígért, mert azt mondja, hogy az ország nem fog benneteket örökre kihányni. Büntetésünk súlyos lesz ugyan, de a kapcsolat nem fog megszakadni. Az ország kapui újból megnyitnak majd, mert „Én vagyok az Örökkévaló a ti Istenetek”, a ti Atyátok — egy apa pedig nem űzi el magától gyermekét örökre...”

HASZNÁLJA KI A SZEZONVÉGI KIARUSÍTÁST SZÖRME VÁSÁRLÁSRA, A LEGDÍVATOSABB MODELLEKBEN, ALAPARON, KÜLÖN JAVÍTÓ OSZTÁLY FELELŐSSÉGGEL

JOSEF GOTTLIEB
PieleS SUD AMERICA
TEL: AVIV 13 YIRMIAMU STR.,
TEL. 446 221

E verssel kapcsolatban Reb Cvi Kalischer, a hagyomány-hű cionizmus előfutára a következőket írja:

„Erec Jiszráelnek az a tulajdonsága, hogy az, aki nem méltó örzés — megundorodik tőle. A Gondviselés beoltja az undor érzését az olyan emberbe, akit a Szentföld nem hajlandó megtérni, úgyhogy az illetőnek nincs is kedve Erec Jiszráelben letelepedni. Az ilyen ember összehord tücsköt-bogarat és a legszörnyűbb rágalmakat szórja az országra, de nem tudja, hogy nem az ő Erec-Jiszráel iránti gyűlölete beszél belőle. Ellenkezőleg — őt veti meg a Szentföld és ez a megvetés beszél belőle...”

★

Ez a figyelmeztetés („hogy ne hanyón ki benneteket az ország...”) hitazonosságaink kedvence témája volt minden időben. Ami nem csoda, hiszen őseink átmeneti állapotnak tekintették a galutot, és abban reménykedtek, hogy eljön a nap, amikor visszatérnek majd az ősi földre. Az idézett verssel kapcsolatban a következő példázatot szokták elmondani:

A történet egy olyan férfiról szól, aki elvált asszonyt vett feleségül. Előző házassága során az asszony súlyosan csalódott: első férje léha, korhely és cséscsap ember volt. Még csak titkot sem csinált belőle, rendszerint a hajnali órákban tért haza. Az asszony szemrehányó tekintetét és könyörgéseit figyelmele se vette. Így érthető, hogy a szerencsétlen asszony el a gyanuperrel: féltékeny a második férjére. Aggasszja a kérdés, nem jár-e ő is első férje útján? Ezért lesi, kutatja, hátha valami áruló jelle bukkan. Az ilyen asszonnyal kezdetben bizony nehéz az élet, de mielőtt meggyőződött arról, hogy tisztességes emberrel van dolga, bőkezűen halmozza el férjét a bizalom különböző jeleivel...

Ugyanaz a helyzet Erec Jiszráel esetében is. „Mert mindegy utalosságokat tették az ország lakói, akik előttek voltak és tisztátalanná vált az ország”. Sokat szenvedett ez az ország előző gazdáitól, az emorita és kanaánita néptől. Ezért is lett olyan érzékeny és féltékeny. Van azonban egy jó tulajdonsága: mielőtt meggyőződik majd arról, hogy ti különböztek azoktól a korhelyektől, értékel majd benneteket, „és nem hanyón ki benneteket” ahogy kihányta magából az elődöket. Bármilyen vita lesz majd köztetek, sose kerül majd sor véleges szakításra, és Erec Jiszráel mindig hajlandó lesz kibékülni veletek...

★

A harmincas évek elején történt. Egy amerikai ortodox zsidó, aki családjával együtt Jeruzsálemben telepedett le, beállított Kuk főrabbihoz és közölte vele elhatározását: jerdázik, visszamegy Detroitba. Azt megmondta, hogy miért: Nem tetszik neki Erec Jiszráel.

— Mi a baj? — faggatta zsidónkat Kuk főrabbi.
— Megmondom, rebe, őszintén a véleményemet. Annak idején azért telepedtem itt le, hogy gyermekeimet vallásos zsidó szellemben nevelhessem fel. S mit látok itt? Nagy számban akadnak zsidók, akik nyíltan megsejzik a szombatot, az ország jó része szabad gondolkodó chalucokkal van teli...

Kuk főrabbi néhány pillanattal elgondolkozott, majd más irányba terelte a beszélgetést. Csak úgy mellékesen aziránt érdeklődött, melyik a legjobb üdülőhely Amerikában... A mi zsidónk bőséges tájékozottat adott és megevezte a legjobb üdülő, amely ózondus, száraz és enyhe levegőjéről híres. Denver a neve, Colorado államban.

— Ugyan, ugyan — legyintett Kuk főrabbi a kezével — amikor Amerikában jártam, én is elvetődtem Denverbe, de lépten-nyomon tudóbajos emberekbe botlottam, jórésztük vért köpött. Miféle jó levegő van ott?

— Ellenkezőleg — magyarázta most már indulatosan a zsidó — éppen azért vonzódnak oda a betegek, mert a levegő olyan kintűnő...

— Nagyon helyes — adta meg magát Kuk főrabbi — Erec Jiszráelben ugyanaz a helyzet. Éppen azért van itt valási értelemben annyira beteg zsidó, mert bölcseink szerint „a Szentföld levegője bölcsés teszi az embert”. Az itteni levegő radikálisan gyógyítja ezeket a bajokat és az egész világból azért vonzódnak ide a zsidók, hogy meggyógyuljanak...

AZ OLVASÓ IRJA:

A BUDAPESTI RABBIKÉPZŐ

Az Uj Kelet hasábjain a volt tanítványok megemlékeztek az intézetről és főleg azt hangsúlyozták, hogy a Rabbiképző vallásos szellemben működött és cionista élet is folyt falai között.

Hogy objektíven ítéljük meg a dolgokat, nem árt meg tudni, hogyan vélekedtek annak idején az ortodox körök a budapesti Rabbiképzőről.

Elsősorban le kell szögezni, hogy az 1868-as különválás idején, a neológok visszautasították az ortodoxok azon követelését, hogy a vallásos intézmények a Sulchán Aruch alapján működjenek (lásd Ujvári Péter Zsidó Lexikon, 668-ik oldal). Ezek szerint a Rabbiképző nem a Sulchán Aruch alapján működött, tehát nevésséges vallásosságról beszélünk.

De nem is ez bántotta annak idején az ortodoxiát, hanem a Rabbiképzőben uralkodó irányvonal, mely szerint a magyarországi zsidók nem zsidók, hanem izraelita vallású magyarok, őseik nem Ávrám, Iechák és Jákob, hanem Árpád, Szent István és a Hunok és a magyar izraelitáknak semmi köziük Erec Jiszráelhez. A Rabbiképző olyan rabbikat is

produkált, kik Kol-Nidre prédikációban nem a Torát idézték, hanem Kossuth Lajos szavait...

A budapesti Rabbiképző főleg olyan lelkipásztorokat nevelt, kiknek nyájai szépen ázómentek a szomszédok legelőire... A második világháború előtt, kiknek nyájai szépen ázómentek a szomszédok legelőire... A második világháború előtt, kiknek nyájai szépen ázómentek a szomszédok legelőire... A második világháború előtt, kiknek nyájai szépen ázómentek a szomszédok legelőire...

Hogy a Rabbiképzőben világhírű tanárok és tudósok is voltak — igaz, hogy cionista gondolatalt szimpatizáló körök is voltak — igaz, az is igaz, hogy az intézet nagytudású és kiváló szónokokat nevelt, főleg ortodox családokból származó böcherekből... Szerintem maga a Rabbiképző szelleme és irányja nem tett jó szolgálatot a hitű magyar zsidóság-nak.

Halas Sándor
Nazaret Illit

»AZ ÁLLAM KIKIÁLTÁSÁNAK NAPJA A SZÉTSZÓRATÁS ORSZÁGAIBAN«

Az Uj Kelet április 15-i számában dr. Márton Lajos érdekes adatokat közöl Herzl bár-micvá ünnepségével kapcsolatban, és sajnálatlalt mutat rá arra a soha nem pótolható mulasztásra, amellyel az előző nemzedékben elszalasztotta feljegyezni azoknak emlékezeit, akik személyesen ismerték, kapcsolatban voltak a fiatal Herzl Tivadarral.

Az „elmulasztások” gazdag tárházából ime egy másik jellegzetes és aktuális eset.

A fenti cím alatt volna összefoglaló megjelölése annak a széleskörű akciónak, amely arra irányult, hogy összegyűjtse a fellelhető anyagot (dokumentumok, fényképek, újságok, megemlékezések szóban és írásban) az 1948 május 14.-én történtekkel kapcsolatban a galut országában és hitközségeiben. Az ügy sürgős, ha az illetékesek nem akarják elszalasztani az állam kikiáltásának nemzedékét és meg akarják akadályozni, hogy a még fellelhető dokumentációs anyag veszendőbe menjen.

A javaslat először természetesen a Szoch-nuthoz került 1967 július 6.-án. Néhány nap múlva megérkezett a válasz az akkori elnök, dr. Náchum Goldmann aláírásával. A válasz rövid, világos és jellemző: „Nem látunk jelenleg lehetőséget arra, hogy támogassuk az Ön tervét. Próbálkozzék egy itteni könnvkiadót találni, akit ez az ügy érdekelne”.

Vannak talán, akik naivan azt hiszik, hogy a Szochnuthot, amelynek egész lételemét és célját a szétszórás országában élő cionista vezetők, tömegek jelentik, — érdekli, hogy a galut cionista, sőt — nem-cionista tömegei hogyan fogadták, hogyan ünnepelelték a zsidó állam kikiáltásának történelmi napját. A Szochnuth siet tehát kinyilatkoztatni, hogy az egész ügy nem tartozik érdeklődése körébe. Magánügynek tekintti, amelyet azonban nincs módjában támogatni. Az sem zavarja a Szochnuthot, hogy a javaslattevő semmiféle támogatást nem is kért — sőt a Szochnuth azt sem restelli jelezni, hogy egy izraeli magánkönyvkiadó vállalt több érdeklődést tanúsíthat a hangsúlyozottan cionista ügygel kapcsolatban, mint a cionista mozgalom legfelsőbb világszervezete.

Még ugyanabban az évben, október 20.-án elkerült a javaslat az akkori miniszterelnökhöz, Lévi Eskolhoz, aki az állam 20 éves fennállásának ünnepségeit előkészítő bizottság élén állt. Nem telt el egy egész esztendő és 1968 július 25-i dátummal a fenti állami bizottság igazgatójának, Jehuda Elánnak aláírásával a következő válasz érkezett: „A miniszterelnökségtől átküldték hozzánk az Ön javaslatát, amelyet különleges figyelemmel tanulmányoztunk. Sajnálattunkra,

hivatalunk nem tudja Önt segíteni ebben az ügyben. Ajánlom Önnek, hogy forduljon javaslatával a Szochnuthoz”.

Kitűnt tehát, hogy az államot, vagy legalább is, a 20. évforduló ünnepségeit előkészítő állami bizottságot szintén nem érdekli az ügy. Sőt, majdnem egy évig tartó „különleges figyelemmel” elvégzett tanulmányozás sem volt elegendő arra, hogy megértsék: a javaslattevő semmiféle segítséget nem kért, amennyiben a tervezetet nem tekintette — és józan észsel nem is tekinthette — magánügynek. Viszont jellemző a jól ismert izraeli bürokrácia „ügykezelése”, hogy az állami és közhivatalok a hozzájuk kerülő ügyeket nem sajátmaguk továbbítják illetékes ügyosztályaikhoz pozitív, vagy negatív elintézés végett, hanem a feleket küldik — labdaszerűen — szobáról-szobára, — hivatalból-hivatalba...

Közeledett az állam negyedévszázados fennállásának dátuma, 1971 július 30.-án, a fenti javaslat Jigál Alonhoz került, aki akkor kettős minőségben: mint miniszterelnök-helyettes, valamint a nevelés- és kulturügyi miniszter állt a 25 éves, jubiláris állami bizottság élén.

1971 szeptember 26.-án Lea Porát asszony, a nevelés- és kulturálisügyi miniszterium „kulturális és művészeti ügyosztályának” igazgatója, közölte, hogy a javaslatot megkapták és az illetékes szervek tárgyalni fogják. A fenti miniszterium nyilvánvalóan komoly nevelésügyi és kulturális szerv és ha az elmúlt hat esztendő folyamán nem közzölte, hogy a tervet nem látja elfogadhatónak és semmi más közlést nem küldött, világos, hogy ezuttal még fokozottabban, „különös figyelemmel” tanulmányozza a javaslatot.

1972 július 2.-án, Mose Kol turisztikai miniszter igen meleg ajánlással, elküldte a javaslatot a tel-avivi egvetemhez, amelynek keretében működik a „Bét Hátfucot”, a „Szétszórás Háza” nevű tudományos kutató-gyűjtő intézet. Jesájahu Weinberg, az intézet igazgatója, udvarias levélben közölte 1972 október 10.-én Kol miniszterrel, hogy: „... jelenleg nincs módunkban a tervezettel foglalkozni”. Talán más, megfelelő izraeli intézményhez lenne ajánlatos fordulni... Legeyen szabad még megjegyeznem, hogy szerény véleményem szerint, hasonló tervezettel legalább egy évvel az esedékes dátum előtt kell elkezdeni foglalkozni...

Weinberg igazgató bizonyára elcsodálkozna, ha megtudná, hogy még 9 esztendő sem elég „az ügygel való foglalkozás elkezdésére”. Közben az évek mulatnak. A szemtanúk száma csökken és a dokumentumok elkalodását senki és semmi nem akadályozza.

Dr. HERSKOVITS FABIAN

SZTRÁJK A TALMUD IDEJÉBEN

Szerettünk mi sztrájkolni mindig, jó példát mutatni az utódoknak. Már évszázadokkal ezelőtt is sztrájkoltak Jeruzsálemben. No, nem a mérnökök, nem a repülőtéri és a többi munkások, hanem éppen az akadémikusok, a bírák, akárcsak most. A nyájias Olvasó nem találja ki, mi volt a sztrájk oka, én hiteles forrásból tudom és megmondom. Szórol-szóra idézem a Talmudot, amely érdekesekeket talált, hogy feljegyezze számunkra. A jeruzsálemi főtörvényszék bírái sztrájkoltak. Minden jó zsidóházban van Talmud, utána lehet nézni. Mi itt tudunk hiteberüli, aki nem járt jesivába is, ezt könnyen megérti. Üssik fel hát a Talmud Ketubot traktátusának 105. oldalát:

„Ámár ráv Jehudá ámar ráv Ási, ráv Jehuda mondta ráv Ási nevében:” A jeruzsálemi főtörvényszék bírái a Liskától, a Nagyok Csarnokától kapták a fizetésüket, 99 mánet. Bevallom, nem tudom, a mi pénzünkben mennyi lehetett egy máne, de a szövegből kiviláglik, hogy ingadozott az értéke, akárcsak ma a miénk. Azt se tudom, egy évre kapták-e a főbírák ezt az összeget vagy egy hónapra. Ráv Jehuda is elfeleltette ezt feljegyezni.

Hirtelen a főbírák megmaga-csolták magukat: Lo rácu! Sztrájk.

Lo rácu?! — lázadzik a Talmud. Keveselték a pénzt, nem akarták elfogadni? Hát ki hallott még ilyet?! Lo rácu?!

Hát gonosz emberekről van itt szó?! „Átu birsi ászkimán?” Dehogyan! — okosít aztán fel a Liska. — Szó sincs róla. Helytelen fogalmazásról van itt szó: Lo rácu, moszifim láhem. A Liska ugyanis rájött, belátta, hogy 99 máneből nem lehet megélni, családot fenntartani és kérelem nélkül felemelték a fizetésüket. És a bírák nem akarták az emelést elfogadni, elég nekik az eddigi fizetés is, mire a Liska kimondta a megefellebbezhetetlen döntést, akár akarják, akár nem, fel kell emelni a fizetésüket. Lórácu, moszifim láhem.

Ilyenek voltak a mi bíráink és ilyen volt az akkori gazda, a Liska.

A DRAGASÁG MEGFÉKEZÉSE

Ha az akkori bírák vissza is utasították a fizetésemelést, de kitűnően értették a drágaság letöréséhez, fékezéséhez, ha az olykor a szokások megsze-

géséhez vezettek is. Megtörtént, hogy egy galambpár ára Jeruzsálemben egy aranydinárra szökött. Sok pénz volt az akkor, hát még most! Az asszonyok betesegés és tisztulás után a Templomban bemutatandó galambáldozatok verték fel emyire az árakat.

Rábán Simon ben Gámlielt annyira felbőszítette, hogy a baromfikereskedők így kiszarolják a népet, hogy merész elhatározásra jutott, a következő esküt tette: Esküszöm a szent Templomra, hogy nem fekszem le az éjfel addig, amíg a galamb párja egy ezüst dinár nem lesz. Bement a törvényhozó Liskába, leszállította az asszonyok által hozandó áldozatok számát, mennviségét. Másnap a galamb párja negyed árára zuhant ezüstben... Ez csak Rábán Gámlielt tudta. (Keritot 8-a)

LÖWENKOPF KÁLMÁN

Orthopédia Biro

Haifa, Máálé Hásichrur 23
Telefon: 53 43 95

MULÁBAK, MÜKEZEK, FÜZÖK
ÉS ORTOPÉDIAI FELSZERELÉSEK
GYÁRTÁSA

Zeneélet

Finn férfi-kórus bemutatkozása

— „Az ének barátai” énekkar Turkból —
Tel-Aviv Múzeum — Vezényel: Esko Solasaari

Finnország nemzeti zenéje a svédekkel, majd az oroszokkal folytatott háborúk következtében aránylag később kezdte szárnyait bontogatni. A szomszédos ellenségekkel szemben egészen a 18. század közepéig saját egyháza is hozzájárult a népi zene elnyomásához, halálbüntetés terhe alatt tiltva meg más, mint vallásos énekek művelését. Miután belátták, mily károsan hat ez a tilalom a nemzeti kultúra fejlődésére, nagy erővel indult meg a népzenei mozgalom s az akkori főváros, Turku-ban már 1790-ben megalapították az első finn zenei egyesületet, mely mai napig jelentős szerepet tölt be az ország zenevilágában, annak ellenére, hogy közben Helsinki lett a főváros.

A zenei történet Jean Sibelius-t tartja a finn zene legmagasabb személyiségének, aki hét szimfóniájával s a Kalevala és más népi époszok nyomán írt szimfonikus költeményeivel alapítja meg hazája nemzeti zenei kultúráját. Előtte és utána is számos jelentős zeneszerző mutathat fel Finnországot, köztük Palmgren, Kuula és Madetoja a legismertebbek. De mivel Sibelius már 30 évvel 1957-ben bekövetkezett halála előtt megszünt komponálni, a következő generációk erősebb kapcsolatot keresnek a korszerű zenével. Érthető módon Stravinsky, Bartók s utabban — Ligeti György gyakorolta rájuk a legerősebb hatást.

A tudományos folklor megteremtője — Ilmari Krohn finn muzikológus volt, akit Bartók is követett módszerében. Így a mai finn zene is részben a népi zene, másrészt a különböző korszerű irányok jegyében fejlődik. Érdekes megemlíteni, hogy neves zeneszerzőjük, Erik Bergman (66) Martin Buber egyik költeményének szavaira hagyományos zsidó templomi dallamot dolgozott fel „Szela” című férfikara és baritonoszólóra írott művében... Bizonyára kivételnek nehezegei akadályozhatták vendégeinket itteni előadásában.

TURKU ősi városából, a népi hagyományok ősforrásából érkezett „Az ének barátai” („Laulun Ystävät”) 56 tagú férfikara s országos zenei mutat be régi és új finn ének-kari szerzeményeket. Az „ezer fős országának” zenéje sokrétűen vonult fel előttünk. A Hatikva és a finn nemzeti himnuszt követően népi és vallásos énekek az ottani karének nagymestere — Fredrik Pacius és Heikki Klemetti kitarító feldolgozásában hangzottak el. A műsor 2. felében a négy-szólamú kórusműveket sokkal frissebb, könnyedebb hangjelzéssel, szellemes és humoros művek váltották fel. Maga a nagymester Sibelius két száma mellett Palmgren oroszos „Rabszolga-dala”, a Kodály stílusára emlékeztető népies játék: „A róka és a beteg kakas” E. Rautavaara-tól, majd a mintaszerűen fegyverezett, nagykultúrájú énekkar karmestere, Esko Solasaari feldolgozásában meghatóan bensőségesen, odaadó szeretettel izraeli számokkal kedveskedett a vendéglátóknak: Efraim Ben-David „Kalanit”-jával és Matitjahu Selem (Weiner) „Sibole”-jével, s ráadásként — valóságos szeretet-adomány gyanánt, „Jerusalájm sel záháv” — nemes, választékos izléssel és nagy átérzéssel előadva. A zongorista Esa Nordgren nagyon finom árnyalásokkal adta elő Sibelius „öt zongora-darab”-ját, s kísért néhány számot, míg az együttes baritonistája, Erkki Luotonen két hatásosan előadott szóló-számmal működött közre.

A magasrendű esztétikai élvezet mellett különös melegséggel töltötte el szívünket az a szeretet, mely a távoli ország énekesei, szólistái és kitarító karnagyának művészetéből felénk áradt. Nagy sikerük volt, s több ráadást kellett adniuk.

A FILHARMONIKUSOK KARMESTERT AVATNAK — Az 5. ifjúsági hangversenyt Joël Lévy vezényli —

A legjobb karmesterek a zenekar sorából

kerülnek ki. A Szatmárban 1950-ben született Joël Lévy gyermekkorában cselőzni tanult, Tel-Avivban Fehér Ilonánál a Zeneakadémia hegedős-művészképzőjébe végezte, Steiner Gideonnál ütőhangszereket tanult, s Mellesleg — vezényelni Mendi Rodánál Jeruzsálemben. A Filharmonikusoknál az ütőhangszernél kötött ki, mindaddig, míg Zubin Mehta fel nem fedezte karmesteri tehetségét. Harmadik éve tanul ösztöndíjjal Siennában Franco Ferrarínál, de telen — szintén ösztöndíjjal. — Londonban tökéletesíti magát a vezénylésben. — Már most is bizalomgerjesztő volt bemutatkozása a táncokból összeállított ifjúsági műsorban: nagyon nyugodt, biztos, öntudatos mozdulatai, az egész, tíz számból álló műsor kotta-nélküli urlalása és pontos beintései elhivatottságról tanuskodnak. S nagyon rokonszenves, hogy nem uralkodni akar a zenekaron, hanem szépen, őszintén muzsikálni vele. Nem csodálható, hogy éppen Brahms magyar táncát villanyozta fel legjobban kedélyét, a „gyors” és „lassú” színes, eleven kiemeléssel. Szépen szóló Kárel Salmon görög táncát és Copland csillogó-villogó „Rodeo”-ja. Minden reményünk megvan, hogy Joël Lévyt nagyobb feladatokkal megbizva láthatjuk majd viszont.

MUZSIKUSAINK A NAGYVILÁGBAN

Daniel Barenboim, aki nemcsak párizsi zenekarát arat európaszerte nagy sikereket, de világszerte is kettős minőségben, mint karmester és mint zongorista. Rövid időre félbe kellett szakítania a New York Philharmoniaival öt estére terjedő szereplését, hogy nagybeteg felesége, Jacqueline du Prés látogatására Londonba repüljön. Az utóbbival közösen készült hangfelvételek közül CBS nemrégiben hozta ki Elgar celloversenyét a London Symphonyval. — Barenboim számtalan felvétele utabban Pinkas Zuckerman és Jicchák Perlman hegedűszóólóival gazdagodott, — mindkét izraeli művész „best-seller”-e a gramofon-társaságoknak. Barenboim egyébként május 1-én, Filharmonikusaink rendezésében a Mann Auditoriumban Schubert zongora-műveivel vendégszerepel. Hosszu évek után első ízben zenekar nélkül. Utána a 9-ik bérleti sorozatot vezényli.

A Leonard Bernstein-fesztivál, melyet az Izraeli Filharmonikusok nemrégiben rendeztek, a Mester vezényletével és közreműködésével mint zongorista, a „Karintiai nyár”-fesztivál keretében augusztusban Ossiachban és Villachban kerül részleges megismétlésre. Hangversenyeken zenekarunkon kívül a nálunk is szerepelt Indiana University opera-együttese működik közre.

Az idei „Berliner Festwochen” nagyszabású fesztivál-műsorában több izraeli működik közre: a megnyitást megelőzően két műsorral az Izraeli Filharmonia Leonard Bernsteinnel, mely alkalommal „Kaddis”-szimfóniáját a DGG hangfelvételre veszi fel. Gary Bertini — akit egyébként a berlini Operaház új intendánsa, Siegfried Palm — a híres cselőművész — a jövő évadra több előadásra szerződött le, a Rádió-Szimfonikus-Zenekarral Stravinsky „Oedipus rex” és Milhaud „A marha a háztetőn” című operáit mutatja be. — Barenboim párizsi zenekarával koncertezik a luzerni fesztivál után Berlinben is. Izraeli szólistái a zenei heteknek: Daniel Adni, külföldön élő haifai zongorista a Philharmonia Hungarica. — Gila Jaron szoprán-énekesnő pedig a RIAS-Kamarazene-kar vendégeként szerepel.

Mose Atzmon, magyar-izraeli karmester Isaac Stern közreműködésével a vezetés alatt álló Baseli Szimfonikusokkal Krzysztof Penderecki új hegedűversenyét mutatja be.

PATAKI LÁSZLÓ

FRIZURA
25.— IL
Wanda — Deutschtól,
Pierre — a Ben Jehudáról.
T. A., Balfour 11. sz. alá

ARCFOLOTOK?
Korfoltok? Szeplők?
Pattanások és lábizzadás
egyidőben megoldása
az „Antipigment”
kezelés.
TELEFON: 72 33 90

Haifai Városi Színház:

TEL-AVIV EGY NAPJA — HUMOR, ZENE ÉS TÁNC

Részletek Nátán Alterman „Regám” (Pillanatok) című könyvéből — A Haifai Színház tel-avivi előadása (Cávtá-terem)

Smuel Bunim, a kitarító rendező, a régi és új Tel-Aviv specialistája, ezt mondja:

„Alterman Pillanatok című könyvéből, amely tel-avivi karcolatokat tartalmaz, a város életének egy napját hozzuk színre, a hajnalcsillag feljövételétől, amikor a város új életre kel, egészen addig, amíg az éjszaka leszáll, ugyanakkor a napnak a végén. A harmincas évek Tel-Avivjáról van szó, a vidám, kedves városkáról, az 50 ezer lakosával.”

Bunim, aki nemcsak rendezte, de összeállította is az est anyagát, a Pillanatok kötetén kívül még más Alterman-könyveket is igénybe vett, a nagy és bő Alterman-archívumból. Főleg ami a prózai részeket és a kuplékat illeti. Mindezek együttvéve hű képet adnak — mondja Smuel Bunim — nemcsak a kis Tel-Avivról, hanem az egész kis Erec-Jisráelről is.

Kitarító ötlet volt ezt a vidám „emlékeztető” megszervezni és Bunim személye biztosított arra, hogy az előadás nagy siker lesz. Hosszu ideig fogja élvezni az ország színházjáró közönsége. Ki nem szeret néha, főleg a mai gonddalterhes időkben, szellemes, könnyű, probléma nélküli, hangulatos előadáson résztvenni? S ezen

tul még a harmincas évek Tel-Avivját, mint valami mesét idézni.

A színpadon tehetséges fiatal színészek ágálnak: táncok, dalaik híven idézik a kiváló szerző humorát, tehetségét. Három fiatal színész: Sandra Sáde, Áviva Schwartz, Ora Sirion és öt színész: Jozsef Bási, Dov Glickman, Eli Háchmon, Ami Traub és Moni Musonov.

Lév Várnik zongorán kíséri az énekeseket, Cháná Háko-hén zenei rendezése keretében. A diszleteket Árje Návon, a kosztümöket Gila Láhát tervezte.

A HÉBER NYELVET Alterman ilyen fokon még gyermekkorában sajátította el. Városban, szülővárosában, apja a híres héber óvoda egyik alapítója volt, anyja meg mint óvónő dolgozott a héber óvodában. A gyermek Nátán 15 éves korában alijázott, 1925-ben, és a tel-avivi Herzlia gimnáziumban folytatta tanulmányait. Utána a franciaországi Nancy-ban töltött 4 évet a híres földművelési szakiskolában, ahonnan mint diplomás agrónómus tért vissza Tel-Avivba.

A fiatal agrónómust azonban jobban érdekelte az írás; újságíró és költő lett. Halála napjáig (1970) az maradt. Lirai költeményeket, humoros mindennapi eseményekről szóló verseket, kuplékat, szindarabokat, gyermekverseket írt, értékes műfordításokat. A Mátáté szatirikus színházak állandóan ontotta kiemeríthetetlen szemlémi kincseit: a valóságból merített humoros verseit, kupléit, meséit.

Altermant különös „lelki” kapcsolat fűzte Tel-Avivhoz, annak házaikhoz, utcáihoz. Szerinte a házaknak, s az utcáknak meg van a maga élete, ezek is a város lakói, nemcsak az emberek. Azt írta, hogy a házak nemcsak kövek és vakolat: lélek is van bennük. Minden utca, minden ház

szavakká, sorokká vált Alterman tolla alatt.

Elismerés illeti a Haifai Városi Színházat és Smuel Bunim rendezőt, amiért ily sikerült formában felidéztek e hét év előtt elhunyt nagy költő emlékét.

Dr. MARTON GIZELLA

HOH • HAIFA
A HOH kultur- és szociális bizottsága május 3-án, délután 5 órai kezdettel nagyszabású TEADELUTANT rendez.

Műnyitja:
KLEIN ILA
elnöknő.
Ünnepi előadó:
RAPPAPORT OTTO

„Az erkölcs hatalma, vagy a hatalom erkölce” címen tart előadást.
Zárszó:
GUTTMANN ELVIRA

elnöknő.
Háziaszonyok:
BARÓ-MANDEL ILA
ELEK EVA
KÖNIG-KLEMENT
ARANKA
REICH LILI
SZEKULESZ OLGA
A haifai és környékbeli jisiv minden tagját szeretettel várjuk.

Darált hús a kutyának,

4.— font kilóá

GINGER

(Suk) Hákármel 40., T. A., tel. 59381

Frischmann 59., Tel-Aviv.

A hús állatorvos felügyelete alatt.

ÁPOLÓNÓ

vállal kis, meleg otthonában, sok türelemmel és szeretettel. 24 órás felügyelettel idős embereket gondozásra, orvosi felügyelettel. — Beszél angolul, németül, románul, magyarul és jiddisül.
Pámát-Gán,
Máálé Hásáchar 7

HAIFA

KELEN PÁL

kétszeres nemzetközi kitüntetett zongoraművész KONCERTJE

1977 május 8-án, vasárnap este 7.30 órakor a Bét Rothschild színházteremben.

Műsoron:
Mozart, Schuman, Beethoven, Chopin, Mendelssohn, Brahms művek.

Mérsékelt árakon.
Jegyek: Gerbernél és az esti pénztárnál.

UJ KELET

USA-ban

Felvilágosítással szolgál előfizetési, hirdetési és szerkesztőségi ügyekben

COLEMAN
KALMAN KAHAN
619 E. 2nd Street
BROOKLYN

Phone:
New York 11218
Felvilágosítással szolgál

KÜLÖN MEGHÍVÓ

VEVŐINKNEK ÉS A NAGYKÖZÖNSÉGNEK

A FESZTIVÁL HÁREHIT HÁBÉNLEUMIRA

amelyet a Jerid Hámizráchon (a rámat-ávivi kiállítási parkban), 31. számú pavilon — és kiállítási termünkben, Cholon szívében, Kugel utca 45, a parkolóhelyen (a „Rina” mozikval szemben) tartunk.

Európa legelső gyári áruválasztékának csodás kiállítása

1978-AS
EKKLUZIV
MODELLEKKEL

★ SZALONOK

50 különböző modellben, különleges változatos bútorszöveggel, minden vevő saját ízlése szerint.

Árak 4.900.— IL-től 30.000.— IL-ig

★ HÁLÓSZOBÁK

csodás legújabb 78-as modellek, külföldi gyártmányok, speciális árakon, a kiállítás idején.

Inkluzív:

A-példa: dupla ágy, 2 éjjeliszekrény, toalett és 3 részes belga kristálytükör csak 5.500.— IL
B-példa: dupla ágy, 2 éjjeliszekrény, toalett és 3 részes belga kristálytükör + 4 ajtó szekrény csak 8.800.— IL

★ GYERMEK- ÉS IFJUSÁGI SZOBÁK

külföldi gyártmányok, számos modellben inkluzív ágy, éjjeliszekrény, ruha-szekrény és egység íróasztallal csak 3.950.— IL

SPECIÁLIS AKCIÓ A KIÁLLÍTÁS TISZTELETÉRE

★ BÜFÉ, külföldi gyártmány, mérete 2.60 m széles x 2 m magas, világítással és elegáns bárral csak 4.950.— IL

Továbbá — a közönség kényelmére — folytatódik a rendes árusítás is szombat este 7 órától — és egész héten át.

MIFGÁS HÁREHIT HÁBINLEUMI

Cholon, Kugel u. 45 * A „Cámeret” épület parkolóhelyén

SPECIÁLIS ÁRUSÍTÁS

JERSEY KOSZTUMOK ÉS SELYEMPUHAK

export feleslegekből divatos és sportszerű modellekben, minden méret, különösen nagy méretek.

ALLENBY 76 (középső emelet), T. A.
Nyitva reggel 9-től este 6-ig megszakítás nélkül.
Pénteken zárva.

» A PÉNZZ «

John Kenneth Galbraith vitathatatlanul a század egyik legnagyobb közgazdásza. Családja skót származású, Kanadában született 68 esztendővel ezelőtt és szakkörökben meglepő és megbotránkoztató előrelátásával vált ismertté. A nemzetközi válságok mindannyiszor igazolták Galbraith tételeit, amelyeket különösen „A fogyasztói társadalom” és „Az új ipari állam” című kötetében fejteti ki. Galbraith a Harvard Egyetem tanára, Kennedy gazdasági tanácsadója és indiai nagykövete volt. „A pénz” című munkája franciaországi megjelenése alkalmával interjút adott Olivier Toddnak, a Le Nouvel Observateur munkatársának. Ebből a beszélgetésből közlünk részleteket.

— Kezdjük a legegyszerűbb kérdéssel. Az ön számára személyesen jelent-e valamit a pénz?

— Galbraith sohasem fűtyült a pénzre, de ami a legjobban érdekelt, az a pénz fejlődésének a története. Már régen rájöttem, hogy a történelem legcsodálatosabb örültjeinek és legtehetősebb nagyságainak mindig szoros kapcsolatuk volt a pénzkérdésekkel.

— Ugy értem, hogy „A pénz” egyebek között a gazdasági vezetők, bankárok, politikusok és katonák hozzá nem értéséről szól. Ön azt mondja: „Biztosítjuk magunknak a halhatatlanságot, ha eléggé nagyméretű baklövést követünk el”.

— Valóban azt állítottam: a bankároknál a fennhéjázó magatartás és a jól szabott ruha helyettesíti az intelligenciát. Láttam már kockás zakóba öltözött bankigazgatót?

Sok bankárral tart kapcsolatot? VÉGZETES TANÁCSOK

— Igen, 30 év alatt sokat megismerem, egyrészt jó barátom. Mégis azt kell mondanom, hogy a pénz és a bankügyek túl komoly dolgok ahhoz, hogy a bankároknak és az önjelölt pénzügyi szakértőkre bizzuk őket. E szakértő-nagyságok véleményeit igen óvatosan kell kezelni. Azt mondanám, hogy ez a körültekintés állampolgári kötelesség. Ezeknek az uraknak ugyanis hihetetlen érzékük van a hibázásra (nem ráhibázásra) és néha katasztrófákat okoznak. Ne felejtjük el, hogy jeles pénzügyi szakértők tanácsolták annakidején Churchillnek, hogy a dolláralap helyett térjen vissza az arany-árakon nyugvó pénzügyi gazdálkodáshoz. Így aztán előidézte az angol exportárak hirtelen növekedését és egy évre szóló sztrájk-hullámot robbantott ki.

— Ugyancsak a pénzügyi szakértők tanácsolták Herbert Hoover elnöknek, hogy a költségvetés kiegyensúlyozására tartózkodjon minden kiadástól, amely a szegények helyzetén javítana. A gazdasági következményeket ismerjük. Igaz, hogy Hoover az ösztöne is erre sarkalta. Gerald Ford nemrég kikerítte William Simon pénzügyminiszter és Allan Greenspan közgazdász véleményét, akik elsősorban azt javasolták, hogy ne adjon kölcsönt, vagy segélyt a csődbe jutott New York városának. És azt állították, hogy az Egyesült Államok elnökének nem szabad beavatkoznia az árak és a bérkérdésbe. Vagyis lényegében arról biztosították Fordot, hogy a huszadik század végén úgy kell gazdálkodni, mint a tizenharmadik században!

— A baloldali hajlamos hangoztatni, hogy a pénz züllesztő hatású.

— Kétfajta hagyományt kell megkülönböztetnünk: egy kontinentális és egy angol-amerikai felfogást. A franciáknál a pénz fogalmát a kapitalista rablógazdálkodással hozták kapcsolatba. Ez a marxizmus egyik „hulladéka”. Az angolszászoknál a pénz a liberális piac fogalmához kapcsolódik. A pénz csak akkor eszüköze az igazságtalanságnak, ha monopolszerű körülmények között használják. Ugy gondolom, hogy Marx túlságosan komoly közgazdász volt ahhoz, hogy átengedjük a szocialista tábornak. Ami engem illet, a liberális angol-amerikai hagyományhoz tartozom. Ugy gondolom, hogy a pénz nem természeténél fogva szennyes. Csak felhasználásában válhatik azzá.

— Mit képvisel Carter? Van társadalmi fantáziája? Arthur Schlesinger professzor, aki szintén demokrata-párti, akár csak ön, eléggé köznapinak találja...

— Amikor néhány esztendővel ezelőtt Atlantában találkoztam Carterrel, és említette nekem, hogy elnök szeretne lenni, romantikus elképzelések tekintetében ezt a tervet. Most, hogy látom, milyen rangú közgazdászokat vett maga mellé, változott a véleményem. Mindannyiukat személyesen ismerem. Juanita M. Kreps, a kereskedelemügyi minisztériumban dolgozik, Charles Schiltze, a gazdasági tanács elnöke, Ray Marshall, a munkaügyi minisztériumban, Mike Blumenthal pedig a pénzügyminisztériumban tölt be vezető szerepet. Mindannyian barátaim.

— Barátai, vagy tanítványai is?

CARTER EMBEREI

— Ne ragasszunk rájuk címkét. Mindannyian újító-szellemű emberek. Nem kötik őket a multibeli sablonos szabályok. Schiltze egyike azoknak a ritka öreg li-

berálisoknak, akik megbirkóznak az árak és a jövedelmek politikájának a nagy problémájával. Kis híján megtorpedózták a kinevezését. Az AFL-CIO szakszervezeti központ nem jó szemmel nézi. Schiltze ugyanis tudja, hogy a munkanélküliség csökkentésére jövedelem-ellenőrzési politikát kell kidolgozni és a szakszervezetek nem akarják egyedül fizetni a számlát.

Blumenthal az európai közösségekben élt.

ban úgy vélik, hogy a munkanélküliség az infláció orvossága. Még a liberálisok is ezzel a gondolattal áltatják magukat, különösen az USA-ban és Angliában. Senki sem mélyült el alaposan ennek a kérdésnek a tanulmányozásában. Annál is inkább, mert ezzel el kellene vetni a megszokott elemzési módszereket.

A harmadik nagy problémát az óriás vállalatok kérdése jelenti. Meg kell ta-

dótt rendkívül gyorsan, mert a felesleges munkaerőt át lehetett irányítani az iparba. Ez lehetővé tette a mezőgazdaság gépesítését. Egyébként negyven évvel ezelőtt kissé csodálkozva tapasztaltuk, hogy liberális árpolitikánk a mezőgazdaság terén nem érvényesíthető. Az a veszély fenyegetett, hogy tönkremegy a mezőgazdaság. Ekkor az állam bevezette az árak garانتálását. Így a farmerék műtrágyába és gépekre investálhattak, mert tudták, hogy jövedelmük biztosítva van. Csak, hogy a liberális rendszer furcsasága az, hogy mi továbbra is garantáljuk az árakat a világ egyik legproduktívabb mezőgazdasága számára, csak éppen rossz lelkisemmel tesszük. Az eredmény mégis csak az, hogy egy fél évszázad alatt megvalósult a teljes mezőgazdasági forradalom. Persze, egyes közgazdászok ma is hibáztatnak bennünket ezekért az intézkedésekért. Szerintük a gazdaságnak úgy kellene működnie, mint egy vállalatnak. Dogmák nélkül.

AKIK SZERETIK A MUNKANÉLKÜLSÉGET

— A választási kampány során Ford színtelenül az infláció leküzdéséről beszélt, Carter viszont a munkanélküliség megszüntetését sürgette.

— Nagyon sajnálom, hogy ezt a két kérdést mindig elválasztják egymástól. Az infláció és a munkanélküliség egymást meghatározó tényezők. A konzervatívok mitológiájához tartozik, hogy csak az egyike fektetnek súlyt, a baloldal hiedelméhez, hogy csak a munkanélküliség ellen kell küzdeni. A kapitalizmusnak csak akkor van jövője, ha mindkettőtől megszabadul. Az USA-ban széleskörű tervet kell kidolgozni nagyszabású közmunkálatok megvalósítására, és betartani ezeket a terveket. Ez szükségünk van egy gondosan kidolgozott átképzési programra. Ifjúságunk jelentős része s a négerek különösen, semmiféle szakképzettséggel nem rendelkeznek. Tehát iskolázatási rendszerünk is alapos revízióra szorul.

— Sokan — igaz csak félhangosan — azt állítják, hogy az infláció és a munkanélküliség állandó jelenségek. „A munkanélküliség strukturális kérdés” — mondják. Igaz ez?

— Nem szabad elfelejtenünk, hogy a konzervatív gondolkodású közgazdászok előnyököt látnak a munkanélküliségben. Munkaerőt szolgáltattak olyan feladatok elvégzésére, amelyek egyébként senki sem vállalkozik. Az is bizonyos, hogy valamely társadalmi fejelemzettséghez vezet. A munkanélküli fél, attól tart, hogy megbélyegzik, ha túlságosan követelőzik és nem kap munkát. Így aztán nyugodtan viselkedik. Persze, ezt senki sem mondja meg ilyen világosan. Virágnyelven beszélnek erről a kérdéstről. Sőt, néhány esztendője az Egyesült Államokban „természetes munkanélküliség arányáról” beszélnek. Ezt a megfogalmazást a „Fortune” című folyóirat nagy örömmel népszerűsíti. Lelkesedését azonban csak olyan emberek oszthatják, akik sohasem voltak munkanélküliek.

MEGMONDANI AZ ELNÖKNEK, HOGY MIT GONDOL AZ ELNÖK

— Az ön könyvét olvasva, az ember arra a meggyőződésre jut, hogy szellemi és politikai vezetők nem túlságosan értenek gazdasági kérdésekhez. Mi az ön véleménye a nyugati világ jelenlegi vezetőiről?

— Távlatokban kell nézni a kérdést. Első állami alkalmaztatásomra 44 esztendővel ezelőtt került sor. Roosevelt volt az elnökünk. Ebben az időben a szenátusban és a kongresszusban a nagyvárosok politikai gépezetét képviselő, eléggé korlátolt politikusok ültek. Jórésztük nem is volt túlságosan becsületes. Másfelől volt néhány többé-kevésbé analfabéta déli is közöttük. Ezeket csak az általuk képviselt vidék mezőgazdasági problémái érdekelték. Ma a szenátorok szellemi színvonala, felfogóképessége az új kérdések megértésében, összehasonlíthatatlanul javult. Jelentős részük, a létszámnak több mint egyharmada, bármelyik amerikai egyetemen is otthon érezheti magát. Persze, az nem végsőleges kritérium, de hajdan szó sem lehetett ilyesmiről. Ennek megfelelően, magasabb képzettségűek az adminisztráció és a törvényhozás tisztviselői is. Ennek tulajdonítható, hogy nem engedik át egykönnyen az elnöknek azt a hatalmat, amelyet az intézmények biztosítanak nekik. És nem könnyen fogadnak el parancsokat az elnöktől. Mi több, egyre inkább a tisztviselők azok, akik javaslatokat tesznek, s az elnök csak jóváhagyja. Washingtoni szokás: megmondani az elnöknek, hogy mit gondol. Persze, amikor azt mondja, amit a beosztottak hallani szeretnének, akkor kegyesen és lelkesen bólintanak: „természetesen, elnök ur”, „rendelejté, elnök ur”...

— Tapasztalatból beszélnek. A háború alatt

JOHN KENNETH GALBRAITH

Kevés amerikai ismeri ennyire az európai országok pénzügyi és kereskedelmi problémáit. Elődjé, William Simon, másképpen viszonyult az európaiakhoz. Blumenthal nem tart nekik előadást arról, hogyan oldhatják meg a problémáikat a szocializmus elvételével. Ez egymagában is haladás.

Az új kabinet legjelentősebb egyénisége azonban szerintem Ray Marshall. Husz esztendővel ezelőtt ismertem meg, amikor a négerek állampolgársági jogaiért való küzdelem még nem volt napirenden. A mississippii egyetemen dolgozott a négerrekért és a szegényekért. Ha belpolitikai mérsékelt liberális magatartásához hozzáadjuk Carter kezdeményezéseit a leszerezéssel kapcsolatban, derülható lehetünk. Közgazdászok szempontjából Carter legáltalában olyan jól indul, mint annakidején Kennedy.

— Véleménye szerint, melyek a legsürgősebb belső problémái az Egyesült Államoknak?

— Elsősorban a nagyvárosok, s ez nem jellegzetesen amerikai kérdés. Kiderült, hogy a modern metropolisok sokkal többé kerülnek, mint amennyire bárki is számított. Néha többmillió, magas színvonalon élő ember lakik egymás mellett. Ebből hihetetlenül magas kiadáások származnak. Amikor „A fogyasztói társadalom” című könyvemet írtam, azt mondtam, hogy nehéz lesz a fogyasztás és a magánfogyasztás közötti egyensúly fenntartása a nagy metropolisokban. Ma ugy gondolom, leértékeltém ezeket a nehézségeket.

Az Egyesült Államokban a nagyvárosok jelentik a megoldást a falusi nyomor elűztetésére. Bármilyen borzalmak is az életkörülmények a newyorki szegénysáncok, a Harlemben, vagy Bedford-Stuyvesantban, még mindig jobb, mint valamely eldugott déli faluban, vagy egy alabamai viskóban. Mert ezeken a helyeken pusztít az igazi nyomor: nincs iskola, egészségügyi szolgálat, szórakozási lehetőség. A falusi lakosság betódult a városba, s ezzel az említett problémák megoldódottak, de helyettük keletkezett egymásik: a városi szegénység.

HOVÁ VÁNDOROLJON AZ AMERIKAI?

Az egész világon a szegények egyetlen igazi megoldást tudnak nyomonorásukra: kivándorolni egy gazdag országba. Hová mennek a portugálok? Párizsba. A déli olaszok? Észak-Olaszországba, vagy Svájcba. A törökök és a jugoszlávok? Nyugat-Németországba. Csak hogy ezekről kevesebb szó esik, mint a szegény országoknak nyújtott segélyekről. De hová meneküljön a mi szegény emberünk?

Az Egyesült Államok másik, sürgős megoldásra váró kérdése: összeegyeztetni a magasabb szintű foglalkoztatottságot az árak viszonylagos stabilitásával. A konzervatívok nem merik túl közelről vizsgálni ezt a kérdést. Nyíltan vagy titok-

nulnuk együttélni velük, és megtalálni a módját annak, hogy az állam ellenőrizhesse tevékenységüket.

— Mi az ön gazdasági diagnóza?

— A Carter-kormányzatot két veszély fenyegeti. Mulhatatlanul szükséges két koncepciót bevezetni a jövedelmek ellenőrzése terén, figyelembevéve az inflációt és ez forradalmat jelent a gazdaságvezetésben. Nem ideológiai választásra van itt szükség: egyszerűen alkalmazkodni kell a körülmények kényszerítő hatásához. A másik kérdés: hiszünk-e abban, hogy a kapitalizmust meg lehet változtatni, átalakítani, hatásosabbá tenni? Az alternatíva: elfogadni, hogy ennek a rendszernek vezetését ellentmondásai vannak, amelyek nem lehet kiküszöbölni. Egész élettapasztalatom arra ösztönöz, hogy az első tételt fogadjam el. Tehát hiszem, hogy a kapitalizmus átalakítható és hatásosabbá tehető. Ehhez tudományosan megalapozott munkaerő-felhasználási politikára van szükség, társadalombiztosításra, a jövedelmek ellenőrzésére, erős szakszervezetekre és a nagy pénzügyi vállalatok produktív tevékenységre való készítésére. Amikor fiatal voltam, mindenki természetesen találta, hogy a kétkézi munkás az Egyesült Államokban szegény. Ha véletlenül portoricoi is volt, akkor nagyon szegény volt. Az utóbbi 15 esztendőben mindez megváltozott.

AZ USA: A HARMADIK VILÁG ORSZÁGA

— Ön azt mondta valamikor, hogy az Egyesült Államok nem az iparának köszönheti a nemzetközi piacok elfoglalt vezető szerepét, hanem rendkívüli mezőgazdasági termelésének. Ez ma is igaz?

— Tovább megyek ennél: igaz, hogy rendkívül magas technológiával rendelkezünk az iparban, különösen elektronikában, a számítógépek és a repülőgépgyártás terén. De az európaiak egyszerűen nem veszik észre, hogy a mi gazdasági előnyünk annak tulajdonítható: mi vagyunk a harmadik világ első országa. Ne csodálkozzon. A harmadik világ élelmezést termel és nyersanyagokat. És mi mit csinálunk? Fantasztikus gabona, szója és kukorica-termést érünk el, és azt exportáljuk. Ennek megfelelően jelentős a hus-exportunk is. El se hiszi: a gyapot még mindig egyik legjelentősebb exporttermékünk. Hihetetlen mennyiségű nyersanyagot exportálunk, papírt, hogy mások gyártsanak belőle. És nagyon sok szentet. Ha a harmadik világ országait továbbra is az eddigi szempontok szerint határozzuk meg, néhány esztendő múlva az Egyesült Államok Zairral és Szaudi-Arábiával fog együtt szavazni az ENSZ-ben.

— Ön szerint minek tulajdonítható az amerikai mezőgazdasági termelés sikere?

— Mindenekelőtt: nagyszerű agronómiai nevelést adunk embereinknek. Sokat segít rajtuk az a tény, hogy mindig volt „egy ipari” alternatívánk. A mezőgazdaság a déli államokban elsősorban azért fejlő-

tudtuk, katasztrófális lenne a Fehér Hárra bizoni a döntéseket. De a szabályzat arra kötelezett bennünket, hogy bemutassuk az aktacsomókat és megvárjuk a törvényes jóváhagyásokat. A háború kitörése előtt, 1941 nyarán, jelentkeztünk Rooseveltnél közvetlen felettesemmel, Leon Hendersonnal. Roosevelt megkérdezte tőle: „Mi lesz ennek az intézkedésnek a következménye a munkavállalók számára?” — Henderson ezt válaszolta: „Elnök ur, memorandumot nyújtunk be önnek ebben a kérdésben”. „Alkotmányos ez a tervet?” — kérdezte Roosevelt. Henderson azonban színtelenül csak azt hajtogatta: „Küldtünk önnek egy memorandumot”.

Ekkor Roosevelt felénk fordította székét: „Ide hallgasson Léon! Maga azt hiszi, hogy én elolvassom az összes memorandumot? Még felelmeni se tudnám őket”.

Ez a folyamat az idők során súlyosbodott. Ha most egyetlen mozdulattal át helyeznénk Schmidtet, Giscardot, Callaghan-t és Cartert más-más országba, és ha nem tartanának sajtóértekezleteket, hat hónap is beletelne, amíg kiderül, hogy más ország elnöki székében ülnek.

Ezek az emberek ugyanis rendkívüli mértékben függenek a hivataluktól és szervezetektől. Manőverezési lehetőségeik nagyon leszűkültek. A szervezetek azonban alaposan tanulmányozzák a kérdéseket. Jobban, mint ahogy egyetlen ember képességei lehetővé tennék. Persze, rendkívül fontos, hogy milyen értelmi képességekkel rendelkezik az az egy ember, az elnök, a problémák lényegének az érzékelésében.

A SZAKÉRTŐK ALKONYA

— Az ön könyve, „A pénz” angol eredetiben már 1975-ben megjelent. Gondolja, hogy a kormányok időközben megváltoztatták, hogy pénzügyi politikájuk elavult?

— Nem. Még mindig azt remélik, hogy a központi bankok megoldhatják a kérdéseket. Ennek a gondolatnak az egyik rendkívül intelligens és hozzáértő képviselője Milton Friedmann. Szerinte, ha a kormányzat ellenőrizi a pénzügyi politikát, akkor ezzel minden lehetővé tett a gazdasági vezetés terén. Ha ennél többet próbálna, csak ronthat a helyzeten. Ez a felfogás természetesen elfogadható mindazok számára, akik a legkényelmesebb magatartás hívei.

— Hogy áll a szocialista államok gazdasága?

— Ha ön beutazta volna Kelet-Európát 1890-ben és meglátogatta volna azokat az országokat, amelyek ma a szocialista tömbhöz tartoznak, a legmagasabb életszínvonalat azon a vidéken találta volna, ahol ma Kelet-Németország fekszik. Azután következett volna a jelenlegi Csehszlovákia. Valamivel lejjebb Magyarország állt a ranglétrán. Szlovákia, Horvátország, Bosznia, Montenegró és Macedónia előtt. Csak ezután következtek az orosz, illetve lengyel vidékek.

Ha ma ellátogat ezekbe az országokba, mit láthat? Hogy az eltolódások 90 esztendő után sem változtak túlságosan, 30 évi szocialista gazdálkodás ellenére sem. Kétségtelen, hogy vannak olyan tartós tényezők, amelyeket mi, determinista közgazdászok, nem értékelünk eléggé. Kelet-Németország területén a második világháború előtt volt egy jól működő gazdaság. Ma is jól működik. 1940 előtt a lengyel gazdaság nem volt valami csillagzó. Ma sem az. A szovjet gazdaság az 1930-as években megpróbálta behozni a lemaradást. Még ma is próbálja. Ugy látszik, vannak olyan tartós tényezők, amelyeket mi nem értünk meg, s amelyek erősebbek a kommunizmusnál.

— Lehet-e ma komolyan beszélni a szocialista és a kapitalista világ érdekösszességéről?

— „Az új ipari állam” című könyvemben ezt a gondolatot védtem. Nyugaton legalább olyan hevesen támadtak érte, mint Keleten. Az ipari szervezetek kulturális és társadalmi problémái, ugylátszik, azonosak, akár Detroitban gyártják az autót, akár Togliattigradban.

— Ha tanácsot kérnének öntől a nyugati vezetők egy gazdasági csúcsertekezlethez, mit javasolna?

— Párhuzamos akciókat javasolnék minden vonalon, különösen ami a foglalkoztatottságot, az árak stabilitását és a pénzügyi politikát illeti. Enélkül az történiük, hogy egyik-másik országban az infláció nagyobb méreteket ölt, visszaesésre kerül sor, és ez megzavarja az együttműködési lehetőségeket.

— Ugyanezt mondaná egy kelet-nyugati gazdasági csúcsertekezlet esetében is?

— Nem ugyanolyan meggyőződéssel. Az árucserre mennyisége sokkal kisebb. Híve vagyok a Kelet-nyugati kereskedelem fejlesztésének, de nem hiszem, hogy bárkinek is leteket kell adniuk ezen a téren.

— Ön valamikor azt mondta: „Választanom kellett a lehetetlen forradalom és a lehetséges reformok között. Választottam...”

— Most is azt mondom.

UJDONSÁG!

INGYEN!

FANTASZTIKUS!

המכוניות פיק

INGYEN AJÁDEK

A „LUÁCH 8 — LUÁCH MÁÁRIV”

MINDEN HIRDETŐJÉNEK —

AZ ISZRAÉLI UTAK ATLASZ CHÁRTÁJA

Ez az atlasz minden autóban benne kell legyen: 73 térkép, nagyrészt négy színben, és azokon az ország összes utai (beleértve Szináj, Jehudát és Somront, valamint a Golán-fennsíkot). Külön meg vannak jelölve a távolságok, az országút minősége és a környéken lévő fontosabb helyek, mint például nemzeti parkok, tengerpartok, üdülőhelyek, rendőrállomások stb. Az atlaszban megtalálható 46 izraeli város térképe, belső összekötő utjaival együtt, valamint az egyes városok közötti távolságok. Az atlasz az állami földmérő hivatal,

valamint a munkaügyi minisztérium közmunkai osztálya, a turisztikai minisztérium és más tényezők közreműködésével készült. Bolti ára 35 font.

Mindenki, aki a „Luach 8 — Luach Maariv” autópiacon rovatában hirdetést közöl, ajándékként ingyen kapja az „Izraeli utak Atlasz Chártáját”.

Az atlaszt helyben megkapja mindenki, aki gépkocsiadást vagy vételt hirdet a hirdetőirodáknak, vagy a hirdetés benyújtásának színhelyén. Ha nem kapja meg helyben, kérjük, forduljon a „Luach 8 — Luach Maariv” igazgatóságához, Tel Aviv, POB. 20050. Tüntesse fel a hirdetés szövegét, benyújtásának dátumát — és postafordultával elküldjük önnek az atlaszt.

AZ AUTÓPIAC

A „Luach 8 — Luach Maariv” ezentúl újszerű rovatot vezet be: a rovat magában foglalja magán- és kereskedelmi gépkocsik, motor-kerékpárok, törpe motor-kerékpárok vételi és eladási javaslatait, egy fedél alatt.

A „Luach 8 — Luach Maariv” nagy példányszáma folytán ezentúl ez lesz az ország legelterjedtebb autópiacon. Az ország legnagyobb számú olvasóihoz, és a legtöbb vásárlóerőt képezőkhöz jut el, s ebből a két szempontból nincs hasonló Izraelben.

A rovat megindításával egvideig különleges ajándékot adunk mindenkinek, aki autó, motor-kerékpár vagy törpe motor-

kerékpár eladási vagy vételi hirdetést ad fel a „Luach 8 — Luach Maariv”-nak:

„Az izraeli utak Atlasz Chártáját” újabb kiadásban, amely minden sofőr fontos segédkönyvét kénezi. Ez az atlasz hosszú évekig szolgálja önt és segítségére lesz, hogy problémamentesen kiismerje magát és megtalálja minden helyet. (Az atlasz bolti ára 35 font.)

Ezenkívül minden hirdetés, amely az akció ideje alatt megjelenik az autópiacon rovatban, automatikusan résztvesz a nagy díjsorsolásban — „Autobianchi” gépkocsit sorsolnak ki az akció befejeztével.

AUTÓPIAC — KITÜNŐ SZOLGÁLAT CÉLSZERŰ AJÁNDEKKAL

MÉG EGY NAGYSZERŰ AJÁNDEK:

„AUTOBIANCHI” (3 ajtós)

(minden adóval)

Az Autobianchi a legmodernebb autó: kényelmes családi kocsit öt ülőhellyel, félfélfé nyíló hátsó ajtóval, mely az Autobianchi mini-station vagy kereskedelmi gépkocsivá változtatja. Szükség esetén ez használatos (a jövedelmi adóhivatal által is elismerve). Az autó motorja 903 köbcentis, amely óránként 135 kilométeres sebességet képes kifejteni és négy sebességváltós. A benzin-megtakarítás szinte hihetetlen: városban átlag 19 kilométer egy literrel. További megtakarítás — gyors, mint az ördög és 83 oktános benzinnel működik. AUTOBIANCHI GÉPKOCSIT SORSOLUNK KI AZ AUTÓPIAC HIRDETŐI KÖZT — AZ AUTÓPIAC KIVÁLÓ SZOLGÁLAT-AJÁNDEKKAL EGYÜTT!

לוח 8 לוח מעריב

הלוח הנכרך ביותר במדינה - כל מודעה מתפרסמת ב'8 השיתונים

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBEN

Ha esetleg megsértettem önt, szeretnék valamit tisztázni. Szándékosan tettem...

Én nem szorulok másokra. Sajátmagam rontom el az életemet.

Az éjszakai műszakban dolgozók sérelmesnek találják, hogy a lokálok nem csinálnak számukra déli előtt nyitva tartó műszakot.

Akkor lássalak, amikor a hátam közepét! — mondta Mancsi, aki éppen szakítani készült a völegényével, majd gyorsan megnézte a tükröben a háta közepét.

CENE
KESZ

ÖSZINTE VELEMÉNYNYILVÁNTÁS...

KÖZLEKEDÉSI

BALESET

— Mi történt öregem? Miért vagy bekötözve?

— Közlekedési baleset. Miként történt? Mesélj el.

— Ráhajtottam egy tejesüvegre.

— És ez a következmény? Szinte kihételten.

— Képzeld, az üveg egy postás zsebében volt...

TEXASI IMPORTVICC

Apró termelői cowboy lép be az ivóba. Ott áll egy hatalmas, szinte óriásnak számító cowboy, akinek ezt mondja: — Akarsz egy pofont? A hatalmas cowboy kihuzza magát és csak ennyit mond: — Azt szeretném én látni! — Könnyen lehet. Menj át a szomszéd kocsmába. Én is ott kaptam egyet az imént...

ZENEI TÖRTÉNET

A páciens így szól a híres pszichiáterhez rendelés közben: — Tulajdonképpen az a baj főorvos ur, hogy élek-halok a szimfonikus zenéért.

— Miért baj ez? A szimfonikus zenét magam is nagyon szeretem. — Csak azért baj, főorvos ur, mert én kizárólag egy módon vagyok képes zenét hallgatni. Ha fekszem a földön és becsukom a szemem.

— Még ez sem olyan nagy szerencsétlenség. — Igen, én is azt mondom. Illetve csak mondanám, de nem mondhatom, mert mindig oda-lép hozzám a jegyzető és ki-dob a hangversenyteremből.

VALÓPER UTÁN

— Hogy sikerült a válópered? — Kifűzőn. — És most mi a helyzet? — Alig van lényeges különbség. Eddig a feleségemmel aludtam. Most altatóval.

ANTIALKOHOLISTA VICC

— Nézze uram, én nem vagyok antialkoholista, mint ön, de azért mindig tudom, hol kell megállni.

— Hol? — A kocsmá előtt...

FÉNYKÉPESZNEL

— Parancsoljon, asszonyom. — Arra kérem, csináljon rólam egy harminc év előtti felvételt...

MAI FIATALOK

— Te miért nem nősülsz meg? — Minek nősüljek? Husz éves leszek augusztusban. Eljárt már felettem az idő...

BIRÓSÁGI MESE

Ítélethirdetés után az elítélt hülígának szülei beszélgetnek a tárgyalóteremben. Egy anya büszkén szól: — Az én fiam értelmiségi. — Hogy mondhat ilyet? — fortyan fel egy másik mama. — Már hogy ne mondanék! Hiszen ő volt az egész büncselekmény értelmi szerzője, nem hallotta az ítélet indoklását?

FINOM KIS VENDEGLŐ

Az egyik vendég dühöng: — Csak tudnám, miért nem hozzák már az ebédet. A másik megszólal: — Mondja, nem egy ősz pincérnek adta fel a rendelést? — Lehet, hogy ősz. Mikor a rendelést feladtam, még barna volt.

LONDONI IMPORTVICC

A kikötőparancsnokság rádiós központjában egy izgatott hangú üzenetet vesznek: — Halló! Parancsnokság? Egy kérdésem van. — Tessék! — Azt szeretném tudni, hogy a Victoria az tornadórömbölő, vagy tenzeralfáró? — Tornadórömbölő. — Az bizony nagy baj. — Miért nagy baj? — Mert akkor süllyedünk...

TEVÉ-VICC

A népszerű tévé-rinorter nagyon kevés időt tölt otthon. Állandóan uton van, s a családja is elsokott már tőle. Egszer a 8 éves kislánya kitekint az ablakon és látja, hogy jön haza a papa, még in-teget is. Kiáltani kezd a kislány az anyjának: — Anyu! Anyu! Itt a papa! — Az édesanyja szórakozottan felel: — Tényleg? Melyik műsor-csatornán fogod?

— Itt valóban azt írja, hogy masszírozam meg, de ez nem az orvos írása!

EGY CSIPETNYI BÖLCSESSÉG

Gondolatszilánk is okozhat súlyos sebeket.

Az egyetlen, amit egy mai film a néző fantáziájára bíz, hogy miről szól.

A férj haldoklik. Még annyi ereje van, hogy megírja a végrendeletét. Így kezdődik: „Első akaratom...”

A dohányzás füstáldozat a kereskedelem oltárán.

Olyan babonás ember, hogy olyan hónapokban, amelyekben 13-ika is van, egyáltalán nem dolgozik.

KIZARÓLAG LOGIKUSAN GONDOLKODÓKNAK

A főnök így szól dühösen a beosztottjához: Egy nap gondolkodási időt adok, hogy belássa, mennyire nekem van igazam...

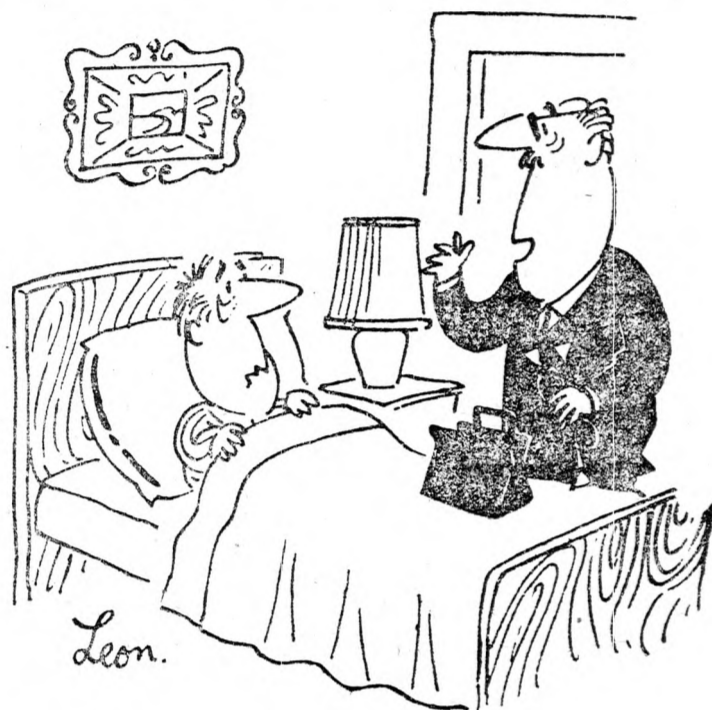
Manapság a divat olyan gyorsan változik, hogy a divatlapot napilapként kellene kiadni.

A mai házasságokban semmi sem kelti annyira az összetartozás érzését, mint a lakásvásárláshoz közösen felvett jelzálogkölcsön.

Ha valaki dicsekszik, hogy az agya gondolatoktól terhes, azért lehet, hogy elvetélés lesz belőle.

Ha egy könyv nem éri meg, hogy másodszor is elolvassák, első alkalommal is felesleges volt kézbe venni.

Semmi sem könnyebb, mint okot találni arra, amit csinálni akarunk.

— Szokjon le az ivásról, a cigarettáról, a ökről. — És akkor hosszú életű leszek? — Az nem biztos, de hosszúnak fog tűnni!

OLEK, FIATAL PAROK ES VATIK VEVOK

* Telentékeny engedmény a hivatalos árakból és aitei feltételek. * Amíg beköltöznek állandó lakásukba, dímentesen meg-őrizzük raktárunkban a vásárolt árukat. Nálunk: frizsiderek, mosógépek, televízió, varrógép, „Philco” „Electra” és más légszabályozók, üzhelyek, radiátorok, gáz-kályhák, gőzelvonók a konyhába, stb. „TAAM CHAJIM” TEL-AVIV, ALIENBY 27 (utolsó üzlet az udvarban) B. Hittenschneider vezetésével Tel. 297088 * Nyitva 9.30 - 13.30 és 16.30 - 19.00 között

«LEOPARD» BÖRKABATOK

Kézen és rendelésre — Kabátok meghosszabbítás — Exkluzív modellek — Gyári árak Tel-AVIV HANEGEV 8 Hársarok sarok, Jáchánó Merkáztl, a Chevrát Háchásmálla szemben) telefon: 26 36 71

Hölgyeim!
KIFOGASTALAN SZABÁSÚ ELEGANS SZOKNYA
BINDER KONFEKCIÓ
TEL-AVIV • Náchlát Benjámin utca 21. tel. 623081
RENDELÉSEKREI MÉRTEI UTÁN VÁLLALUNK

Küldjén vámmentes IKKA ajándék-átalványt
MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ES BARÁTAINAK
MEGREDELŐHELYEK:
JERUZSÁLEM: JERUZSÁLEM KÖNYVTAR. Javec-n. 2, Üzleti órák 9-1 és 4-7 — (Kedden délután zárva).
TEL AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, L emelet, d. e. 9-12.30, délután 4-6.30 között. Telefon: 55052. — Pénteken zárva.
HAIFA: Ungár Jákov, Micháel utca 2 (Arlozorov sarok), Gerberlich üzlethelyiség, vasárnaptól csütörtökig 10-22-ig, tel. 667876, lakás tel. 525 661.
BEER-SÉVA: Frankfurter István, Háácsmáut 29/51
Levezetés kizárólag: G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27, címre kérünk.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA.
FIGYELEM!
CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDESRE
TUZEX ajándék-bónok kaphatók
Budapesti sírok ápolására megrendeléseket felvesszünk.

GERVAI FURS SALON
68 BEN JEHUDA ST. TEL-AVIV 7912 6724
LISTED BY THE MINISTRY OF TOURISM

Dr. Scholl's
* Ortopéd papucsek
* Gumiharisnya választék
* Lúdtalpbetétek méretre
* Sétabotok
* Vérnyomásmérők — saját vérnyomásának mérésére
* #ázók és sérvkötyök
* Gyógyepedikúr
Dr. SCHOLL
HAIFA, HERZL UTCA 50
Tel. 665024

Glück az ismert szakember
TAPÉTA, P.V.C. SZAKÜZLETE
RAMAT GAN KÖZPONTJABAN, HARGÓ 7, a postával, Sekemmel szemben * Tel. 720807
Óriási választékban külföldi tapéták, finoleum, modern csillárok, fogasok, telefonpolcok. Nézze meg raktárunkat, vételkényszer nélkül. Vállalunk munkát otthonában, garanciával.
KEDVEZO FIZETESI FELTETIEK

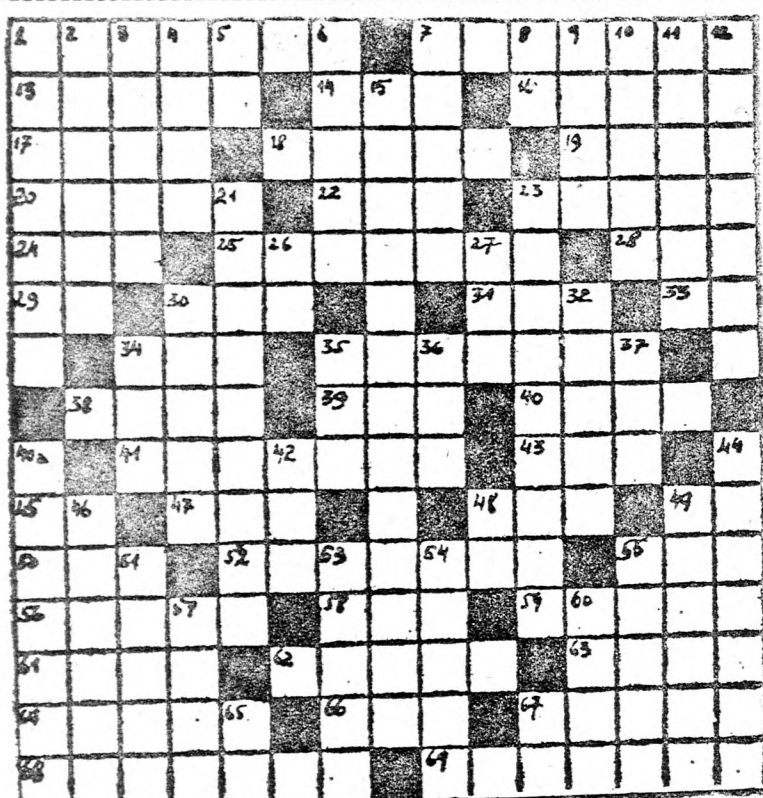
S. DZIGAN
Szfatrikus Színházának bemutatója
S. DZIGAN
és kitűnő együttes a politikai szatírában:

MIEKNT MIST KAJN HÖNIK... NEM NYALUNK MÉZET...
Rendező: Dáni Lítái
Zenei vezető: E. Lusztig
Diszletek: Adina Reich
TEL-AVIV „Obel-Sém”
vasárnap, 1,5 — 8.30
és szombat, 7,5 — 8.15
CHOLON „Armon”
ma, péntek, 29,4 — 9.00
HAIFA „Shavit”
holnap, szombat, 30,4 — 9.00
KÁRMIEL „Kármiel”
kedd, 3,5 — 8.30
PETÁCH-TIKVA „Héjchál”
csütörtök, 5,5 — 8.45
KIRJÁT-JÁM „Nicán”
péntek, 6,5 — 8.45

J. KAHÁN
szörmeüzlet
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
Tel. 786.701

7 NAP TARTÓZKODÁSÉRT — 6 NAPOT FIZET
EZ AZ AJÁNLAT MAJUS 31-IG ÉRVÉNYES
Feltélfizetés nélkül:
1. Reggeli torna fizioterápikus vezetéssel.
2. 3 ásványvíz fürdő.
* Napi 6 étkezés; változatos diéta (kóser).
* Minden este szórakozás.
* Uszómedence (1977.5.6-tól).
A VARÁZSLATOS „KIS SVAJCZBAN”
JÖJJÖN, ÉLVEZZE A NYUGALMAT
Részletek és helyrendelés: Jáarot Hákármel üdülő, Haifa, tel. 04-221131 — vagy Tel-Avivban, Rámbám u. 15, csak keddi napokon, 15-17 óra közt, tel. 03-61441

KERESZTREJTVÉNY 222

Vízszintes: 1. Konyhai segéd-
eszköz. 7. Kongói „szabadság-
harcos” volt. 13. Pezdittó. 14.
Azonos magánhangzók. 16. Hé-
ber férfinév. 17. Falréteg része.
18. Középarányos. 19. Illatos vi-
rágú fajtája. 20. Római harci-
egység. 22. Folyó — spanyolul
fordítottja. 23. A „legmagya-
rabb” folyó. 24. Régi magyar
női név. 25. A libanoni keresz-

tények fegyveres ereje. 28. A
vízsz. 50-es betű. 29. Indulatsz.
30. Névelős növény. 31. Eisen-
hower beceneve volt. 33. Kicsi-
nyitító képző. 34. Félíg szemlél.
35. Lator. 38. Idegen férfinév.
39. Végtelenül kergeti. 40. Föld-
darab táviratban. 41. A „Bánk
bán” egyik férfialakja (utolsó
kockában kettősbetű). 43. Fordít-
ott tagadás. 45. Kettősbetű. 47.
Szent — idegen nyelven. — 48.
Táncmulatság. 49. Egymást kö-
vető betűk. 50. A vízsz. 23-as
mellékvize. 52. Kevesebb lesz. —
55. Menyasszony. 56. A pirami-
sok városa Egyiptomban. — 58.
Kuriban van. 59. Alaszka fő-
folyója. 61. Vissza: idegen össze-
tételekben egyet. egyedülít jel-
lent. 62. Visszarakja! — 63. Un-
nepi öltözék. 64. Rajztoll-fajta.
66. Beszédész. 67. Szaglószer-
ved. 68. Pengetős hangszer. 69. Mic-
key Rooney híres filmje volt.
Függőleges: 1. Enyhén hazu-
dik. 2. Címőróp. 3. Pistakö-
lő. 4. Vissza! — 5. A férfi
sorsa. 6. Letaszít, lelel. leford.
7. Angolul tanul. 8. Éjfélig tart.
9. Parancsolói. 10. Férfinév. 11.
Eszében a rossz tető. 12. Madridi
fellépvár. 15. Libanon nem ré-
gen megválasztott elnöke. 21. A
„Hoffmann meséi”. „Orpheus az
alvilágban” — zeneszerzője. — 23.

Széna, szalma stb. gyűjtőneve.
26. Azonos magánhangzók. — 27.
Jókedvű, vidám a fordítottja. 30.
Idegen férfinév. 32. Vissza: Sier-
ra ... 34. Sérülés. 35. Kavaro-
dás. 36. Angol hosszmeték;
25.4 mm (utolsó kockában kettős
betű). 37. Angol helyeslés. 40a.
Erélyes. 42. Belső-rész. 44. Spa-
nyol tartomány. 46. Barna, piros,
sárga stb. 48. A szobába. — 49.
Előhang, bevezető rígmus. — 51.
Névelős állati búvóhely. 53. A
Háry János dalmű női főszere-
pe. 54. Sötét borszín. 55. Vég-
telenül szeretné! — 57. ... és a
detektívek. 60. Atléta. 65. Szin-
tén ne. 67. O.C.

Megfejtésül beküldendő:
Vízszintes: 7, 25, 41, 69.
Függőleges: 12, 15, 21, 23.
A 219 sz. keresztrejtvény
megfejtései

Vízszintes: 7. Trahoma. 35. Si-
rokko. 52. Bahrein.
Függőleges: 1. Magazin. — 15.
Szakassz Árpád. 21. Atombom-
ba. 23. Ratko Anna. 40a. Vo-
lapük.

Nyereménykönyv:
JÓKAI MÓR: A JANICSÁROK
VÉGNAPJAI

**HAIFA
ÉS KÖRNYÉKE**
Holnap, szombat este 8-kor
Béténu-terem.

A CSUNYA LÁNY
Márkus Alfréd
és Eisenmann Mihály zenéje
Énekes, táncos sláger operett
3 felvonásban.
Címzerephely: Peer Emi
Rendező: Molnár Pál
Zongorán kísér:
Deutsch Oszkár
Pénztár 6 órától nyitva

FEL-ÁVIV
Május 7, szombat este 8.30,
ZOA-terem

Jegyről gondoskodjon előre.
Elővétel: Rokoko jegyiroda.

**ÜNGAR MŰSÉREGEK
SZERZŐLEIJEI** Tel. Aviv, a
Allenby színházban
a második ültet az odvarban
a szokott előzetesjegyzéssel fogadják
vezető Magyarországi vezetői.

**MUNKÁST
keresünk**
háztartási cikk raktárba,
havi fizetéssel.
„IMPERIAL”
Nádlér, Tel-Aviv, Perce u. 4.
Tel. 623875

WIZO — Natanja
Május 2-án, hétfőn
este 8-kor

TEA EST
Előadók:
DAVID JIGCHAK

Kirját-Bialik helyettes
polgármestere, aki az
entebbei repülőgép tuszai
közt volt, személyes élmé-
nyeiről számol be.

DÁN OFRY
író és újságíró
„Izrael erejének titka”
címen tart előadást.

Háziaszonyok:
Brucker Paula, Blum Tibi,
Deutsch Fáni, Dávidovits Oli,
Duchovnyi Blanka, Frankfur-
ter Erzsé, Kircz Erzsé, Lich-
tenfeld Ilus, Schnabel Zseni.
Költséghozzájárulás 8.— IL

KÁRPITOS
szakember vállalt átvászt,
Leichter, tel. 871471
(automata felvétel egész nap).
javításokat a vevő lakásán is.
POB. 3280, Bát-Jám

AKANYKOR KLUB
(Ben Ami u. 12 — Bellinson u. 9
sarkán, Levéim POB. 1573, T.A.)
SZERZŐNYITÓ KIRANDULAS
RAMAT HAGOLANRA

Hozza el külföldi magyarázó
vendégeit, jöjjen el, kapcsolódjon
ki egy napra a város gondjából.
Május 11-én, szerda reggel pont-
osan 7 órakor a Kikár Diszkontó-
„Chen” mozihoz indulunk a Golan-
fennsíkra. Reggeli: Dorrát kibuc
önkiszolgáló vendéglőjében. Meleg
ébred lehetőség. Utközben is meg-
állunk az érdekesebb helyeken. A
számtalan történelmi nevezetesség
megtekintése mellett, egy új írtu-
sági település megtekintése. Leich-
ner Eli vezet. Népi árak.

Jegyelővétel klubnapjainkon
vasárnap, kedd, csütörtök d.u. 3-7
között a klubban. Ne várjon az
utolsó napig. Aki előbb jön —
előbb ül.

KÖNYVET KERES?
Megtalálja. Jöjjen
a Hadash könyvtárba.
35 éves a

HADASH
Nesz Ciona utca 4, Tel Aviv
(Járkon szállónál) tel. 59684

Péntek

15.00: GYORSABBAN,
MAGASABBRA,
EROSEBBEN — Spotmü-
sor az ifjuságnak

15.30: A SZOMBAT
FOGADÁSA
18.02: Arab játékfilm
20.05: A SZOMBAT BEKÖ-
SZÖNTÉSE — Smuel Á-
vidor Hákóhén rabbi és
Chesja Kotler közreműkő-
désével

20.20: HANGOS HETI
HIRADÓ
21.20: SEVENTH AVENUE —
Három részből álló film-
sorozat, amely a harmin-
cas évek elején játszódik
New Yorkban, a nagy gaz-
dassági válság idején. A tör-
ténést középpontjában Gay
Bleckman, egy amerikai
zsidó fiatalember áll, aki
befolyásra akar szert tenni
a „Sevent Avenue”-n, a
new-yorki textil- és divat-
iparban. — Főszere-
plők: Steven Keats (Gay)
Dori Brenner (Roda Gold),
Anne Archer (Mirna) és
Jane Simor (Eve Mayer).

1. rész: Gay már harmin-
edik életéhez közeledik,
de nem képes állandó mun-
kahelyet találni. A kom-
moly változás akkor kez-
dődik életében, amikor
megismerkedik egy textil-
üzlet elárúsnőjével.

23.00: KONCERT — Brahms
Variációk Haydn témájá-
ra. Előadja a bécsi filhar-
monikus zenekar, vezényel:
Leonard Bernstein.

23.20: Egy mondat a Szentírás-
ból. HIREK

ISKOLATÉVÉ

8.10: Matematika a 7. osztály-
nak
9.05: Számítan az 5. osztálynak
9.25: Matematika a 8. osztály-
nak
10.05: Állampolgárság a 7. osztály-
nak
10.25: Biológia a 10. osztálynak
11.10: Állampolgári kötelezettségek
12.10: Fizika a 8. osztálynak
12.30: Történelem

8.10: Irodalom
8.35: Számítan az 5. osztálynak
9.05: Angol a 8. osztálynak
10.05: Angol a 9. osztálynak
10.25: Angol a 6. osztálynak
10.45: Angol a 9. osztálynak
11.10: Irodalom a 7-9. osztály-
nak
11.30: Természettudomány a 6. osztály-
nak
12.10: Algebra
12.30: Tanácsadás a 7. osztály-
nak

12.50: Angol a 10. osztálynak
13.10: Biológia a 9. osztálynak
13.55: Művészettörténet
16.00: Kézimunka
16.15: Angol a 9. osztálynak
16.30: Biológia
17.00: Chopin élete és művei

12.50: Beszélgetés Amália Kár-
mon írónővel
16.00: Mire fel?
16.30: SZABADEGYETEM

Szombat

18.02: RAJZFILMEK
18.30: UJTASOK
ÉS TALALMANYOK
20.00: A SZOMBAT KIMENE-
TELE — A szefárd zsidó-
ság folklorjából
20.30: MÁBAT HIRMAGAZIN
21.00: SPORTHIRADÓ
22.00: VÁLASZTASI
PÁRTPROPAGANDA
22.40: „NEM MENTHETIEK
MEG” — krimifilm, a-
melyben a feleség férje ti-
tokzatos eltűnését kutatta-
miközben multjának eddig
ismeretlen részletei jutnak
tudomásra. — Főszere-
plők: Lee Remick és Milles
O’Shea.

23.50: Egy mondat a Szentírás-
ból. HIREK

Vasárnap

17.30: TELEPELE
18.32: A REPÜLŐ SZONYEG
— Látogatás Skóciában
19.00: TŰZ BEL-AIR-BAN —
Dokumentumfilm
20.00: ELEM ÉS AL-MÁ
20.30: A CSALÁDBAN MA-
RAD — „Édit szórakozik”
21.00: MÁBAT HIRMAGAZIN
21.30: VÁLASZTASI
PÁRTPROPAGANDA
22.10: SZÓRÁKÖZÖLŐ MŰ-
SOR MÁAGAL KIBUC-
BOL. — Közreműködők:
Ofira Giuszka, Ruchámá,
Dudu Zakáj, Odéd Ben-
Chur, a „Háloch hálichá
háchevrajá” együttes, va-
lamint ének- és zenekar.
(Műsorismétlés)

23.05: CHARLIE ANGYALAI
— „A nagy zsaroló” — A
három csinos nyomozónő
igyekezik csapdába eselni
Roy Davidot, akit rablás-
sal gyanúsítanak.
23.55: Egy mondat a Szentírás-
ból. HIREK

ISKOLATÉVÉ

8.10: Szombat reggeli dala-
mok. 11.05: Meni Peer tarka mű-
sora. 12.05: A lánygyákról.
13.05: Héber dalok. 14.10: Köny-
nyű és klasszikus. 15.05: Gólok
és dalok — labdarúgó mérkőz-
ések részletei eredményeinek közve-
títése hangszerekkel tarkítva.
18.04: Az ügy elintézés alatt.
18.30: Sport. 20.05: Sör és han-
gulat. 22.05: Műsor május 1-re.
22.15: Rádióvíta. 23.05: Vidám
hétvége. 1.08. Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA
8.05: Szendvics. 10.05: Csodás
dalok. 11.05: Amalia Rodriguez
műsorából. 12.05: Rádiójáték.
13.05: Interjú. 14.05: Régi ked-
velt dalok. 16.05: Szombat dél-
után. 17.05: A hét muzsa. 18.05:
Emlékezés Spinózára. 20.05: Ed-
na Sávit és vendégei. 21.05: Ha-
gyományok. 22.05: Pop-zene.
0.05: Éjjeli madarak. 2.05: Tarka
műsor reggel 6 óráig.

**A TEL-AVIVI MOZIK
HETI MŰSORA
ELOADÁSOK KEZDETE**
4.30 — 7.15 — 9.30

ALLENBY: Szeress és meg-
foglak
BEN JEHUDA: A hét szépség
CAFON: A vidám szélhámos
CINEMA-1: Félelem a kulcs
CINEMA-2: A lakó
CHÉN: Mister Rico
DEKEL: Jó az út, amelyet
jártunk
DRIVE IN: Az eladott játszma
ESZTER: A törvény erejével
GORDON: Nina
HOD: Erőltetett menet hord-
ágyal
LIMOR: Blöff
MÁTID: Kárte-film
MÁKSZIM: Emily
MERKÁZ: Az erotikus Roxana
MOGRABI: Csillag született
OFIR: Dick és Jane
ORLI: Carrie
PARIS: Az ügyvéd, a sógor
és a zseb
PEER: Ujra élni
ROYAL: A vágy tüzeiben
SACHAF: Jonatán-akció
STUDIO: Rádióhálózat
TÁMAR: A szex bosszúja
TCHÉLET: A meghívó
TEL AVIV: Mister Milliárd
ZOHAR: Az elmaradt eskü

1977. április 29, péntek
5737. ijjár 11.

I. MŰSOR
7.07: Reggeli zene. 10.05: Ele-
mistáknak. 12.05: Déli koncert.
13.00: Könyvü zene. — 14.05:
Anyáknak és gyerekeknek. 15.01:
Közéleti magazin. 16.05: Zenei fej-
törő. 16.45: Vasárnapi zene. —
18.05: Mozart élete. 20.45: Iz-
raeli zeneszerzők művei. 21.30:
Heti szidra. 22.05: Kamarazene.
0.15: Hátikvá.

II. MŰSOR
8.10: Reggeli zene. 10.05: Ná-
lunk itthon. 12.05: A dolgozók-
nak. 12.60: Héber dalok. 14.05:
Választási propaganda. — 14.25:
Vidám hétvége. 16.10: Szombati
dalok. 17.05: Az elvesztett za-
badtság. 18.05: Az arab világból.
19.05: A héten történt. — 20.05:
Ima és dal. 20.35: Spanyol ro-
mánok. 22.05: Jazz. 23.05: Sör
és hangulat. 1.08: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA
9.05: Üdvözlétek. 10.05: Hang-
lemek. 13.05: Közmondások. —
14.05: Sportmagazin. 15.30: Dél-
utáni vidám műsor. 18.05: Ka-
tonadokok. 18.35: Uj hangleme-
zek. 20.05: Párjelenetek. 21.05:
A tengeren túl. 22.05: Rock-fesz-
tívál. 0.05: Éjjeli madarak. 2.05:
Tarka műsor reggel 6 óráig.

GYERMEKTELEN

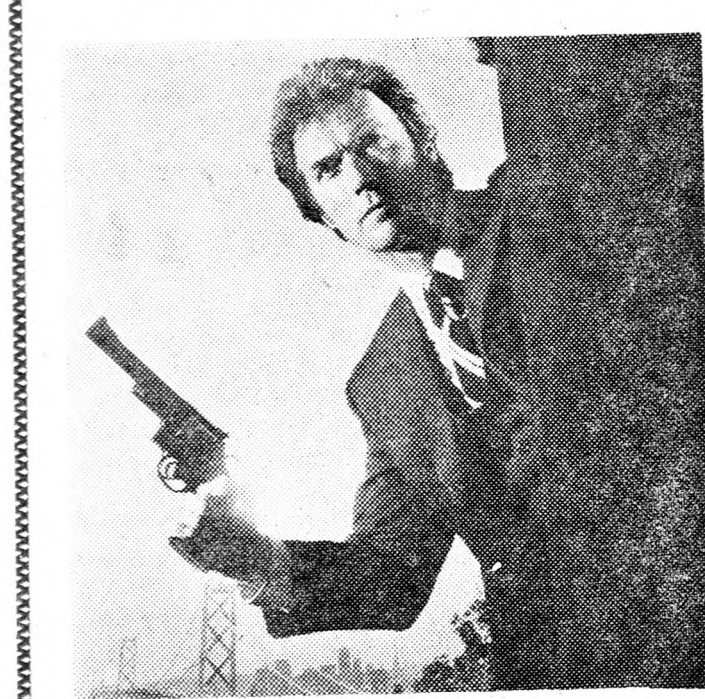
180/70 özevegember
saját magánházzal és
nyugdíjjal, szeretne is-
meretséget kötni

házasság céljából
gyermektelen, igazán
szerény, szolid.

GAZDASSZONNYAL
60 éves korig.

„Szerény igényű” jellegre
Tel-Aviv, POB. 831

CLINT EASTWOOD

a kegyetlen detektív — legerősebb filmjében:

A TÖRVÉNY EREJÉVEL

(THE ENFORCER)
Országos bemutató * 4.30.77, szombattól, egyidőben

TEL-AVIV 2-ik BEÉR-SÉVA 2-ik HAIFA
„ESZTER” hé * „ORION” hé * „AMFI”

REJIVÉNYPÁLYAZAT 222
SZELVÉNY

14. 1977. IV. 29

SÁVUOTI vakáció a »Rákefet« szállodában

Cfáton * **232 IL-ÉRT**

Jöjjen a „KÁL”-lal sávuoti
vakációra (4 nap) a „Rákefet”
szállóba, a Gálil legegánsabb
szállodájába — Cfátra.
A „Rákefet” szállóban valódi
ünnepi légkör: egyéni szolgálat,
ünnepi inycncfalatok.
És Cfáton — csodás tavasz,
amely kedvet csinál
kirándulásokra a város
és környéke szép helyeire.

üdülési
szolgálat

Tel-Aviv: Gordon 28.,
tel. 222042 (napi 24 órán át),
Ibn Gvirol 1 J., tel. 450359

Jeruzsálem: King George 23.,
tel. 228258
Rámát-Gán: Bialik 56.,
tel. 731773

Hotel Rákefet
a legegánsabb
szálló a Gálilban
Cfát, tel. 067-30264/5

* Ár egy személynek é. t. a.
nélkül. Kóser konyha, fel-
ügyelettel.

14. 1977. IV. 29

A pénzügyminisztérium folytatja a vizsgálatot Aba Even valutaszámlája ügyében

Cvi Dinstein: „Ugy tudom, hogy Even 1967-ben megkapta az engedélyt” — A kormány jogtanácsosa fog véleményt nyilvánítani az ügyről

A pénzügyminisztérium tegnap hivatalos nyilatkozatot adott ki, amely szerint tovább folyik a vizsgálat Aba Even Kneszet-képviselő külföldi dollárszámláival kapcsolatban. Ebből kiderül, hogy dr. Cvi Dinstein, aki annak idején pénzügyminiszterhelyettes volt, közölte, tudomása van arról, hogy Even kérvényt nyújtott be a pénzügyminisztériumhoz külföldi számlatartás ügyében és kérését teljesítették.

A nyilatkozat szövege a kö-

ROMÁNIA FÜGGETLENSÉGENEK 100. ÉVFORDULÓJA

Izraelben is tartanak emlékünnepeket — A tel-avivi egyetemen román történelmi katedra létesül

Románia május 9-én ünnepli függetlenségének 100. évfordulóját. Erről Izraelben is megemlékeznek: a tel-avivi egyetemen román történelmi katedra létesül és Jeruzsálemben, Haifán, Naharián, Názarethben és más helyeken emlékünnepeket rendeznek.

A centennárium alkalmából dr. Ion Cocavi román nagykövét saját fogadást tartott. Megemlékezett a március 4-i nagy földrengésről is, rámutatva arra, hogy a román nép egyesült erővel végzi az újjáépítési munkálatokat. A végleges kimutatás szerint összesen 1570 ember vesztette életét, 11 ezer sebesült meg és 35 ezren maradtak fedél nélkül. Az anyagi veszteség körülbelül egymillió dollár.

A francia kultuszminiszter Izraelbe jön

Mára péntekre jelezték Michel d'Ornano francia kultuszminiszter érkezését, aki Aharon Jádlin kultuszminiszter meghívására három napos hivatalos látogatásra, hazánkba jön. A francia vendég itt-tartózkodása során fontos közéleti személyiségekkel tárgyal, közöttük Simon Peresz ügyvezető miniszterelnökkel, és Jigál Alon külügyminiszterrel.

D'Ornano magánrepülőgépen, hitvese és néhány minisztériumi főtisztviselő kíséretében érkezik. A francia kultuszminiszter látogatása még februárban volt esedékes, amikor — a legutóbbi kormányalakítás előtt — az ipar-

A magyarul beszélő jisuvt, tagjainkat, barátainkat ezúton hívjuk meg szeretettel kölcsönös eszmecsere céljából rendezendő

TALÁLKOZÓRA

amelyet május 5-én, csütörtökön d.u. 6 órakor Tel-Avivban, Ibn Gvirol u. 68. szám alatt, a Liberális Párt dísztermében rendezünk.

„CHUG KADIMÁ”

a „Likud” magyar nyelven működő tagozata

„TAPÉTIM BNÉ-BRAK”

TAPÉTAZÁST, LINOLEUM RAGASZTÁST, faltól-falig szőnyeget és minden szakmabeli munkát az egész országban vállalunk, teljes felelősséggel. Lakástervezési szakember áll a vevők rendelkezésére.

Csak első osztályú szakemberekkel rendelkezünk.

IZSAK GYURI

BNÉ-BRÁK, RECH. AKIBA 43,

telefon: 790701

A legrégebbi tapétázó és díszítő cég.

Társas vagy egyéni utazások ROMÁNIÁBA

és a világ minden részébe

a legjobb feltételekkel

ANAT-tal (Fenichel Ancsi)

„ROSENTOURS LTD.”-nél

Rehov Herzl 8, Tel Aviv

Tel. 51211 — 57444

Aba Even Kneszet-képviselőnek valutaszámlái vannak külföldön, megindult a vizsgálat. Aba Even bejelentette, hogy 1967-ben engedélyt kapott a külföldi dollárszámlák tartására. A pénzügyminisztérium nem találta meg az engedélyt. Időközben tanuvalomások érkeztek különböző személyek részéről, akik igazolták, hogy látták az engedélyt, vagy tudtak arról. Közöttük van dr. Cvi Dinstein, aki 1967-ben, pénzügyminiszterhelyettesi minőségben a valutaosztály főnöke volt. Az ő tanuvalomása szerint Aba Even kérvényt nyújtott be külföldi valutaszámla tartásával kapcsolatban. Ezt teljesítették.

Even benyújtotta a pénzügyminiszternek a számlatartással kapcsolatos kérvény másolatát és azt mondta, hogy kérését teljesítették. A pénzügyminisztérium nem találta meg az engedélyt. Időközben tanuvalomások érkeztek különböző személyek részéről, akik igazolták, hogy látták az engedélyt, vagy tudtak arról. Közöttük van dr. Cvi Dinstein, aki 1967-ben, pénzügyminiszterhelyettesi minőségben a valutaosztály főnöke volt. Az ő tanuvalomása szerint Aba Even kérvényt nyújtott be külföldi valutaszámla tartásával kapcsolatban. Ezt teljesítették.

Kérdésre válaszolva a nagykövét elmondotta, hogy az Izrael által nyújtott segélyről — mint a többitől — feltűnő helyen emlékezett meg a román sajtó.

Korrupció vádjával

BÜNÖSNEK NYILVÁNÍTOTTAK HÁROM VOLT HADÜGYMINISZTERIUMI TISZTISZELŐT

A tel-avivi törvényszék tegnap korrupció vádjával bünsnek nyilvánította a hadügyminisztérium három volt alkalmazottját, a 28 éves Eliezer Lior rájárási, a 34 éves Mordecháj Hárel tel-avivi és a 29 éves Jiszráel Gálmor rison-lecionai lakost. Az ite-

letet két hét múlva hirdetik ki. A vád szerint Eliezer Lior katonai szolgálata keretében dolgozott a hadügyminisztériumban, míg Hárel és Gálmor a minisztérium beszerzési osztályának tisztviselői ként dolgoztak vele együtt. Feladatuk volt az elektronikai cikkek beszerzése külföldi cégektől izraeli képviselők által. — 1971 augusztusában, amikor Lior katonai szolgálata leteltével elhagyta a minisztériumot, hármán „GLH International” néven elektronikai árukkal foglalkozó képviselőket létesítettek (a GLH nevük kezdőbetűi). — A vállalatot Eliezer Lior jegyezte. Részvényesekként vele együtt Hárel és Gálmor családtagjai szerepeltek.

Hadassza Ben-Itó bírónő magáévá tette a vád állítását, hogy ez kimeríti a hamis bejegyzés fogalmát, mert a családtagok „stróman” szerepét töltötték be és valószínűleg nem tevékenykedtek a vállalatnál. 1971-73 között a GLH a hadügyminisztérium elismert szállítója volt. A bírónő megállapította, hogy ha a minisztérium illetékes tisztviselői tudták volna, kik a vállalat valódi tulajdonosai, nem minősítették volna minisztériumi szállítót és nem engedélyezték volna, hogy Gálmor és Hárel megrendeléseket eszközöljen a cégtől.

A vádhatóság benyújtotta azokat az aktákat, amelyek a hadügyminisztérium által a GLH vállalatot rendelt áruk ügyével foglalkoztak. Mint kiderült, Hárel számos esetben eszközölt megrendelést a GLH-től. Egyes esetekben megvárta, amíg más cégek ajánlatai érkeztek és ezután nyújtotta be a GLH a maga ajánlatát, amely valamivel olcsóbb volt mint a többi és így megkapta a megrendelést.

A GLH mintegy 60 esetben kapott megrendelést a hadügyminisztériumtól összesen 200 ezer dollár értékben a szombatforgó hadügyminisztériumi osztály által eszközölt több millió dolláros megrendelések keretében.

A bírónő felmentette a vádlottakat a hivatali visszaélés vádpontja alól, azonban rámutatott arra, hogy a megvesztegetés elfogadása ezt is magában foglalja.

MAX KENNETH BIRÓ A TEL-AVIVI TÖRVÉNYSZÉK ELNÖKE

Chajim Cádok igazságügyminiszter tegnap Max Kenneth törvényszéki bírót hivatalosan kinevezte a tel-avivi törvényszék elnökévé. Kenneth bíró az előző elnök, Zeév Zeltner professzor halála óta ügyvezető elnöki minőségben működött a törvényszékben. A kinevezés tegnap kis szertartás keretében történt az igazságügyminiszter, Mose Nacht bíró, a bíróságok vezérigazgatója és a bírói kar jelenlétében.

A portugál hírszolgálati iroda:

„IZRAEL MÁJUSBAN MEGNYITJA LISSZABONI NAGYKÖVETSEGET”

Lisszabon (IFP). — Izrael kormány reméli, hogy lisszaboni nagykövetségét már május hónapban megnyithatja — közölte a portugál hírszolgálati iroda Mose Sächál Kneszet-képviselő nyilatkozata nyomán. Sächál, a szocialista párt vendégeként, háromnapos látogatás keretében tartózkodik Portugáliában. Aharon Uzán földművelésügyi miniszter május hónap második

LÁHÁT POLGÁRMESTER ELNÉZEST KERT REZNIK KÖRZETI KÖZIGAZGATÁSI FŐNÖKTÖL

Slomó Láhát tel-avivi polgármester tegnap levelet intézett Dávid Reznik központi megyefőnökhöz, s ismét élesen bírálta az intézkedést, amely szerint meg kell szüntetni a Dizengoff tér építését — annál is inkább, mert időközben a város megszerzte az építkezéshez szükséges engedélyeket, s mert a tiltó végzés kibocsátására az építkezési munkálatok közben került sor. Ugyanakkor sajnálkozását fejezte ki a polgármester, s arra utalt, hogy nem akarta személyesen megsérteni a megyefőnököt.

„Oszintén sajnálom, hogy a városvezetés ülésein elhangzottak elferdítve szivárogtatták ki, pletyka formájában terjesztették és uszító értelmezése lett a dolgoknak, ami által elfordult a figyelem a lényegről, a kettőnk közötti nézetkülönbségről” — írta Láhát polgármester.

Néhány nappal ezelőtt olyan hír jelent meg a sajtóban, amely szerint a városvezetés ülésein napirendre került a Dizengoff tér átépítése ügyében kiadott tiltó végzés, amelynek aláírója, Rezniket igen sértő jelzővel illette a polgármester. A belügyminisztérium tel-avivi kirendeltsége megszakított minden kapcsolatot Tel Aviv városával s így késelelmet szenved minden, a várossal kapcsolatos ügykezelés. A tisztviselők jogi eljárást követelnek Láhát polgármester ellen, amiért megsértett egy közhivatalnokot. — Amennyiben nem teljesítik ezt a követeléseket, szankciókkal fenyegetőznek.

A felháborodás oka, hogy Láhát állítólag „seres”-nek (csúszmászó, féreg) nevezte a körzeti közigazgatási főnököt.

Felejtethetetlen drága feleségem, anyánk, testvéreink, sógoronk, rokonunk

GUTTMANN CHÁNÁ 71

FEUER ANCI

Szatmár — Haifa

elhunytának slosimján
AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1977 május 4-én, szerdán d.u. 3 órakor, a haifai új temetőben, Kfár Számír.
Találkozás a főbejártnál.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

Felejtethetetlen drágánk

RIVEL FEIGE (FÁNKA) 71

Dicsőszentmárton — Haifa, Báb Gálim

ELSŐÉVES AZKÁRAJÁT

1977 május 4-én, szerdán d.u. 4 órakor tartjuk a haifai új temetőben, Kfár Számír.
Külön autóbusszal indul a háztól: Báb-Gálim, Rech. Álija 13, d.u. 3.45 órakor. Találkozás a főbejártnál.

A CSALÁD

Felejtethetetlen drága férjem, apánk, nagyapánk, bátyám, rokonunk

ROSENBERG IZRÁEL 71

Marosvásárhely — Gyulafehérvár — Kirjót Motzkin

elhunytának első éve letelével
AZKÁRÁT
tartunk 1977 május 1-én, vasárnap d.u. 4.15 órakor a cur-sálovi temetőben.
Közlekedés a háztól, K. Motzkin, rech. Rokách (a kosárlabda-pálya mellől).

A CSALÁD

Felejtethetetlen drága gyermekünk, testvérem

FEUERWERGER JAKOV (JANKI) 71

Marosvásárhely — Herzlia

hősi halálának hetedik évfordulóján, május 1-én, vasárnap d.u. 5 órakor
AZKÁRÁT
tartunk a kirját-sauli katonai temetőben.

A CSALÁD

Felejtethetetlen drága feleségem, leányom, anyánk, nagyanyánk, testvéreink

HIRSCH MIRJÁM 71

szül. KARL

Marosújvár — Dés — Haifa

ELSŐÉVES AZKÁRAJÁT

1977 május 1-én, vasárnap d.e. 10 órakor tartjuk a haifai új temetőben, Kfár Számír.
Külön autóbusszal indul fél 10-kor a lakástól, Haifa, Báb-Gálim, Rech. Álija 23 álef.
Találkozás a temető alsó bejártnál.

A CSALÁD

Drága férjem, apám, nagyapa és dédapa

BENÁCH MOSE 71

Torda — Petách-Tikva

slosimja letelével, május 3-án, kedden d.u. 4 órakor
AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk a petách-tikvai temetőben. Találkozás a temetőnél.
Közönet mindazoknak, akik gyászunkba résztvettek.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

UNITED HUNGARIAN JEWS — UHJA IZRAÉLI TAGOZATA

mélyen megrendülve gyászolja az egyetemes magyar zsidóság érdemdús tagja

FETTMAN JÓZSEF 71

elhunytát.
Gyászbaorult családjának ezúton fejezzük ki részvétünket.

Drága édesanyám

MOLNÁR GIZELLA 71

Baja — Nof-Jám

AZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

1977 május 3-án, kedden d. u. 3.30-kor tartjuk a herzliai temetőben. Találkozó a temető bejártnál.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik mély fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

MOLNÁR MIKLÓS ÉS CSALÁDJÁ

Szeretett férjem, rokonunk

KLEIN JENŐ 71

Kassa — Buenos-Aires — Haifa

slosimján
AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

tartunk 1977 május 1-én, vasárnap d.u. 3 órakor a haifai új temetőben, Kfár Számír.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szóban vagy írásban részvétüket nyilvánították.
Találkozás a temető középső bejártnál.

GYÁSOLÓ FELESEGE: KLEIN ILA ÉS A CSALÁD

Felejtethetetlen, szeretett, drága feleségem, anyánk, nagyanyánk, testvérem, sógoronk, rokonunk

HÁMMER ZISSEL 71

szül. SINGER

Hajdunánás — Ben-Dor

elhunytának slosimján
AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1977 május 3-án, kedden d.u. 16.00 órakor.
Külön autóbusszal indul a lakástól 16 órakor, Ben-Dor, Derech Hátechnion 24 gimel.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

Szeretett drágánk

Deutsch Sanda 71

elhunytának első éve letelével
AZKÁRÁT

tartunk 1977 május 2-án, hétfőn d.u. 3 órakor a Cholon-Báb-Tám-i temetőben. Találkozás a temető új bejártnál.
Külön autóbusszal indul a Héjchál Hátárbuttól d.u. 2.30-kor.

A GYÁSOLÓ CSALÁD